

การศึกษาความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะ

ปริญญานิพนธ์
ของ
สมศรี อุดลยรัตนพันธุ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
สิงหาคม 2546
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

341.954466

ค ๒ ๘ ๑ ๐

๖:๖

การศึกษาความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะ

บทคัดย่อ

ของ

สมศรี อุดุลยรัตนพันธุ์

13 พ.ย. 2546

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

สิงหาคม 2546

ท ๒๑๑๕๗

นางสมศรี อุดลยรัตนพันธุ์. (2546). การศึกษาความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะ. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู, ดร.สุขแก้ว คำสอน.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีระดับสติปัญญาปกติ และไม่มีคามพิการซ้ำซ้อน กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนบ้านชำรัง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 8 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบการอ่านออกเสียง แบบทดสอบความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมศิลปะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนำไปทดสอบก่อนและหลังกับกลุ่มตัวอย่าง ใช้เวลาทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง ครั้งละ 60 นาที รวมทั้งสิ้น 40 ครั้ง สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบแบบ The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะอยู่ในระดับดี
2. ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสูงขึ้น

A STUDY ON THE COMPETENCE IN THE LEARNING VOCABULARY OF THE
CHILDREN WITH LEARNING DISABILITIES IN PRATHOM SUKSA II
BY USING ARTS ACTIVITIES

AN ABSTRACT
BY
SOMSRI ADULYARATANAPAN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Special Education
at Srinakharinwirot University

August 2003

Somsri Adulyaratanapan. (2003). *A Study on the Competence in Learning Vocabulary of the Children with Learning Disabilities in Prathom Suksa II by Using Arts Activities*. Master thesis, M.Ed. (Special Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor Committee : Prof. Dr. Phadoonk Arayawinyoo,
Dr. Sukkeoaw Khamson.

The purpose of this study was to investigate the competence in learning vocabulary of the children with learning Prathom Suksa II by using arts activities and to compare the competence in learning vocabulary of the children learning disabilities with before and after using arts activities.

The subjects were 8 learning disabled children in Prathom Suksa II at Ban Sumrang School Pitsanulok Province, in the second semester of the 2002 academic year, selected by using purposive sampling technique. The study continued for 40 sessions. Each session took 60 minutes, 5 times a week.

The instructions included the Reading Test, Vocabulary test and the Lesson Plan. The subjects were exposed to the art activities constructed by researcher. The pretest and posttest scores were analyzed using the statistic used in this research were mean, standard deviation and The Wilcoxon Matched Paris Singed-Ranks Test.

The finding of this study were as follow :

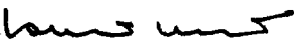
1. The competence in the learning vocabulary of the children with learning disabilities in Prathom Suksa II by using arts activities was at high level.
2. The competence in the learning vocabulary of the children with learning disabilities in Prathom Suksa II prior and after exposures to the arts activities was higher.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

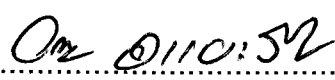
การศึกษาความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะ

ของ
นางสมศรี อุดลยรัตนพันธุ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ(การเรียนรู้ร่วม)
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร หะวานนท์)
วันที่...4...เดือน...สิงหาคม.....พ.ศ. 2546

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุขแก้ว คำสอน)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ศิริวิมล ใจงาม)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ปราณี เกษสุวรรณ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ศาสตราจารย์ ดร. ผดุง อารยะวิญญู ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ดร.สุขแก้ว คำสอน กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาชี้แนะแนวทางในการดำเนินการจัดทำปริญญานิพนธ์ ทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ศิริวิมล ใจงาม อาจารย์ปราณี เกษสุวรรณ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์และชี้แนะแนวทางแก้ไข ปรับปรุง จนสำเร็จเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ รองศาสตราจารย์สนิท นิยมเล็ก อาจารย์ศิริวิมล ใจงาม อาจารย์คนัมพร ภักดีอาษา ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือ ตรวจสอบ และแก้ไข จนเครื่องมือในการเก็บข้อมูลมีความสมบูรณ์สามารถนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี

ขอบพระคุณ นายพงศธร แก้วอุทุม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านชำรัง นางศิริพร รักษา ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 นายจักรกฤษณ์ รัตนชาญชัย และคณะครูโรงเรียนบ้านชำรังทุกท่าน ที่กรุณาอำนวยความสะดวก ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการวิจัยและเก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณนายชัยทิพย์ อุดุลยรัตนพันธุ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกว้าง (พระขาวชัยสิทธิ์) และเพื่อนๆ ชาวการศึกษาพิเศษทุกคน ที่ให้กำลังใจให้การสนับสนุนผู้วิจัยตลอดมา จนทำให้การวิจัยประสบความสำเร็จ

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอขอบคุณประโยชน์ อันจะเกิดจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ แต่ผู้มีส่วนพระคุณของผู้วิจัยคือ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษา

สมศรี อุดุลยรัตนพันธุ์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
	ความสำคัญของการวิจัย.....	3
	ขอบเขตของการวิจัย.....	4
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	4
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
	ระยะเวลาในการทดลอง.....	4
	เนื้อหาที่นำมาใช้ในการเรียนรู้คำศัพท์.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
	สมมติฐาน.....	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....	8
	ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....	8
	ประเภทของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....	9
	ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....	10
	หลักสูตรสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....	14
	การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....	15
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....	16
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน.....	17
	ความหมายของการอ่าน.....	17
	ทฤษฎีการอ่าน.....	19
	จิตวิทยาในการสอนอ่าน.....	20
	กระบวนการรับรู้กับการอ่าน.....	21
	การสอนอ่าน.....	21
	การเรียนรู้ในการอ่านคำและคำศัพท์.....	24
	วิธีสอนคำศัพท์.....	26

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	การสอนอ่านแก่เด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้.....	27
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน.....	29
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมศิลปะ.....	30
	ความหมายของการจัดกิจกรรมศิลปะ.....	30
	ความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะ.....	31
	การรับรู้ทางศิลปศึกษา.....	33
	กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กประถมศึกษา.....	34
	การจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2.....	35
	กิจกรรมศิลปะกับการพัฒนาความพร้อมในการอ่าน.....	36
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะ.....	37
3	วิธีดำเนินการวิจัยค้นคว้า.....	39
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	39
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
	การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	40
	แบบแผนการทดลองและการดำเนินการทดลอง.....	43
	วิธีดำเนินการทดลอง.....	43
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	54
	จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	54
	สมมติฐานในการวิจัย.....	54
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ) การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สรุปผลการวิจัย.....	56
อภิปรายผล.....	57
ข้อเสนอแนะ.....	58
 บรรณานุกรม.....	 60
 ภาคผนวก.....	 65
ภาคผนวก ก.....	66
ภาคผนวก ข.....	75
ภาคผนวก ค.....	153
ภาคผนวก ง.....	160
 ประวัติย่อผู้วิจัย.....	 162

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง.....	43
2 แผนการทดลองการเรียนรู้คำศัพท์โดยใช้กิจกรรมศิลปะ.....	44
3 คะแนนค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเปรียบเทียบความสามารถในการ เรียนรู้คำศัพท์ด้านการอ่านของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ก่อนและ หลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ.....	50
4 คะแนนค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเปรียบเทียบความสามารถในการ เรียนรู้คำศัพท์ด้านความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหา ทางการเรียนรู้ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ.....	51
5 คะแนนค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเปรียบเทียบความสามารถใน การเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ก่อนและหลังได้รับ การจัดกิจกรรมศิลปะ.....	52
6 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถในการเรียนรู้ คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ได้รับการจัดกิจกรรม.....	53
7 แสดงคะแนนที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบค่าดัชนีความ มั่นคงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบการอ่านออกเสียงคำศัพท์.....	154
8 แสดงคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบค่าดัชนีความมั่นคงเชิง เนื้อหาของแบบทดสอบความเข้าใจความหมายของคำศัพท์.....	156
9 แสดงคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบค่าดัชนีความมั่นคงเชิง เนื้อหาของแผนการสอน.....	158

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ลักษณะ ProFile ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ คนที่ 1.....	67
2 ลักษณะ ProFile ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ คนที่ 2.....	68
3 ลักษณะ ProFile ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ คนที่ 3.....	69
4 ลักษณะ ProFile ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ คนที่ 4.....	70
5 ลักษณะ ProFile ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ คนที่ 5.....	71
6 ลักษณะ ProFile ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ คนที่ 6.....	72
7 ลักษณะ ProFile ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ คนที่ 7.....	73
8 ลักษณะ ProFile ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ คนที่ 8.....	74

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาเป็นสื่อกลางระหว่างมวลมนุษยชาติ ประเทศไทยมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ความสำคัญของภาษาย่อมมีมากที่สุด เพราะภาษาไทยเป็นเครื่องมือแสดงความเป็นชาติ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจคนทั้งชาติ และเป็นเครื่องมือในการสื่อสารระหว่างคนไทยด้วยกัน นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นปัจจัยสำคัญในการถ่ายทอดวัฒนธรรม การศึกษาเล่าเรียน การสื่อสาร การประกอบอาชีพ การปกครอง และที่สำคัญคือเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 7)

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กำหนดจุดประสงค์ในการสอนภาษาไทยมุ่งสอนทักษะทั้ง 4 คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนให้สัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นกระบวนการธรรมชาติในการสอนภาษา ฉะนั้นการเรียนภาษาควรเน้นสัมฤทธิ์ผลของทักษะการเข้าใจภาษาไทย คือ ทักษะการฟัง การอ่าน และทักษะการใช้ภาษา คือ การพูด การเขียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2538 : 26) การฟังและการพูดเป็นทักษะที่ทุกคนได้ฝึกโดยธรรมชาติมาแล้วตั้งแต่เรียนรู้ภาษา ส่วนการอ่านเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่นักเรียนใช้สำหรับเรียนเรื่องราวต่างๆ รอบตัว และความสามารถในการอ่านมีความสำคัญในการเรียนวิชาอื่น มีผลต่อการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2538 : 27) การอ่านถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้และพัฒนาสติปัญญา สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยเฉพาะเด็กในวัยเรียนระดับประถมศึกษาจำเป็นต้องฝึกฝนการอ่านอยู่เสมอเพื่อเป็นพื้นฐานการอ่านขั้นสูงต่อไป (สนิท ตั้งทวี. 2529 : 285) ดังหลักการของการอ่านที่มีว่าการอ่านมีความสำคัญมาก ถ้าหากผู้อ่าน อ่านไม่ออก อ่านไม่เป็น อ่านไม่เก่ง ผู้นั้นจะไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ทุกวิชา ซึ่งส่งผลไปถึงการประกอบอาชีพในอนาคต (จินตนา ไบกาชยี่. 2534 : 57) สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้นั้น ไม่ได้มีความบกพร่องของอวัยวะสื่อความหมาย เป็นเด็กที่มีสายตาและการได้ยินปกติ แต่อาจมีปัญหายุ่งยากของการรับรู้ข้อมูลสำคัญๆ ที่ได้เห็นได้ยิน โดยไม่อาจรวมเป็นสาระสำคัญได้ หรือจำไม่ได้หรือจำผิดๆ ถูกๆ ในเรื่องที่ได้ยินมา โดยเฉพาะเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีพฤติกรรมการอ่าน คือ หลงตัวอักษร อ่านคำไม่ถูกต้อง ไม่เข้าใจสิ่งที่อ่าน จำรายละเอียดไม่ได้ ไม่เข้าใจความสำคัญ และไม่สามารถตอบได้ว่าเรื่องที่อ่านเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร (ผดุง อารยะวิญญู. 2542 : 69-70) ในการสอนอ่านนั้นจะเห็นทักษะเบื้องต้นที่จำเป็น 3 ด้าน คือ การจำคำ การเข้าใจความหมายของคำศัพท์ และความสามารถในการเข้าใจสิ่งที่อ่าน (ผดุง อารยะวิญญู. 2533 : 123-130) ซึ่งการสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำเป็นต้องมีวิธีการ

สอนหลายรูปแบบ เพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถและความแตกต่างของเด็กแต่ละคน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2538 : 96) เพื่อมุ่งจัดความบกพร่องให้เด็กมีพัฒนาการเต็มที่ คือ การพัฒนาการรับรู้ การประสานสัมพันธ์กันระหว่างกล้ามเนื้อกับสายตา การรับรู้ทางสายตา รับรู้ทางการฟัง (ผดุง อารยะวิญญู. 2533 : 119-120) เพราะการอ่านมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับการรับรู้ การรับรู้เป็นกระบวนการที่อยู่กึ่งกลางระหว่างการเร้ากับการตอบสนอง สิ่งเร้าได้แก่ ตัวอักษร ผู้อ่านต้องเข้าใจคำที่อ่านจนถึงขั้นความเข้าใจความหมายของคำ กระบวนการของการรับรู้ในการอ่านเป็นกระบวนการที่มีการสะสม ยิ่งมีการอ่านมาก ยิ่งมีความพร้อมมาก สามารถจดจำตัวอักษรและคำได้มาก แต่การรับรู้เป็นเรื่องของบุคคลที่มีความสามารถในการรับรู้แตกต่างกัน (ประเทิน มหาพันธ์. 2530 : 18)

ในการสอนระยะแรกๆ นั้น การจดจำคำมีความสำคัญจึงต้องเริ่มด้วยการสร้างทักษะการเรียนรู้คำ จำนวนคำศัพท์ที่เด็กรู้เป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความพร้อมในการเรียนอ่าน และการเรียนรู้คำศัพท์นั้นไม่ใช่การเปล่งเสียงคำศัพท์ หรืออ่านสะกดคำศัพท์ สิ่งสำคัญเด็กจะต้องรู้ความหมายของคำศัพท์ การสร้างความเข้าใจความหมายนั้น ครูควรใช้การสัมผัส เช่น การลิ้มรส ดมกลิ่น ฟังเสียง การดูรูป หรือการใช้ิริยาบทต่างๆ ในการเรียนรู้ความหมาย (ประเทิน มหาพันธ์. 2530 : 54-93) กิจกรรมที่ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี คือ กิจกรรมการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ เช่น การเขียนลากเส้นตามรอยตัวอักษร การเขียนคำบนพื้นทราย การระบายสี การปั้นเกี่ยวกับคำ ซึ่งนอกจากจะช่วยให้เด็กจดจำได้ง่ายแล้วยังเป็นการช่วยให้เด็กมีสมาธิ มีความตั้งใจ มีแรงกระตุ้นในการเรียน เด็กไม่เกิดความเบื่อหน่ายสำหรับเด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับการรับรู้โดยการดูและการฟัง การใช้วิธีฝึกฝนโดยการใช้การเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อจะช่วยให้เรียนรู้คำใหม่ได้ดี (ประเทิน มหาพันธ์. 2530 : 147-148) และกิจกรรมการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อที่กล่าวมา คือ การระบายสี การปั้นเกี่ยวกับคำล้วนเป็นกิจกรรมศิลปะซึ่งสอดคล้องกับ ละอ อ ชุตติกร (2530 :105) ที่กล่าวว่ากิจกรรมศิลปะ หมายถึง การวาดภาพด้วยสีเทียน การปั้นดินน้ำมัน การเล่นสี การฉีกตัดปะกระดาษ เศษวัสดุ

กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าในแง่ของการบำบัด และส่งเสริมการพัฒนาต่างๆ ของเด็ก หากได้มีการนำศิลปะบูรณาการเข้ากับการสอนวิชาสามัญของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแล้ว จะสามารถสนองตอบและเสริมการเรียนรู้ด้านต่างๆ ที่บกพร่องของเด็กให้ดีขึ้น เพราะเหตุว่ากิจกรรมศิลปะสามารถส่งเสริมความคิดจินตนาการต่างๆ ของเด็กที่มีความบกพร่องได้ อีกทั้งศิลปะยังช่วยฝึกทักษะการรับรู้และความสัมพันธ์ของมือและตาของเด็ก (Arnhiem. 1983 : 9-11) นอกจากนี้กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถสอดคล้องกับหลักพัฒนาการของเด็ก ช่วยให้อาการกล้ามเนื้อและตาสัมพันธ์กัน ช่วยผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ ส่งเสริมความคิดอิสระ ความคิดจินตนาการ การรู้จักการทำงานด้วยตนเอง ฝึกการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ทั้งความคิดและการกระทำซึ่งสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานทางศิลปะและยังนำ

ไปสู่การเรียนรู้เขียนอ่าน (พรมารินทร์ สุทนต์. 2529 : 24) การให้เด็กได้ฝึกหัดทำกิจกรรมศิลปะจะช่วยให้เด็กเกิดพัฒนาการของระบบกล้ามเนื้อ ระบบประสาทมีความสัมพันธ์ระหว่างอวัยวะ ร่างกาย และสมอง นำไปสู่ทักษะการเรียนรู้การอ่านและการเขียนได้อย่างดีด้วย (ธนจิระเดชากุล. 2541 : 101) กิจกรรมศิลปะไม่เพียงแต่เป็นแบบฝึกหัดทางความคิดสร้างสรรค์เท่านั้น ในหลักสูตรที่สมบูรณ์จะต้องมีคุณค่าในตัวเอง มีความสัมพันธ์กับทุกวิชาจึงเปรียบเสมือนเป็นศูนย์กลางวิชาการของหลักสูตร (Luca. 1968 : 44-45)

กิจกรรมศิลปะนอกจากจะพัฒนาระบบกล้ามเนื้อ ระบบประสาทให้มีความสัมพันธ์กันระหว่างอวัยวะ ร่างกาย และสมองแล้วยังสามารถช่วยพัฒนาด้านการอ่าน การเขียนเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถ และสอดคล้องกับหลักพัฒนาการของเด็ก ฝึกการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ สนุกสนาน และฝึกการแสดงความคิด ความรู้สึก และจินตนาการทางผลงาน ศิลปะยังนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้การเขียนอ่าน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทดลองใช้กิจกรรมศิลปะ มาพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ให้กับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ว่าจะมีผลต่อการเรียนรู้ และพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้หรือไม่อย่างไร

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ได้รับการสอนคำศัพท์จากการใช้กิจกรรมศิลปะ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ก่อนและหลังได้รับการสอนคำศัพท์โดยใช้กิจกรรมศิลปะ

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อเป็นประโยชน์ให้ครูและผู้เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ด้านการอ่าน สามารถนำกิจกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ที่ใช้กิจกรรมศิลปะ ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน และช่วยเหลือพัฒนาด้านการอ่านแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
2. เพื่อเป็นประโยชน์ให้ครูและผู้เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ด้านการอ่าน สามารถนำกิจกรรมศิลปะไปประยุกต์ใช้กับวิชาอื่นๆ ได้
3. เพื่อเป็นประโยชน์ให้ครูและผู้เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ได้นำวิธีสอนคำศัพท์โดยใช้กิจกรรมศิลปะ ไปปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้กับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน แต่มีความบกพร่องในขบวนการทางจิตวิทยา ทำให้เด็กไม่สามารถจะบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ มีปัญหาในการใช้ภาษาทั้งในการฟัง การอ่าน การพูด การเขียน การสะกดคำ หรือมีปัญหาในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ การเคลื่อนไหว และการรับรู้ กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านชำรัง อำเภอนิคมบ่งพร จังหวัดพิษณุโลก

กลุ่มตัวอย่าง

เป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน แต่มีความบกพร่องในขบวนการทางจิตวิทยา ทำให้เด็กไม่สามารถจะบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ในด้านการอ่าน กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนบ้านชำรัง อำเภอนิคมบ่งพร จังหวัดพิษณุโลก โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 8 คน จากการคัดแยกโดยใช้แบบสำรวจปัญหาในการเรียน และแบบสำรวจปัญหาในการเรียนรู้เฉพาะด้านของ ดร.ผดุง อารยะวิญญู ภาคการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กิจกรรมศิลปะ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์

3. ระยะเวลาในการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โดยใช้แผนการเรียนรู้ จำนวน 40 แผน ทดลอง 40 ครั้ง ครั้งละ 3 คาบ คาบละ 20 นาที รวม 40 ชั่วโมง

4. เนื้อหาที่นำมาใช้ในการเรียนรู้คำศัพท์

เป็นคำพื้นฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตรวิชาภาษาไทย บทที่ 1-9 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะคำศัพท์ที่เป็นคำใหม่ ที่มีภาพประกอบคำศัพท์ของแต่ละบทเรียนที่เด็กอ่านไม่ได้และไม่เข้าใจความหมาย คิดเป็นร้อยละ 40 ขึ้นไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน แต่มีความบกพร่องในกระบวนการทางจิตวิทยาทำให้เด็กไม่สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ในด้านการอ่าน กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนบ้านชำรัง อำเภอนีนะปรัง จังหวัดพิจิตร

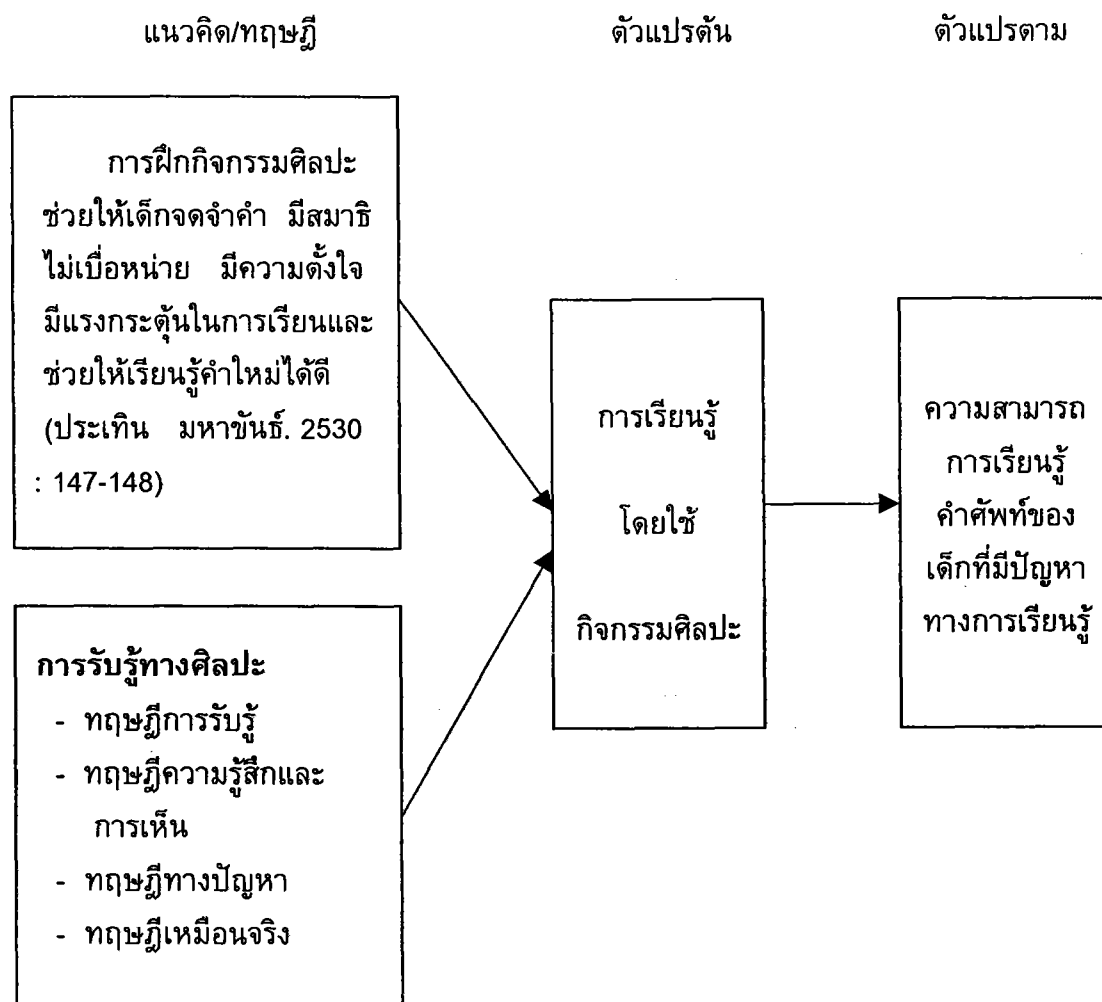
2. ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ หมายถึง กระบวนการรับรู้ในการอ่านที่สามารถอ่านออกเสียงคำและความเข้าใจความหมายของคำที่ได้อ่าน ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านออกเสียง และความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง

3. คำศัพท์ หมายถึง คำพื้นฐานที่กำหนดให้เป็นคำใหม่ในบทเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยคำใหม่นั้นจะมีภาพประกอบคำศัพท์ ตั้งแต่บทที่ 1-9 แต่เด็กอ่านไม่ได้และไม่เข้าใจความหมาย คิดเป็นร้อยละ 40 ขึ้นไป

4. กิจกรรมศิลปะ หมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้เด็กพัฒนาความสามารถในการอ่านออกเสียงคำศัพท์และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่อ่าน โดยผ่านการแสดงออกการปฏิบัติ กิจกรรมการสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ คือ การร้อยทนายสี การระบายสี การออกแบบพิมพ์ภาพ และการปั้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะควบคู่ไปกับการเรียนรู้คำศัพท์ ตามที่ผู้วิจัยกำหนด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดกรอบแนวคิดไว้ดังนี้

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะอยู่ในระดับดี
2. ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสูงขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เรียบเรียงลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
  - 1.1 ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
  - 1.2 ประเภทของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
  - 1.3 ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
  - 1.4 หลักสูตรสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
  - 1.5 การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
  - 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
  - 2.1 ความหมายของการอ่าน
  - 2.2 ทฤษฎีการอ่าน
  - 2.3 จิตวิทยาในการสอนอ่าน
  - 2.4 กระบวนการรับรู้กับการอ่าน
  - 2.5 การสอนอ่าน
  - 2.6 การเรียนรู้ในการอ่านคำและคำศัพท์
  - 2.7 วิธีสอนคำศัพท์
  - 2.8 การสอนอ่านแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
  - 2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมศิลปะ
  - 3.1 ความหมายของการจัดกิจกรรมศิลปะ
  - 3.2 ความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะ
  - 3.3 การรับรู้ทางศิลปะศึกษา
  - 3.4 กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กประถมศึกษา
  - 3.5 กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2
  - 3.6 กิจกรรมศิลปะกับการพัฒนาความพร้อมในการอ่าน
  - 3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

1.1 ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ มีนักจิตวิทยา และนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2533 : 113-114) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ไว้ว่าเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities) หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องในกระบวนการทางจิตวิทยา ทำให้เด็กมีปัญหาในการใช้ภาษา ทั้งในการฟัง การอ่าน การพูด การเขียน และการสะกดคำ หรือมีปัญหาในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ปัญหาดังกล่าวมิได้มีสาเหตุมาจากความบกพร่องทางร่างกาย แขนขา ลำตัว สายตา การได้ยิน อารมณ์ และสภาพแวดล้อมตัวเด็ก

ศรียา นิยมธรรม (2537 : 3) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ไว้ว่าเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (Learning Disabled Children) หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างของกระบวนการพื้นฐานทางจิตวิทยา การเรียนรู้ที่เกี่ยวกับความเข้าใจ การใช้ภาษาพูดหรือภาษาเขียนซึ่งความผิดปกตินี้อาจเห็นได้ในลักษณะของการมีปัญหาในการรับฟัง การคิด การพูด การอ่าน การเขียน การสะกด หรือการคำนวณ ตลอดจนการรับรู้อันเป็นผลจากความผิดปกติทางสมอง แต่ไม่รวมถึงเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้อันเนื่องมาจากการมองไม่เห็น ปัญญาอ่อน การไม่ได้ยิน การเคลื่อนไหวไม่ปกติเนื่องจากร่างกายพิการ มีอารมณ์แปรปรวน หรือเด็กที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา

เบญจพร ปัญญา ยง (2543 : 4) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ไว้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องด้านการเรียนรู้ (Learning Disabilities : LD) เป็นความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ที่แสดงออกมาในรูปของปัญญาอ่อน การเขียน การสะกดคำ การคำนวณ และเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ เกิดจากการทำงานที่ผิดปกติของสมอง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าที่ควรจะเป็น โดยพิจารณาจากผลการเรียนเปรียบเทียบกับระดับเชาวนปัญญา

ตันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2543 : (ค)) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities : LD) ไว้ว่าคือ เด็กที่ไม่สามารถจะบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งๆ ที่มีศักยภาพและความบกพร่องนั้นไม่ได้เกิดมาจากสาเหตุทางร่างกาย เช่น ปัญหาทางการเห็น หรือปัญหาทางการได้ยิน เด็กกลุ่มนี้จะมีกระบวนการเรียนรู้ที่บกพร่องจะมีความยากลำบากในการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การพูด การสื่อสาร การใช้ภาษา และการใช้กล้ามเนื้อเคลื่อนไหว

สมิท และคนอื่นๆ (Smith and other. 1995 : 101) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ทำให้เด็กมีปัญหายุ่งยากในการดำเนินชีวิตประจำวัน การแสดงออก

ทางพฤติกรรม การรับรู้ทางสังคม และการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ซึ่งแสดงออกในลักษณะของการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การคิด และการเรียนคณิตศาสตร์ ปัญหาดังกล่าวเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคน และไม่ได้รวมถึงเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ความบกพร่องทางประสาทสัมผัส ปัญหาทางพฤติกรรม ความแตกต่างทางวัฒนธรรม

จากความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าเด็กที่ปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องในกระบวนการทางจิตวิทยาการเรียนรู้ ทำให้เด็กมีปัญหาที่แสดงออกมาในรูปของปัญหาการอ่าน การเขียน การสะกดคำ การคำนวณ การเคลื่อนไหวและการรับรู้ ปัญหาดังกล่าวไม่ได้มีสาเหตุมาจากความบกพร่องทางการมองเห็น ทางการได้ยิน ทางสติปัญญาบกพร่อง ภาวะปัญญาอ่อน หรือด้อยโอกาส ทางสภาพแวดล้อม ทางสังคม วัฒนธรรมหรือเศรษฐกิจ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ทำให้สมรรถภาพของเด็กอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถทางสมอง จำเป็นจะต้องได้รับบริการทางการศึกษาที่แตกต่างจากเด็กปกติ คือ การศึกษาพิเศษ

1.2 ประเภทของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ผดุง อารยะวิญญู (2542, 23 : 33) ได้จำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะของปัญหาในการเรียนรู้ของเด็กไว้ ดังนี้

1. ความบกพร่องของการฟังและการพูด เรียกว่า อเฟเซีย (Aphasia)
2. ความบกพร่องทางการอ่าน เรียกว่า ดิสเล็กเซีย (Dyslexia Child)
3. ความบกพร่องทางการเขียน อาจจำแนกเป็น 3 ลักษณะ คือ
  - 3.1 ดิสกราเฟีย (Dysgraphia)
  - 3.2 ความบกพร่องในการจำ (Recall Deficits)
  - 3.3 ความบกพร่องทางโครงสร้างของภาษา (Syntax Deficits)
4. ความบกพร่องทางคณิตศาสตร์ เรียกว่า ดิสแคลคูลีย (Dyscalculia)
5. ความบกพร่องทางกระบวนการคิด
6. ความบกพร่องด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง อาจจำแนกเป็น 3 ด้าน คือ
  - 6.1 ความบกพร่องเกี่ยวกับสมาธิ
  - 6.2 ความบกพร่องด้านการรับรู้
  - 6.3 ความบกพร่องด้านการเคลื่อนไหว

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จะมีความบกพร่องแต่ละด้านแตกต่างกัน เด็กบางคนมีความบกพร่องเพียงด้านเดียว เด็กบางคนอาจมีความบกพร่องมากกว่าหนึ่งด้านสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการให้ความช่วยเหลือนั้น ควรเลือกวิธีการที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและพัฒนาให้เด็กสามารถเรียนรู้และอยู่ร่วมในสังคมกับเด็กปกติได้

1.3 ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

ผดุง อารยะวิญญู (2533 : 117-119) กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ว่ามีปัญหาในด้านต่อไปนี้

1. ปัญหาในการเรียน ในด้านการเรียนนั้นเด็กที่มีปัญหาในการเรียนมักมีปัญหาในด้านการอ่าน การเขียน และคณิตศาสตร์ ปัญหาในทางภาษาจะกล่าวถึงในหัวข้อถัดไป สำหรับปัญหาในวิชาคณิตศาสตร์นั้นเด็กอาจมีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งต่อไปนี้

- 1) ขนาด เด็กไม่สามารถแยกความแตกต่างของขนาดและรูปทรงได้
- 2) การนับ เด็กอาจนับเลขไม่ได้
- 3) การใช้เครื่องหมาย เช่น การบวก การลบ คูณ และหาร
- 4) การคำนวณ คำนวณผิด แม้ว่าเด็กจะใช้เครื่องหมายถูกต้องก็ตาม
- 5) ด้านอื่นๆ เด็กมีปัญหาในการเรียนคณิตศาสตร์โดยทั่วไป

2. ปัญหาทางภาษา เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ส่วนมาก มีปัญหาในด้านการพูด การใช้ภาษา ซึ่งอาจแบ่งออกได้ดังนี้

1) การอ่าน เด็กอาจอ่านข้ามบรรทัด จับหนังสือเข้าแทบขีดหน้า สันนิษฐานขณะอ่านหนังสือ ใช้เสียงสูงขณะออกเสียง กัดริมฝีปากขณะอ่านหนังสือ อ่านหนังสือไม่ออก ไม่ยอมอ่านตามที่ครูสั่ง อาจร้องไห้

2) การจำคำ อ่านข้ามคำ ใช้คำอื่นแทนคำที่อ่าน อ่านสลับกัน อ่านออกเสียงผิด อ่านคำง่าย ๆ ไม่ได้ อ่านซ้ำ อ่านไม่ออก

3) ความเข้าใจ จำเรื่องที่อ่านไม่ได้ ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน จำขั้นตอนของเรื่องที่อ่านไม่ได้ จำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่อ่านไม่ได้ จับใจความสำคัญไม่ได้

4) ลักษณะอื่นๆ เช่น อ่านทีละคำ ทีละพยางค์ อ่านด้วยเสียงที่สูงมีปัญหาในการอ่านคำที่มีตั้งแต่ 2 พยางค์ขึ้นไป โดยเด็กมักอ่านทีละพยางค์จึงไม่สามารถนำพยางค์มารวมกันเป็นคำได้ ไม่เข้าใจความหมาย รวมไปถึงการไม่เว้นวรรคในขณะที่อ่านหรือเว้นวรรคผิด เป็นต้น

3. ความบกพร่องทางการรับรู้

การรับรู้มีความหมายรวมไปถึงการใช้ประสาทสัมผัส เพื่อจำแนก จำและแปลความหมาย เด็กที่ไม่สามารถกระทำดังกล่าวได้แสดงว่ามีปัญหาในการรับรู้ โดยเฉพาะในด้านต่อไปนี้

3.1 การรับรู้ทางสายตา เด็กที่มีปัญหาในการใช้สายตา เช่น มองเห็นภาพแต่ไม่สามารถอธิบายภาพที่เห็นให้ครูฟังได้

3.2 การจำแนกโดยใช้สายตา เด็กมีปัญหาในการจำแนกภาพโดยใช้สายตา เช่น ไม่สามารถบอกครูได้ว่าภาพสองภาพแตกต่างกันอย่างไร

3.3 การจำโดยใช้สายตา หมายถึง การมองเห็นวัตถุหรือสิ่งของแล้วจำได้ว่าเป็นอะไรบ้าง เด็กประเภทนี้มีปัญหาในการจำโดยใช้สายตา เพราะจำสิ่งที่เห็นไม่ได้ จำการเรียงลำดับตัวอักษรไม่ได้ เป็นต้น

3.4 การรับรู้ทางการฟัง เด็กมีปัญหาในการฟังเด็กได้ยินเสียงแต่บอกไม่ได้ว่าได้ยินเสียงอะไรบ้าง ดังนั้นเด็กอาจมีปัญหาในการปฏิบัติตามคำสั่งของครู

3.5 การจำแนกโดยการฟัง เด็กไม่สามารถแยกความแตกต่างของเสียงที่ได้ยิน โดยเฉพาะเสียงที่คล้ายคลึงกัน เช่น คำว่า กิน นิน ดิน

3.6 การจำโดยการฟัง เด็กจำสิ่งที่ได้ยินไม่ได้ ฟังแล้วลืม เช่น ครูอ่านให้เด็กฟัง เด็กได้ยินแล้วอ่านตามได้ ถ้าให้เด็กอ่านเอง เด็กอาจอ่านไม่ได้

4. ความผิดปกติในการเคลื่อนไหว

ความผิดปกติในการเคลื่อนไหวอาจจำแนกได้ 3 ลักษณะ คือ

4.1 Hyperactivity เป็นการเคลื่อนไหวที่เกินปกติ เด็กประเภทนี้มักอยู่นิ่งเฉยไม่ได้ เคลื่อนไหวอยู่เสมอ และอาจเป็นการเคลื่อนไหวในลักษณะเดิมหรือกระทำซ้ำ และเป็นการเคลื่อนไหวที่ไม่มีจุดหมาย หากจับให้นั่ง เด็กอาจเคาะมือเคาะเท้าแทนการเดิน

4.2 Hypoactivity เป็นการเคลื่อนไหวที่เชื่องช้า หรือน้อยกว่าปกติ เด็กประเภทนี้ไม่เคลื่อนไหวมากเหมือนประเภทแรกแต่อาจนั่งอยู่กับที่ได้นานๆ โดยไม่ทำอะไรเลย

4.3 Incoordination การควบคุมกล้ามเนื้อไม่ได้ เด็กมีปัญหาในการเดิน เช่น เดินไม่ตรง รับลูกบอลไม่ได้ กระโดดไม่ได้ ตัดกระดาษด้วยกรรไกรไม่ได้ กลัดกระดุมไม่ได้ เป็นต้น เด็กประเภทนี้มีปัญหาทั้งในด้านกล้ามเนื้อใหญ่ เช่น การเดิน และการใช้กล้ามเนื้อเล็ก เช่น การใช้นิ้วมือในการหยิบจับสิ่งของ

5. ปัญหาในด้านอารมณ์และสังคม

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ อาจมีปัญหาทางอารมณ์ และสังคมควบคู่กันไปด้วย เด็กประเภทนี้มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง ขาดความอดทน มีความวิตกกังวลสูง ปรับตัวไปในทางถดถอย ต่อต้านสังคม หลีกเลี่ยงการทำงาน ทำงานช้า เป็นต้น เนื่องจากประสบความล้มเหลวในด้านการเรียนอยู่เสมอ เด็กอาจเป็นคนก้าวร้าวและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อตนเอง พัฒนาการทางอารมณ์อาจช้ากว่าเด็กปกติ เด็กประเภทนี้อาจไม่มีเพื่อน เพราะไม่มีนักเรียนคนใดอยากคบด้วย

6. ปัญหาในการจำ

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีปัญหาในการจำ ทั้งการจำในสิ่งที่ได้ยินและจำจากสิ่งที่มองเห็น ดังนั้นเด็กจึงมีปัญหาในการเขียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสะกดคำ การทำตามคำสั่ง ตลอดจนสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์

7. ปัญหาในด้านความสนใจ

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีช่วงความสนใจสั้น และขาดสมาธิ ไม่มีสมาธิ นานพอที่จะเรียนบทเรียนได้

เบญจพร ปัญญา ยง (2543 : 5-9) กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ว่ามีปัญหาในด้านต่อไปนี้

ความบกพร่องด้านการเขียนและสะกดคำ

1. การเขียนพยัญชนะ เด็กจะลากเส้นวนๆ ไม่รู้จะม้วนหัวเข้าในหรือออกนอก ขีดวนๆ ซ้ำๆ

2. เรียงลำดับอักษรผิด เช่น สติติ เป็น สติถิ

3. เขียนพยัญชนะ หรือตัวเลขสลับกัน เช่น ม – น, ภ – ถ, จ – ค เป็นต้น

4. เขียนพยัญชนะ ก-ฮ ไม่ได้ แต่บอกให้เขียนเป็นตัวๆ ได้

5. เขียนพยัญชนะกลับกัน คล้ายมองจากกระจกเงา เช่น วันอังคาร

6. เขียนคำตามตัวสะกด เช่น บอริการ (บริการ)

7. สะกดผิด โดยเฉพาะคำพ้องเสียง คำสะกดแม่เดียวกับตัวการันต์ เช่น อันดลาย (อันตราย) บดบาด (บทบาท) ด้วยทาน (ตรวจทาน) แพต (แพทย์) เป็นต้น

8. เขียนตัวหนังสือ ลอกโจทย์จากกระดานข่าว เพราะกลัวสะกดผิด

9. เขียนไม่ตรงบรรทัด เขียนต่ำหรือเหนือเส้น ขนาดตัวอักษรไม่เท่ากัน ไม่เว้นขอบ ไม่เว้นช่องไฟ

10. จับดินสอ หรือจับปากกาแน่นมาก

11. ลบบ่อยๆ เขียนทับคำเดิมหลายครั้ง เขียนหนังสือตัวโต

ความบกพร่องด้านการอ่าน

1. อ่านช้า มีความยากลำบากในการอ่าน เช่น อ่านคำต่อคำ จะต้องสะกดคำ จึงจะอ่านได้

2. อ่านออกเสียงไม่ชัดเจน

3. ไม่ระมัดระวังในการอ่าน จะเดาคำจากอักษรตัวแรก เช่น บาท เป็น บทที่, เมื่อนั้น เป็น บัดนั้น

4. อ่านข้าม อ่านเพิ่มคำ อ่านผิดประโยคหรือผิดตำแหน่ง

5. อ่านโดยไม่เน้นคำ หรือเน้นข้อความบางตอน

6. จำคำศัพท์ได้จำกัด พยายามอธิบายความหมายของคำที่อ่านไม่ได้

7. ผันเสียงวรรณยุกต์ไม่ได้

8. เล่าเรื่องที่อ่านไม่ได้

9. จับใจความสำคัญ หรือเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านไม่ได้

10. ไม่รู้จักเดาคำ จากคำหรือประโยคที่อยู่หน้าหรือหลังคำ หรือย่อหน้านั้นๆ

ความบกพร่องด้านการคำนวณและเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์

1. ไม่เข้าใจค่าของตัวเลข (Concept of number) ได้แก่ หลักหน่วย สิบ ร้อย พัน หมื่น ...

2. นับเลขไปข้างหน้า หรือนับเลขย้อนหลังไม่ได้

3. คำนวณบวก ลบ คูณ หาร ด้วยการนับนิ้ว

4. จำสูตรคูณไม่ได้

5. เขียนเลขกลับกัน 13 เป็น 31, 3 เป็น

6. เลขลบ อาจทำผิดโดยเอาตัวเลขจำนวนน้อยลบออกจากจำนวนมาก เช่น $25 - 7 = 22$ เด็กจะเอา 5 ลบออกจาก 7 แทน เพราะว่า 5 เป็นเลขจำนวนน้อย แทนที่จะดูว่า 5 เป็นตัวแทนของ 15

7. ยุ่งยากกับการตีโจทย์ปัญหา หรือการอ่านตัวเลขหลายตัว

8. บางคนอาจใช้วิธีท่องจำและเขียนคำตอบได้ แต่เมื่อให้แก้ไขโจทย์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน กลับทำไม่ได้ เช่น ไม่สามารถแลกทอนสตางค์ได้

9. ไม่สามารถทำตามขั้นตอนการคูณ / หารได้ โดยเฉพาะตัวเลขหลายหลัก

10. การคำนวณเลขทำจากซ้ายไปขวา แทนที่จะทำจากทางขวาไปซ้าย

11. ไม่เข้าใจเรื่องเวลา สอนเรื่องเวลาได้ยาก

ปัญหาพฤติกรรมและอารมณ์ที่อาจพบร่วมด้วย

เด็กที่มีปัญหาทางการอ่าน การเขียน การสะกดคำและการคำนวณ มักรู้สึกหงุดหงิด และรู้สึกด้อยที่ตนเองทำไม่ได้ทัดเทียมเพื่อนๆ ดังนั้น เด็กอาจแสดงพฤติกรรมในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

1. หลีกเลี่ยงการอ่าน การเขียน

2. ทำสมมุติการบ้านหายบ่อยๆ

3. บางคนอาจต่อต้านแบบตื้อเจี๊ยบ ไม่ทำตามที่ครูสั่งหรือปฏิเสธโดยตรง ทำให้เป็นเด็กเกียจคร้าน

4. ไม่มีสมาธิในการเรียน ทำงานช้า ทำงานไม่เสร็จในชั้นเรียน

5. ทำงานสะเพร่า

6. ความจำไม่ดี เรียนได้หน้าลืมหลัง

7. ออดอ้อนแบบเด็กๆ โดยเฉพาะกรณีที่มึนงงเล็กน้อย

8. กลัวครูดุ กลัวเพื่อนล้อว่า “อ่านหนังสือช้า”

9. กล่าวโทษว่าครูสอนไม่ดี แก้งเพื่อน

10. รู้สึกเบื่อหน่าย ท้อแท้

11. รู้สึกว่าตนเอง “ไม่เก่ง” “รู้สึกด้อย” และไม่มั่นใจในตนเอง มักตอบคำถามว่า “ทำไม่ได้” “ไม่รู้” “ไม่ทราบ”

12. ทำตัวเป็นตัวตลกในห้องเรียน เพื่อกลบเกลื่อน
13. อารมณ์ขึ้นๆ ลงๆ หงุดหงิดง่าย ไม่อดทน
14. ก้าวร้าวกับเพื่อน พี่น้อง ครู หรือพ่อแม่ (ที่จู้จี้จั่วจ๊ะ)
15. ไม่ลึกซึ้งในความหมายของคำ และความรู้สึกที่ผู้เขียนสื่อต่อผู้อ่าน
16. ไม่รู้สึกซาบซึ้งในคำพูดตลก “โจ๊ก”

สรุปได้ว่า เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จะมีลักษณะของปัญหาทางการเรียนรู้ในด้านใหญ่ๆ 4 ด้าน คือ ในด้านการคิดคำนวณและการแก้ปัญหา ด้านภาษา ด้านกลไกการเคลื่อนไหว ด้านอารมณ์ และพฤติกรรม ซึ่งอาจมีเพียงเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งหรือมากกว่า 1 ด้าน จึงทำให้เด็กมีความยุ่งยากในการเรียนรู้ นับเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขและช่วยเหลือต่อไป

1.4 หลักสูตรสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

ผดุง อารยะวิญญู (2533 : 119-120) กล่าวถึงหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ว่าควรมุ่งจัดความบกพร่อง และในขณะเดียวกันก็มุ่งให้เด็กมีโอกาสร่วมกับเด็กปกติให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ หลักสูตรสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษา จึงเน้นให้เด็กมีพัฒนาการเต็มที่ จัดความบกพร่องของเด็ก ซึ่งหลักสูตรควรครอบคลุมเนื้อหาในด้านต่อไปนี้ คือ

1. การพัฒนาการรับรู้และการเคลื่อนไหว ควรมีกิจกรรมการเรียนการสอนเนื้อหาให้เด็กมีพัฒนาการในด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานกันระหว่างกล้ามเนื้อกับสายตา การรับรู้ทางสายตา การรับรู้ทางการฟัง และความเข้าใจเกี่ยวกับส่วนต่างๆ ของร่างกาย

2. ภาษา เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีปัญหาทางภาษา ดังนั้นหลักสูตรจึงควรเน้นด้านภาษาเพื่อจัดความบกพร่องด้านนี้ของเด็ก ขอบข่ายเนื้อหา ด้านภาษาควรครอบคลุมไปถึงการพูด การอ่าน การสะกดคำ และการเขียน

3. วิชาพื้นฐาน ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา

4. การงานและพื้นฐานอาชีพ พื้นฐานในด้านนี้จะช่วยเตรียมเด็กให้มีความพร้อมในการฝึกอาชีพต่อไป

5. ทักษะทางสังคม เป็นการฝึกทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นที่จะช่วยให้เด็กมีสัมพันธ์ที่ดีต่อคนอื่น และสามารถร่วมกับคนอื่นได้ในที่สุด

สรุปได้ว่า หลักสูตรสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้นี้ มุ่งจัดความบกพร่องพัฒนาเด็กให้มีศักยภาพสามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ โดยหลักสูตรครอบคลุมเนื้อหาการพัฒนาการรับรู้ และการเคลื่อนไหว ภาษา วิชาพื้นฐาน การงานพื้นฐานอาชีพ และทักษะทางสังคม

1.5 การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2538 : 83-86) กล่าวว่าปัญหาทางการเรียนรู้มีขอบข่ายกว้างขวาง ทั้งพฤติกรรมการเรียนวิชาการ และพฤติกรรมที่แสดงออกในเชิงรบกวนชั้นเรียน จึงได้เสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอน เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในชั้นเรียนปกติ ดังนี้

1. สอนโดยเน้นความสามารถเด่นของเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ของความสำเร็จ เช่น ถ้าพบว่าเด็กใช้สายตาในการเรียนรู้ได้ดีที่สุด ครูควรให้เด็กมองวัตถุต่างๆ แทนที่จะพูดให้เด็กฟังเท่านั้น
2. พยายามลดกิจกรรมที่ต้องใช้ทักษะ หรือความสามารถที่เป็นจุดบกพร่องของเด็ก เช่น ถ้าพบว่าเด็กมีปัญหาการเขียนก็ไม่ควรให้งานที่เด็กต้องเขียนมาก แต่อาจให้เด็กตอบปากเปล่า หรือตอบใส่เทปบันทึกเสียงแทนการเขียน
3. พยายามพัฒนาจุดบกพร่องของเด็ก หลังจากที่ได้ฝึกประสบความสำเร็จจากการใช้ความสามารถเด่นได้แล้ว
4. กำหนดความคิดรวบยอดที่จะให้เด็กเรียนให้ชัดเจน ถ้าจะสอนความคิดรวบยอดใหม่ ครูต้องทำความเข้าใจความคิดรวบยอดใหม่ไปสัมพันธ์กับสิ่งที่เด็กเคยเรียนรู้มาแล้ว
5. ช่วยเหลือเด็กตระหนักถึงเป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยชี้ให้เด็กเห็นว่าเมื่อวานนี้เด็กทำอะไรได้บ้าง วันนี้เด็กทำอะไรสำเร็จ และเด็กจะทำอะไรได้ในวันพรุ่งนี้
6. ตั้งเป้าหมายระยะสั้นอย่างชัดเจนที่เด็กสามารถทำได้ โดยจัดลำดับของงานให้มีความยากง่ายต่างๆ กันไป โดยให้เด็กทำงานในอันดับแรกๆ ตามความสามารถของเขา จากนั้นค่อยๆ จำกัดเวลา พร้อมทั้งบันทึกความก้าวหน้าของเด็ก เมื่อเด็กทำงานก้าวแรกได้เสร็จตามกำหนดเวลาจึงค่อยให้งานที่ยากขึ้น โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนแบบเดียวกัน
7. ให้ข้อมูลย้อนกลับทันทีที่เด็กทำงานได้สำเร็จ ถ้าเด็กทำผิดบอกให้ทราบทันทีอธิบายใหม่และให้เด็กแก้ไขใหม่ทันทีแต่ต้องใช้วิธีทางบวก ถ้าเด็กทำได้สำเร็จต้องรีบให้คำชมและบอกเหตุผลที่เด็กได้รับคำชม โดยเน้นความพยายามในการทำงานเป็นหลัก ไม่ชมเชยเฉพาะงานที่ครูพอใจ
8. ให้หยุดกิจกรรมนั้นชั่วคราวรอเวลาอีกระยะหนึ่ง ถ้าครูได้พยายามใช้วิธีการใหม่ๆ หรือกิจกรรมใหม่ๆ เพื่อช่วยเหลือเด็กแล้วแต่เด็กยังไม่สามารถพัฒนาได้
9. อย่าพยายามสอนสิ่งที่เด็กไม่สามารถเรียนรู้และไม่อาจเรียนรู้ได้
10. เนื้อหา บทเรียน และเทคนิควิธีการเรียนการสอน ที่จะนำมาใช้สอนนั้นควรเริ่มสอนเนื้อหาหรือบทเรียนที่ต่ำกว่าระดับชั้นของเด็ก 1 ปี เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ของความสำเร็จ

11. จัดกิจกรรมในทักษะเดียวกันให้หลากหลาย เพื่อว่าเด็กจะได้เลือกงานที่ทำได้และให้เด็กทำงานตามแนวทางของเขาเอง เช่น ใช้ปากกาสีแดง เลือกมุมที่จะนั่งทำงานเอง ใช้อุปกรณ์ช่วยประเภทเครื่องเล่นเทป หรือคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

12. ใช้อุปกรณ์การสอนที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด

13. ใช้เกมหรือกิจกรรมที่让孩子ได้มีโอกาสเคลื่อนไหว ได้สัมผัส ได้มองเห็น และได้ยิน ได้ฟัง เพราะจะทำให้เด็กสนุกในการเรียนรู้และเรียนรู้ได้เร็ว

14. สอนช้าและทบทวนบ่อยๆ เพราะตามปกติเด็กมีปัญหาทางการเรียนรู้ต้องการประสบการณ์ช้าและบ่อยมากกว่าเด็กปกติ

15. จัดทำป้ายกระดานแข็งหรือธงสีแดง ซึ่งมีความหมายว่าต้องการความช่วยเหลือซึ่งข้างหนึ่งของป้ายอาจเขียนว่า “พยายามทำงานต่อไป” และอีกข้างหนึ่งเขียนว่า “หนูมีปัญหา” ให้เด็กยกขึ้นตั้งหันออกนอกตัว เมื่อต้องการความช่วยเหลือจากครู วิธีนี้จะช่วยลดความคับข้องใจให้แก่เด็กได้บ้าง และป้ายหรือธงก็จะช่วยลดความวุ่นวายไปได้ โดยที่เด็กไม่ต้องลุกจากที่นั่งหรือยกมือ หรือเรียกร้องขอความช่วยเหลือจากครูบ่อยๆ และนอกจากนี้ป้ายดังกล่าวยังทำหน้าที่เตือนเด็กให้ทำงานต่อไปอีก

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ควรมุ่งพัฒนาศักยภาพความสามารถของเด็ก ช่วยเหลือให้เด็กได้เรียนรู้ตามเป้าหมาย ใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนที่เป็นรูปธรรม กิจกรรมการเรียนรู้ควร让孩子เคลื่อนไหว พัฒนาประสาทสัมผัส ทบทวนและฝึกซ้ำๆ เนื้อหาบทเรียนควรเริ่มที่ต่ำกว่าระดับชั้นของเด็ก 1 ปี เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ของความสำเร็จและควรใช้แรงเสริมทันทีถ้าเด็กทำผลงานได้ดี

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ มีวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศ ดังนี้

แมรี และเบิร์ตทราม (Mary and Berttram. 1997 : 174-178) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนอ่านและเขียนสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จากครูการศึกษาพิเศษและนักการศึกษาทั่วไป ศึกษาจากเด็กเกรด 2 และเกรด 5 ว่าใช้วิธีสอนแบบใดบ้าง ผลการสำรวจพบว่า กลุ่มครูผู้สอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ใช้วิธีอ่านแล้วเติมคำตอบ (Guided Reading) 90% การอ่านเป็นรายบุคคล (Individualized Reading) 87% การแลกเปลี่ยนหนังสือกัน (Trudebooks) 81.5% และการเปลี่ยนกันอ่าน (Round - Robin Reading) 74% เป็น 4 วิธีในระดับแรกและยังมีอีก 17 วิธีที่ใช้สอนเด็กปกติและเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

ศรียา นิยมธรรม (2537 : 43-44) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างแบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยศึกษาเด็กอายุ 4-6½ ปี จำนวน 1,500 คนจากทั่วประเทศ ทำการทดสอบเพื่อคัดแยกและพิจารณาว่าเด็กอยู่ในภาวะ “เสี่ยง” หรือไม่ที่มีปัญหาทางการ

เรียนรู้ โดยดัดแปลงเครื่องมือคัดแยกของแมคคาร์ธี (McCarthy Screening Test) ทดสอบเด็กเป็นรายบุคคลและมีเนื้อหาในการทดสอบ 6 หมวด คือ ช่าย-ขวา การจำคำ การวาดรูปทรง การจำตัวเลข การจัดหมวดหมู่ และการใช้ขา ผลการวิจัยทำให้ได้แบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้สำหรับคัดแยกเด็กปฐมวัยที่มีอายุอยู่ในช่วง 4-6½ ปี เครื่องมือนี้มีความเชื่อมั่น .65 - .85 มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เชิงโครงสร้าง จำแนก และความเที่ยงตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 43-44) ได้สร้างเครื่องมือคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เป็นแบบสำรวจโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ มีคำถาม 50 ข้อ ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินเด็กแต่ละคน ครูจะต้องรู้จักเด็กและคุ้นเคยกับเด็กเป็นอย่างดี โดยได้สังเกตเด็กติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 เดือน เครื่องมือนี้มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจทั้งหมดเท่ากับ .99 มีค่าความเที่ยงตรงดี วิเคราะห์หาความเที่ยงตรง โดยใช้ Know Group Technique แบบสำรวจนี้ใช้กับเด็กที่มีอายุ 6 - 12 ปี ซึ่งเป็นเด็กอยู่ในระดับประถมศึกษาสำรวจปัญหาของเด็กใน 5 ด้านใหญ่ๆ และ 25 ด้านย่อยคือ คำศัพท์ การฟังคำสั่ง การอ่าน การเขียน การนับปากเปล่า การนับที่เข้าใจความหมายของจำนวน การจำตัวเลข สัญลักษณ์ การคำนวณ เวลา ขนาด การจัดลำดับ ทิศทาง การเดินวิ่ง การกระโดด การทรงตัว การใช้นิ้วมือ การเคลื่อนไหวที่ผิดปกติ การร่วมมือ ความสนใจ ความเป็นระเบียบ การปรับตัว การยอมรับ และความรับผิดชอบ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

2.1 ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน มีหลายคุณลักษณะ มีองค์ประกอบทางจิตวิทยา สภาพร่างกาย และสภาพทางสังคมรวมอยู่ด้วย นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการอ่านได้ให้ความหมายของการอ่านไว้หลายทัศนะ ดังนี้

ฟราย (Fry. 1977 : 4) ได้ให้คำจำกัดความของการอ่านว่า เป็นกระบวนการเก็บความหมายจากภาษาเขียน ฟรายเห็นว่าคำจำกัดความเช่นนี้ จะช่วยให้ครูพ้นจากการไปลุ่มหลงแต่จะฝึกให้เด็กอ่านออกเสียง ให้ท่องศัพท์เป็นคำหรือฝึกให้อ่านเร็ว จริงอยู่ที่ทักษะเหล่านี้จำเป็นต้องฝึกฝนบ้าง แต่จะต้องไม่เน้นมากจนนอกจุดประสงค์ของการอ่าน นั่นคือการเก็บความหมาย

เบเนดิโอ (Gbenedio. 1986 : 46) ให้ความเห็นว่าการอ่านเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อน ต้องอาศัยความสามารถ 4 ประการตามลำดับดังนี้คือ ความเข้าใจในเรื่องของคำ และกลุ่มคำ การรู้ความหมายของคำหรือกลุ่มคำนั้น การมีปฏิกิริยาโต้ตอบในทางความคิดต่อเรื่องที่อ่าน และความสามารถในการจัดระบบข้อมูลความรู้ต่างๆ เพื่อช่วยในการตีความเรื่องที่อ่าน ความ

สามารถทั้งสี่ประการดังกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำมาผสมผสานกันในอันที่จะช่วยให้เราอ่านเรื่องราวต่างๆ ด้วยความเข้าใจ

คูเปอร์ และคนอื่นๆ (Cooper and other. 1988 : 13) กล่าวว่า การอ่าน คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับเนื้อหา เพื่อจัดรูปแบบของความหมาย โดยอาศัยพื้นฐานจากประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน เป็นกระบวนการในการสร้างความหมายจากเนื้อหานั้น

บันลือ พฤษะวัน (2533 : 2) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ดังนี้

(1) การอ่านเป็นการแปลสัญลักษณ์ออกมาเป็นคำพูด โดยการประสมเสียงเพื่อใช้ในการออกเสียงให้ตรงกับคำพูด การอ่านแบบนี้มุ่งให้ตัวประสมคำอ่านเป็นคำๆ ไม่สามารถใช้สื่อความโดยการฟังได้ทันที เป็นการอ่านเพื่อการอ่านออก มุ่งให้อ่านหนังสือได้แตกฉานเท่านั้น

(2) การอ่านเป็นการใช้ความสามารถในการผสมผสานของตัวอักษร ออกเสียงเป็นคำหรือเป็นประโยค ทำให้เข้าใจความหมายในการสื่อความโดยการอ่านหรือฟังผู้อื่นแล้วรู้เรื่อง เราเรียกว่า อ่านได้ ซึ่งมุ่งให้อ่านแล้วรู้เรื่องของสิ่งที่อ่าน

(3) การอ่านเป็นการสื่อความหมายที่จะถ่ายทอดความคิด ความรู้จากผู้เขียน (ผู้สื่อ) ถึงผู้อ่าน การอ่านลักษณะนี้เรียกว่า อ่านเป็น ผู้อ่านย่อมเข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียน โดยอ่านแล้วสามารถประเมินผลของสิ่งที่อ่านแล้ว

(4) การอ่านเป็นการพัฒนาความคิด โดยที่ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถหลายด้านๆ เช่น ใช้การสังเกตจำรูปคำ ใช้สติปัญญา และประสบการณ์เดิมในการแปลความ หรือถอดความให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ดี โดยวิธีอ่านแบบนี้จะต้องดำเนินการเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง(กระบวนการ) อาจต้องใช้ความหมายของการอ่านจากข้อ 1, 2 และ 3 (หรือไม่จำเป็นต้องครบทั้ง 3 ความหมายก็ได้) แล้วสามารถเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน และนำผลของสิ่งที่ได้จากการอ่านมาเป็นแนวคิด แนวปฏิบัติได้ เราเรียกว่า อ่านเป็น

กัลยา ยวนมัลย์ (2539 : 8) ได้ให้ความหมายของ การอ่านว่า หมายถึง การเข้าใจความหมายของคำ สัญลักษณ์หรือเรื่องราวต่างๆ สามารถรับรู้แล้วแปลความหมายออกมาได้ ฉะนั้นหัวใจของการอ่านคือการเข้าใจและสามารถแปลความหมายของถ้อยคำที่อ่านได้ถูกต้อง

ดังนั้น การอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องทั้งทางกายคือ การมองเห็นตัวอักษรและ เป็นกระบวนการทางสมองในการแปลความหมาย สร้างความเข้าใจความหมายของคำหรือถ้อยคำ เป็นการถ่ายทอดความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ทำให้การสื่อสารมีความเข้าใจที่ตรงกัน

2.2 ทฤษฎีการอ่าน

ทฤษฎีการอ่านมีนักการศึกษาได้นำเสนอไว้หลายแนวคิดเพื่อนำมาเป็นพื้นฐานกำหนดแนวทางในการสร้างรูปแบบและวิธีสอนให้เหมาะสม สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543 : 56-58) ได้นำเสนอทฤษฎีการอ่านของนักการศึกษาไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีของ Trabasso ได้กล่าวว่าการอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กัน 2 ประการ คือ ผู้อ่านรับสารต่อจากนั้นจะทำการเปรียบเทียบโดยอาศัยประสบการณ์เดิม ทฤษฎีนี้ได้เน้นว่าระดับการอ่านของผู้อ่านจะไม่คงที่ในขณะที่อ่านข้อความผู้อ่านจะควบคุมเพียงโครงสร้างผิวเผิน จนกว่าสารที่รับรู้จะได้รับการเปรียบเทียบ ดังนั้นลำดับขั้นตอนของการอ่านตามพื้นฐานทฤษฎีนี้แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ก. การรับสาร โดยใช้สายตารับรู้

ข. การใช้ประสบการณ์เดิม ความจริง และภาพ ทำการเปรียบเทียบกับสารที่ได้รับรับว่าแตกต่างไปจากประสบการณ์เดิมหรือไม่ ถ้าเป็นเรื่องที่ไม่รู้จัก ผู้อ่านจะอ่านทบทวน 2-3 ครั้ง จนกว่าจะตัดสินใจว่าอะไรคือคำตอบที่แท้จริง

ค. คำตอบที่ได้จากการเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิม หรือโดยอาศัยความรู้จากแหล่งอื่นมาช่วยตัดสินใจนั้น ถือว่าเป็นความรู้ใหม่ที่ได้จากการอ่าน

2. ทฤษฎีของ Chase และ Clark เป็นทฤษฎีที่เน้นถึงความสัมพันธ์ของใจความที่อ่านกับประสบการณ์เดิม โดยมีขั้นตอนของการอ่านดังนี้ คือ

ก. ผู้อ่านรับสารแล้วทำการเปรียบเทียบกับประสบการณ์ของจริงและภาพ ถ้าไม่ตรงกับข้อมูลดังกล่าวหรือยังไม่มีความแน่ใจ ก็จะใช้การอ่านซ้ำข้อความนั้น

ข. สารที่ให้ความรู้สึกในทางลบจะใช้เวลาในการรับรู้ไว้นานกว่า ความหมาย เมื่อรับรู้แล้วจะเก็บไว้นานกว่าสารให้ความรู้สึกทางบวก ซึ่งระยะเวลาในการเก็บจะสั้นกว่า หรืออาจลืมได้เร็วกว่าสารที่ให้ความรู้สึกทางลบ

ค. ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะ และความหมายของคำจะได้รับการบันทึกไว้ในสมอง

3. ทฤษฎีของ Rumelhart ได้กล่าวถึงการอ่านว่าเป็นกระบวนการที่ทำงานคล้ายกับเครื่องคอมพิวเตอร์ มีความซับซ้อน แต่ละขั้นตอนจะมีความสัมพันธ์กัน ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งก็จะทำให้การอ่านไม่สมบูรณ์

ผู้อ่านจะเริ่มต้นด้วยการอ่านสาร โดยพิจารณารูปร่างของคำที่รู้จักเพื่อทำความเข้าใจความหมาย ต่อจากนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความหมายของคำกับความรู้เดิมที่มีอยู่เพื่อเป็นการพิสูจน์หาข้อเท็จจริง โดยผู้อ่านจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของคำ ความหมาย การสะกดคำและชนิดของคำ องค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถแปลความของสารได้ หลักสำคัญของทฤษฎีมีอยู่ 4 ประการ คือ

ก. การที่ผู้อ่านจะรับรู้คำนั้นเป็นคำชนิดใด ต้องสังเกตหน้าที่ของคำ ที่อยู่ใกล้เคียงในประโยคเดียวกัน หรือในข้อความใกล้เคียงกันว่าคำนั้นทำหน้าที่อย่างไร

ข. การที่ผู้อ่านจะรับรู้ความหมายของคำ ขึ้นอยู่กับความเข้าใจความหมายของคำใกล้เคียง อาจเป็นคำที่มาก่อนหรือมาหลังก็ได้ จะเป็นแนวทางชี้แนะให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำใหม่ได้เร็วขึ้น

ค. การที่ผู้อ่านจะรับรู้หน้าที่ของคำนั้น ขึ้นอยู่กับความเข้าใจของผู้อ่านเกี่ยวกับหน้าที่ของคำอื่นที่มาก่อนหรือมาหลังคำใหม่ จะเป็นแนวทางช่วยชี้แนะหน้าที่ของคำใหม่ให้ผู้อ่านเข้าใจ

ง. การที่ผู้อ่านจะแปลความหมายของคำขึ้นอยู่กับการชี้แนะของคำบางคำ จะเห็นได้ว่า ทฤษฎีเหล่านี้เน้นความสัมพันธ์ของคำประโยคและข้อความ ผู้อ่านจะต้องรู้จักความหมายของคำ ชนิด หน้าที่ รูปร่างและสะกดได้ จะช่วยให้เข้าใจความหมายของเรื่องราวทั้งหมด นักการศึกษาได้ชี้ให้เห็นการทำงานของกระบวนการอ่าน ซึ่งคล้ายกับระบบการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ แท้ที่จริงเป็นการแยกให้เห็นว่าสมองจะต้องมีความรู้ในเรื่องอะไรบ้าง เป็นการชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างสารกับสมองของผู้อ่านนั่นเอง

2.3 จิตวิทยาในการสอนอ่าน

คาโรลต์ (นฤมล กังวาลไกล. 2534 : 22 ; อ้างอิงมาจาก Carroll.1964 : 188)

กล่าวถึงจิตวิทยาการอ่านว่ามีหลักสำคัญ ควรยึด 3 ประการ คือ

1. การเสริมแรง (Reinforcement) เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยในการวางเงื่อนไขในการเรียนการสอน มีความมั่นคงถาวรในการเรียนอ่าน การฝึกอ่านแต่เพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอที่จะทำให้นักเรียนอ่านหรือจำคำได้ ต้องอาศัยการเสริมแรงด้วย

2. การหยั่งเห็น (Insight) เป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยพลันของเด็กแต่เกิดหลังจากเด็กได้ลองผิดลองถูกมาหลายครั้งแล้ว เช่น เด็กเห็นคำว่า “กิน” มาก่อนแล้วพบคำว่า “บิน” เด็กก็จะอ่านว่า “กิน” แต่เมื่อได้รับการสอนหรือได้ลองสะกดดู เด็กก็จะอ่านคำว่า “บิน” ได้ถูกต้อง

3. ทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจต์ (Piaget) เพียเจต์กล่าวว่า ความรู้ คือ ประสบการณ์ที่ได้รับการสะสม (Cumulative) มาแล้วในอดีต กล่าวคือเมื่อเด็กมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอกแล้วได้ผลลัพธ์นั้นไว้ในตัว เมื่อเด็กพบเหตุการณ์เช่นเดิมอีกเด็กจะค่อยผสมผสาน (Assimilation) ความรู้ใหม่กับความรู้เก่าเข้าด้วยกันกับประสบการณ์ที่จะเกิดความคิดต่าง ๆ ไปใช้ในการทำปฏิกิริยาตอบสนองสิ่งเร้าที่เด็กพบครั้งต่อไป

ดังนั้น การสอนอ่านจึงเป็นสิ่งที่ผู้สอนควรจะต้องศึกษาให้เข้าใจ และจะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพและวัยของเด็กด้วย โดยครูผู้สอนจะต้องศึกษาและพัฒนาวิธีสอนแบบใหม่ๆ อยู่เสมอ เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

1. พัฒนาความสนใจและความพร้อมในการอ่านหนังสือ
2. ให้เด็กทำความเข้าใจความหมายของคำ
3. ให้เด็กทำความเข้าใจคำเป็นส่วนรวมมิใช่แยกออกเป็นพยางค์ๆ
4. การเข้าใจคำที่พบเห็นอยู่เสมอ
5. การทำความเข้าใจคำโดยอาศัยกิจกรรม ประสบการณ์ และการอภิปราย
6. การบรรยายภาพโดยใช้ถ้อยคำ
7. การพัฒนาการมองจากซ้ายไปขวาเป็นบรรทัด
8. การพัฒนานิสัยในการอ่าน การเปิด การปิด การหยิบจับ การรักษา

หนังสือ

9. การอ่านด้วยความเข้าใจเพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง

ระยะที่ 2 การเพิ่มความสามารถในการอ่าน

ทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวกับการอ่านของเด็กในระยะที่ 2 นี้ ครูควรฝึกฝนเพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะต่างๆ ดังต่อไปนี้

การจดจำคำ (การเรียนรู้คำใหม่)

1. การจดจำคำโดยอาศัยคำข้างเคียงคำอธิบายที่อยู่ใกล้เคียงกับคำนั้น
2. การจดจำคำโดยอาศัยภาพประกอบ เด็กใช้วิธีอ่านภาพและทำความเข้าใจคำจากภาพ

3. การใช้การสัมผัสในการทำความเข้าใจคำ หรือใช้คำขยายต่อท้ายเป็น
เครื่องช่วย เช่น เรือนชาน เสื้อผ้า เสื้อสาด เป็นต้น

4. การสังเกตลักษณะของตัวสะกดการันต์
5. การใช้วิธีวิเคราะห์คำ เพื่อช่วยในการเรียนรู้คำใหม่
6. การใช้วิธีผันคำ
7. การใช้พจนานุกรม
8. การใช้ประสาทส่วนต่างๆ ของร่างกายเพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ได้แก่

การใช้ตา หู การเคลื่อนไหว ตลอดจนการสัมผัสประกอบกันซึ่งมีขั้นตอนต่อไปนี้

- ก. ศึกษาตัวอักษรแต่ละตัว รวมทั้งพยัญชนะ สระ และเครื่องหมายอื่นๆ
- ข. อ่านออกเสียงพยัญชนะและสระแต่ละตัวในลักษณะการสะกดคำ
- ค. อ่านออกเสียงคำทั้งคำ
- ง. เขียนคำนั้นลงไป
- จ. เปรียบเทียบคำที่ต้องการศึกษากับคำที่เขียนลงไป
- ฉ. ทบทวนวิธีการตั้งแต่ต้นซ้ำอีกครั้งหนึ่งจนสามารถจดจำคำนั้นได้

ระยะที่ 3 การนำเอาการอ่านไปใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้า

1. การอ่านเพื่อให้เข้าใจความหมาย สรุปเอาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

2. การอ่านเพื่อวิเคราะห์เนื้อหา
3. การอ่านเพื่อจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่าน
4. การอ่านเพื่อภารกิจเฉพาะอย่าง
5. การอ่านเพื่อความบันเทิง

บันลือ พฤกษ์วัน (2533 : 2) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสอนอ่าน ดังนี้

1. ขั้นเตรียม ได้แก่ การเตรียมตัวที่จะสอนนับตั้งแต่เด็กก้าวย่างเข้าโรงเรียนในวันแรก รวมถึงการปฐมนิเทศเด็ก การพัฒนาความพร้อม และการแก้ไขช่วยเหลือให้เด็กได้เรียนและได้เล่นร่วมกันไปด้วย

1) การเตรียมการอ่าน ถือว่าจากการเริ่มงานในขั้นการปรับปรุงพื้นฐานภาษาพูด กิริยา มารยาท และระเบียบในการอยู่ร่วมกัน โดยใช้การฟัง การพูดในการเตรียมตัวเด็ก การสังเกต การเรียกชื่อสิ่งของ สภาพแวดล้อมทั่วไปทั้งในโรงเรียนและที่บ้าน ตลอดจนการเล่าถึงกิจวัตรประจำวัน

2) การพัฒนาและตรวจสอบความพร้อมในการอ่าน เช่น การสังเกตความเหมือน ความแตกต่าง ความสัมพันธ์ของกลั่นเนื้อกับสายตา การฝึกกลืนมือ การเล่นเกม การขับร้อง การฝึกวาด ปั้น พับกระดาษ เพื่อนำไปสู่การพูด การฟังได้อย่างกว้างขวาง

3) การฝึกอ่าน เริ่มตั้งแต่การฝึกอ่านพจนานุกรมภาพ(พยัญชนะ) พจนานุกรมเสียง(สระ) การฝึกนึกคำที่เริ่มด้วยพยัญชนะต้นหรือเสียงพร้อมกับการช่วยเหลือแก้ไขอย่างใกล้ชิดจากครูผู้สอนไปด้วย

4) ฝึกอ่านบัตรคำประกอบภาพและบัตรประโยคประกอบภาพเรื่องราว หรือนิทานสั้นๆ โดยฟังจากครูอ่านหนังสือ และเปิดให้ดูภาพไปด้วย

5) ฝึกฟังครูเล่านิทาน นิทานพื้นบ้าน เด็กฝึกพูดหรืออ่านตามครู และฝึกให้เด็กฟังเรื่องอย่างย่อๆ ได้

6) ฝึกท่องจำบทประพันธ์ง่ายๆ ต่อคำสัมผัสหรือคำคล้องจองเป็นตอนๆ

2. ขั้นเริ่มอ่าน หมายถึง การเริ่มอ่านหนังสือที่เป็นเรื่องราวสั้นๆ นิทาน กิจวัตรประจำวัน โดยใช้วิธีจำรูปคำและภาพประกอบ

1) ฝึกอ่านคำ และประโยคประกอบภาพ

2) ฝึกอ่านประโยค และเรื่องราว โดยอาศัยภาพประกอบช่วย

3) ฝึกอ่านนิทานสั้นๆ หรือเรื่องราวที่ครูและนักเรียนจัดเตรียมขึ้นแต่งขึ้นหรือแผนภูมิประสบการณ์ที่ช่วยขยายประสบการณ์

4) ฝึกให้ใช้การเทียบคำ เทียบประโยค เพื่อใช้ประโยชน์ในการอ่าน

3. ขั้นอ่านหนังสือแตกหรือมีความก้าวหน้าในการอ่าน ได้แก่ สามารถใช้การอ่านได้ยาวนานขึ้น โดยสามารถใช้วิธีสะกดตัวผสมคำช่วยในการอ่านคำแปลกๆ ใหม่ๆ

1) ฝึกอ่านนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ และกิจวัตรประจำวันที่ใช้คำแปลกๆ

- 2) ฝึกอ่านนิทานที่ยาวขึ้นและสามารถเล่าเรื่องราว ลำดับเหตุการณ์ได้
- 3) ฝึกอ่านบทประพันธ์สั้นๆ โดยการรู้จักลงจังหวะสัมผัส
- 4) ฝึกอ่านเรื่องราว บทความ และสามารถจำรูปคำ เทียบคำ สะกดตัว ใช้เทคนิคการเดารูปประโยคและเข้าใจความหมายได้
- 5) ฝึกอ่านแบบเก็บบทความและสามารถประเมินตัวละคร บทความต่างๆ ได้ดี จนนำไปใช้แสดงความคิดเห็น รายงานได้

4. ขั้นเสริมสร้างนิสัยในการอ่านที่ดี หมายถึง สามารถอ่านในใจได้เร็ว สามารถอ่านเพื่อค้นคว้าหาคำตอบ หาความเพลิดเพลินจากการอ่านโดยวิธีอ่านคร่าวๆ

- 1) ฝึกอ่านในใจและมีความสนใจในการอ่าน อ่านหนังสือได้หลายรสหลายประเภท
- 2) ฝึกอ่านหนังสืออ่านประกอบเพื่อค้นหาสาระสำคัญหรือสิ่งที่สนใจ
- 3) ฝึกอ่านแบบคร่าวๆ เพื่อให้ได้สิ่งที่สนใจและเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน ประเมินเรื่องราว และวิจารณ์หนังสือที่อ่านได้

5. ขั้นอ่านหนังสือได้อย่างกว้างขวาง หมายถึง สามารถเล็งเห็นคุณค่าประโยชน์ของการอ่าน เกิดรสนิยมในการอ่านหนังสือประเภทใดประเภทหนึ่ง มีความสนใจในสวรรณคดี เริงรมย์ และสารคดี จนสามารถหยิบยกส่วนดีเด่นขึ้นอ้างอิง ชักชวนให้ผู้อื่นสนใจในรสของภาษาได้

สรุปได้ว่า ในการสอนอ่านประกอบด้วยขั้นตอนในการสอนอ่านคือ การเตรียมความพร้อมในการอ่าน การฝึกทักษะในการอ่าน และการสอนอ่าน เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม อันนำไปสู่การอ่านที่ก่อให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตต่อไป

2.6 การเรียนรู้ในการอ่านคำและคำศัพท์

ประเทิน มหาจันทร์ (2533 : 169) กล่าวถึงการเรียนรู้การอ่านคำและคำศัพท์ว่า ควรต้องทราบความหมายของคำเสียก่อน ความหมายของคำแบ่งไว้ 3 อย่าง คือ

1. ความหมายที่แทนรูปเป็นความหมายของสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น วัตถุสิ่งของ คน สัตว์ ฯลฯ ซึ่งมีตัวตนและเห็นได้
2. ความหมายที่แทนนามธรรม เป็นความหมายที่เกี่ยวกับนามธรรม ความรู้สึก ความคิด ซึ่งไม่เกี่ยวกับรูปธรรม
3. ความหมายของคำที่มีบริบทหรือตำแหน่งเป็นตัวบังคับ คำประเภทนี้อยู่คำเดียวโดดๆ จะบอกความหมายไม่ได้จนกว่าจะนำเข้าประโยคจึงจะทราบความที่แท้จริง

ในการเรียนรู้คำที่มีความแตกต่างตามระดับความยากง่ายของคำ คำที่ง่ายแก่การเข้าใจทั้งในด้านการเขียน ตลอดจนความหมายย่อมเรียนรู้ได้ง่ายกว่าคำที่เขียนยาก มีความซับซ้อน ทั้งยังมีความหมายที่ลึกซึ้งอีก คำต่างๆ ที่เด็กเรียนรู้ได้ง่ายนั้น เป็นคำที่เด็กคุ้นเคย มีประสบการณ์กับคำนั้นๆ

การเรียนรู้คำศัพท์ การจำรูปคำมีความจำเป็นอย่างมาก เพราะจะนำไปสู่การอ่านได้เร็วขึ้น ซึ่งการเรียนรู้ในการจดจำคำ เด็กจะจดจำคำควบคู่ไปกับเสียงของคำตลอดจนความคุ้นเคยความหมาย การจดจำคำของเด็กนั้น ประเทิน มหาพันธ์ (2530 : 143-144) ได้สรุปถึงกับปัจจัยที่สำคัญในการจดจำคำไว้ดังนี้

1. รูปของคำ ได้แก่ ลักษณะภายนอกของคำนั้น ประกอบด้วยพยัญชนะ สระวรรณยุกต์ ตัวสะกดการันต์ รูปของคำจะช่วยให้เด็กจดจำได้ดีกว่าเรื่องอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเสียง หรือเรื่องความหมาย

2. เสียงของคำ จะช่วยให้เด็กสามารถจดจำคำได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะคำในภาษาไทยมีระดับเสียงที่แตกต่างกัน ซึ่งทำให้ความหมายของคำแตกต่างกันไปด้วย หรือแม้คำที่เขียนเหมือนกัน แต่ออกเสียงต่างกันก็มีไม่น้อย เสียงของคำที่แตกต่างกัน จะทำให้เด็กเห็นความแตกต่างของคำได้ง่ายซึ่งจะช่วยให้เด็กจดจำได้ดี

3. ความหมายของคำ การจดจำคำที่มีความหมายกระทำได้ง่ายกว่าการจดจำคำที่ไม่มี ความหมาย ทั้งนี้เพราะเหตุว่าความหมายของคำ ประกอบกับรูปคำและเสียงของคำ นอกจากจะเป็นเครื่องชี้เฉพาะให้คำๆ นั้น มีความแตกต่างไปจากคำอื่นๆ แล้วยังมีส่วนช่วยให้เด็กสามารถเรียนรู้และจดจำคำนั้นๆ ได้ดีอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความหมายของคำจะเป็นเครื่องบ่งชี้ความแตกต่างของคำ แม้คำนั้นๆ จะมีรูปหรือเสียงของคำเหมือนกันก็ตาม เช่น คำว่า ชัน ซึ่งมีความหมายหลายนัย อาจหมายถึงภาชนะสำหรับตักน้ำ กิริยาที่ทำให้ให้แน่น อาการที่ขบขัน หน้าหัวเราะ การชันของไถตัวผู้ ดังนั้นในการสอนอ่านเพื่อให้เด็กจดจำได้ดี ควรมีการสอนความหมายของคำควบคู่กันไปเสมอ

4. ความคุ้นเคยกับคำนั้น ความคุ้นเคยกับคำไม่ว่าจะเป็นการที่ได้พบเห็นกับคำนั้นๆ อยู่เสมอ หรือมีโอกาสได้ยินคำนั้นอยู่เสมอ หรือแม้แต่การที่ได้ฝึกฝนเกี่ยวกับคำนั้นๆ ประสบการณ์เหล่านี้ทำให้เด็กจดจำคำได้ง่ายและแม่นยำขึ้น เมื่อเด็กได้พบคำนั้นๆ ในการอ่าน ดังนั้นในการสอนอ่านแก่เด็กควรควรสร้างประสบการณ์ เพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับคำที่เด็กจะต้องเรียนรู้

ดังนั้นการเรียนรู้ในการอ่านคำและคำศัพท์ เด็กต้องทราบความหมายของคำควบคู่ไปกับการจดจำรูปคำ ซึ่งปัจจัยในการจดจำรูปคำมี 4 ประการคือ รูปของคำ เสียงของคำ ความหมายของคำ และความคุ้นเคยของคำนั้น

2.7 วิธีสอนคำศัพท์

หลักสำคัญของการสอนคำศัพท์ให้มีความหมายต่อผู้เรียน สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543 : 97-100) ได้ให้ข้อเสนอว่าการสอนคำศัพท์ควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

1. แบบเรียนหรือสื่อการอ่าน ควรประกอบด้วยคำที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างความรู้เดิมของนักเรียนมากกว่าร้อยละ 60 เพื่อนักเรียนจะได้ใช้ความพยายามไม่มากนักในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เก่าแท้จริง นักเรียนอาจรู้จักคำมากมาย

แต่ไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ จึงเป็นเหตุให้ใช้เวลาในการจัดระเบียบความรู้ของตนเพื่อโยงเข้าสู่ความรู้ใหม่ ส่วนการใช้เวลาจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียนที่จะเกี่ยวข้องกับความรู้ใหม่มากหรือน้อยนั่นเอง

2. การเริ่มต้นสอนคำศัพท์ ครูมักจะพบว่าสื่อที่นำมาให้นักเรียนอ่านจะมีคำศัพท์ยากหลายคำ วิธีการสอนจึงควรเริ่มต้นด้วยการให้นักเรียนค้นหาคำศัพท์ที่ตนไม่รู้จักโดยเขียนไว้บนกระดานดำ ต่อจากนั้นครูจึงสอนคำศัพท์ก่อนการอ่านเรื่อง ดังวิธีต่อไปนี้

วิธีที่ 1 ให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำแล้วดูภาพประกอบ เพื่อจะได้เข้าใจความหมาย วิธีนี้จะใช้เมื่อนักเรียนอ่านคำได้ แต่ไม่เข้าใจความหมายของคำ ดังนั้นจึงใช้ภาพสื่อความหมาย ถ้าคำนั้นสามารถใช้ภาพแสดงความหมายได้ ซึ่งจะทำให้เกิดความชัดเจนมากกว่าการอธิบาย หรือเปิดหาความหมายจากพจนานุกรม

วิธีที่ 2 ให้นักเรียนยกตัวอย่างและจัดประเภท จะใช้วิธีนี้เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องแล้วเข้าใจแนวคิด แต่ไม่รู้จักความหมายของคำศัพท์บางคำ เช่น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อ่านเรื่องแล้วพบคำว่า “ค่านามทั่วไป” และ “ค่านามชี้เฉพาะ” ไม่สามารถอธิบายความหมายได้ ครูอาจให้นักเรียนยกตัวอย่างคำแล้วช่วยกันจัดประเภท เช่น

- ค่านามทั่วไป ได้แก่ คน แมว เสือ ช้าง ฯลฯ
- ค่านามชี้เฉพาะ ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประเทศไทย วัดหัวลำโพง ฯลฯ

หัวลำโพง ฯลฯ

วิธีที่ 3 ใช้ภาพสื่อความหมายของคำศัพท์ และใช้แผนภูมิสื่อความหมายของแนวคิด จะใช้วิธีนี้เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องแล้วไม่สามารถค้นหาแนวคิดของเรื่องได้ อีกทั้งไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์ในเรื่อง ครูจึงใช้ภาพสื่อความหมายของคำ และแผนภูมิช่วยในการทำความเข้าใจเนื้อเรื่องจนสามารถสรุปออกมาได้

วิธีที่ 4 ให้นักเรียนยกตัวอย่าง โดยครูใช้ภาพและแผนภูมิเป็นสื่อช่วยให้เข้าใจความหมายของคำและแนวคิด จะใช้วิธีนี้เมื่อนักเรียนใช้วิธีจดจำความหมายของคำและเนื้อเรื่องจากผู้อื่นโดยที่ตนเองไม่มีความเข้าใจ ครูจึงใช้ภาพช่วยสื่อความหมายของคำโดยให้นักเรียนยกตัวอย่างประกอบเมื่อเข้าใจความหมายแล้ว

วิธีที่ 5 เป็นวิธีที่สอนตามปกติ จะใช้วิธีนี้เมื่อนักเรียนเข้าใจความหมายของคำศัพท์และแนวคิดของเรื่อง แต่ไม่สามารถอ่านออกเสียงได้ ในกรณีเช่นนี้ไม่ถือว่าเป็นปัญหาเพราะนักเรียนสามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์ ถ้ามีการฝึกให้หัดออกเสียงก็จะพัฒนาขึ้นจนกระทั่งอ่านได้เอง

3. ทบทวนคำศัพท์ คำศัพท์ต่างๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้ไปแล้ว ควรนำมาทบทวนก่อนที่จะเริ่มต้นเรียนคำใหม่ อาจกระทำได้ด้วยการอ่านออกเสียง สะกดคำ และนำคำมาแต่งประโยคหรือแต่งเรื่อง เพื่อฝึกให้นักเรียนได้ใช้คำอย่างสม่ำเสมอเป็นการป้องกันไม่ให้ลืม

สรุปดังนั้นในการสอนคำศัพท์ก่อนการอ่านเรื่องราวเป็นรูปแบบของการอ่านอย่างหนึ่ง ที่ครูเน้นความสำคัญของความหมายคำศัพท์ทุกคำ เมื่อนักเรียนเข้าใจความหมายจะช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ สิ่งที่คุณไม่ควรมองข้ามคือ ให้นักเรียนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคำศัพท์ใหม่กับคำศัพท์เก่าซึ่งเป็นความรู้ที่มีอยู่เดิม ประการสุดท้ายควรส่งเสริมให้นักเรียนใช้กระบวนการคิด ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญของครูที่ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกฝนทุกครั้งที่มีการอ่าน

2.8 การสอนอ่านแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

ผดุง อารยะวิญญู (2533 : 130-132) กล่าวว่าเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จะอ่านหนังสือได้หรือไม่นั้น ต้องอาศัยทักษะเบื้องต้นที่จำเป็น 3 ด้าน คือ การจดจำ การเข้าใจความหมายของคำศัพท์ และความสามารถในการเข้าใจสิ่งที่อ่าน

1. การจำคำได้ การที่เด็กจะจดจำคำได้นั้นจะต้องอาศัยความพร้อมในการอ่าน ความพร้อมในการอ่านการจำคำได้ มีเนื้อหาดังนี้

- 1.1 การจับคู่ภาพเหมือน
- 1.2 การจับคู่อักษรเหมือน
- 1.3 การจับคู่คำที่เหมือน
- 1.4 มีความตั้งใจที่จะฟัง
- 1.5 การจำแนกเสียงพยัญชนะต้น ตัวสะกด และพยัญชนะควบกล้ำ
- 1.6 การจำแนกเสียงสระสั้น-ยาว
- 1.7 การจำแนกเสียงสระแท้ สระประสม

เมื่อเด็กมีทักษะทั้งหมดนี้แล้ว เด็กก็จะสามารถจำคำได้ซึ่งเป็นความพร้อมอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กสามารถอ่านหนังสือได้ในโอกาสต่อไป

2. การเข้าใจความหมายของคำศัพท์ การที่เด็กจะสามารถอ่านหนังสือได้นั้น จำเป็นต้องรู้คำศัพท์จำนวนมาก ก่อนที่เด็กจะรู้คำศัพท์เป็นจำนวนมากได้นั้น เด็กจะต้องมีทักษะเบื้องต้นต่อไปนี้

- 2.1 จัดกลุ่มคำที่มีความหมายเหมือนกันได้
- 2.2 จัดกลุ่มคำที่มีความหมายตรงกันข้ามได้
- 2.3 บอกได้ว่าคำใดสะกดผิด
- 2.4 ใช้พจนานุกรมเป็น
- 2.5 จัดกลุ่มคำที่มีความหมายเดียวกันได้
- 2.6 เขียนประโยคโดยใช้คำที่กำหนดให้ได้
- 2.7 ให้ความหมายของคำตามที่ปรากฏในประโยคได้
- 2.8 จัดประเภทของคำได้
- 2.9 เดาความหมายของประโยคได้ถูกต้องแม้จะมีคำขาดหายไปบ้างก็ตาม

3. การเข้าใจความหมายในสิ่งที่อ่าน

การเข้าใจความหมายในสิ่งที่อ่านเป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นความสามารถในการใช้ภาษาอย่างหนึ่ง ผู้อ่านจะต้องมีทักษะดังนี้

3.1 ทักษะเกี่ยวกับระบบเสียงในภาษาไทย คำแต่ละคำสามารถอ่านออกเสียงได้ และจะต้องออกเสียงถูกต้องตามวรรณยุกต์ จึงจะสามารถเข้าใจได้ถูกต้อง

3.2 ทักษะเกี่ยวกับการเข้าใจความหมาย คำแต่ละคำมีความหมายในตัวของมันเอง นักเรียนจะต้องจำความหมายของคำให้ได้ จึงจะสามารถอ่านหนังสือ และเข้าใจความหมาย

3.3 ทักษะเกี่ยวกับการเรียงคำ นั่นคือการนำคำหลายคำมาเรียงกันเป็นวลีหรือประโยค และจะต้องเรียงกันในลักษณะที่ถูกต้องจึงจะมีความหมาย

3.4 ความสนใจ เราจะอ่านและเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดี หากเรื่องที่อ่านนั้นอยู่ในความสนใจของเรา ดังนั้น การจัดเนื้อหาให้นักเรียนอ่านจึงควรจะต้องสอดคล้องกับอายุ เพศ ระดับชั้นของเด็กจึงจะช่วยให้เขาอ่านได้ดี

3.5 แรงจูงใจในการอ่าน หากผู้อ่านได้รับผลประโยชน์จากการอ่าน ก็จะทำให้เขาสนใจเรื่องที่อ่านเพิ่มขึ้น เช่น นาย ก. ต้องการจะได้ใบขับขี่รถยนต์ ซึ่งจะต้องผ่านการทดสอบข้อเขียนเสียก่อน นาย ก. ก็มีความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับกฎจราจร ซึ่งแรงจูงใจดังกล่าวจะช่วยให้เขาอ่านได้ดีขึ้น

3.6 การจัดลำดับความยากง่ายในการอ่าน การจัดเนื้อหาการอ่านให้แก่เด็กจะต้องเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก จึงจะช่วยให้เด็กอ่านเข้าใจได้ดีขึ้น จัดลำดับคำจากที่เป็นรูปธรรมก่อนคำที่เป็นนามธรรม

3.7 การเรียงลำดับประโยค ควรเรียงลำดับประโยคที่มีคำไม่มากนักและเป็นประโยคสั้นๆ ไปจนถึงประโยคที่ประกอบด้วยคำเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นประโยค

3.8 การอ่านจับใจความสำคัญ ใจความสำคัญ คือ ข้อมูลที่สำคัญที่สุด ผู้เขียนต้องการแสดงไว้ในย่อหน้าที่อ่าน ใจความสำคัญอาจอยู่ตอนกลาง หรือตอนท้ายก็ได้ ผู้อ่านจะต้องหาให้พบ

การอ่านเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นได้ ดังนั้นนักเรียนทุกคนควรมีทักษะในการอ่านในระดับสูง จึงจะสามารถเรียนต่อชั้นที่สูงขึ้นได้ดี

สรุปได้ว่า การสอนอ่านแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ต้องฝึกทักษะ 3 ด้าน คือ การจดจำคำ การเข้าใจความหมายของคำศัพท์ และความสามารถในการเข้าใจสิ่งที่อ่าน การฝึกทักษะการอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นต้องฝึกฝนเป็นเบื้องต้นก่อน เพราะถ้าเด็กไม่สามารถอ่านได้ จะมีความยากลำบากในการเขียนสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านที่ทำการวิจัยไว้ทั้งต่างประเทศและในประเทศ มีดังนี้

แซมมูเอล และเบคจี (Samuels, and Begy. 1975 : 55) ได้ศึกษามาเปรียบเทียบความเร็วในการจำคำของนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงและนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านคำโดยศึกษากับนักเรียนระดับ 4 จำนวน 40 คน แล้วทำการทดสอบการจำคำโดยใช้กล้องฉายคำให้เห็นเพียงชั่วขณะ ซึ่งฉายให้ดูใน 5 ลักษณะที่แตกต่างกันและให้ทำแบบทดสอบชนิดเติมคำที่ขาดหายไปในช่วงว่างเป็นระยะๆ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านสูงจำคำได้เร็วกว่า และการจดจำคำของนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงก็ดีกว่า โดยสามารถเติมคำในแบบทดสอบชนิดให้เติมคำที่ขาดหายไปได้ถูกต้องและรวดเร็วกว่านักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านคำ

โครเนอร์(Corners. 1992 : 163) ได้ศึกษาการสอนอ่านสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับปานกลาง พบว่าวิธีที่ได้ผลดีที่สุดในการแก้ไขการอ่านออกเสียง คือวิธีสอนคำที่คุ้นเคยมากที่สุดรวมกับการใช้ภาพ และวิธีการวิเคราะห์โครงสร้างของคำ (Word Analysis)

บุญศิริ ทศลี (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการทดลองใช้ตัวอักษรวิ่งไฟฟ้าคอมพิวเตอร์ ในการสอนอ่านคำศัพท์ภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ทำให้นักเรียนผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ร้อยละ 100

มาลา ชูเชิด (2539 : 40) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้ด้านเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพ ผลการศึกษาพบว่าความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่านกับการสอนปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกความเข้าใจในการอ่านกับการสอนปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลาง จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกความเข้าใจในการอ่านกับการสอนปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกความเข้าใจในการอ่านกับการสอนปกติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กิงสร เกาะประเสริฐ (2540 : 50) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำวิชาภาษาไทยของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับปานกลาง อายุ 7-14 ปี ระหว่างวิธีสอนการอ่านคำโดยการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร และวิธีสอนการอ่านคำตามหลักสูตรสำหรับเด็กพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาปานกลาง หลังจากรับการสอนอ่านคำ โดยวิธีการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร มีความสามารถในการอ่านคำสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการสอนอ่านคำโดยวิธีการเสริมแรงด้วยเบี้ย

อรรถกร มีความสามารถในการอ่านคำสูงกว่าการสอนอ่านคำตามหลักสูตรสำหรับเด็กพิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมศิลปะ

3.1 ความหมายของการจัดกิจกรรมศิลปะ

ความหมายของการจัดกิจกรรมศิลปะ มีผู้ให้ความหมายไว้หลายทัศนะพอสรุปได้ดังนี้

เยาวพา เดชะคุปต์ (2528 : 36-38) เห็นว่าการจัดกิจกรรมศิลปะ หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก พัฒนากล้ามเนื้อมือ และสามารถให้สัมพันธ์กัน เพื่อเตรียมความพร้อมด้านการเขียนและมีโอกาสพัฒนาทักษะพื้นฐานในการอ่าน

วราภรณ์ รักวิจัย (2535 : 164-165) กล่าวว่ากิจกรรมทางศิลปะเป็นกิจกรรม ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และช่วยฝึกประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตา การรู้จักใช้ความคิดของตนเองในการแสดงออกทางความคิดหลายๆ ด้าน เป็นการพัฒนาความรู้สึกนึกคิดนำไปสู่ การคิดอย่างสร้างสรรค์ต่อไป ซึ่งกิจกรรมศิลปะ ได้แก่ การวาดภาพ การละเลงสี หรือการ วาดภาพด้วยนิ้วมือ (Finger Painting) การฉีกกระดาษ ปะกระดาษ การพับกระดาษ การ ปั้นดินน้ำมัน แป้งและดินเหนียว การประดิษฐ์เศษวัสดุ

ดนุ จีระเดชากุล (2541 : 101) กล่าวถึง กิจกรรมศิลปะว่าเป็นกิจกรรมสร้าง สรรค์ที่จะช่วยเป็นแนวทางให้เด็กได้แสดงความสามารถ ความรู้สึกนึกคิดของตนเองออกมาใน รูปของกิจกรรม กิจกรรมเหล่านั้นอาจอยู่ในรูปของวัตถุ สิ่งของ หรือรูปภาพ ช่วยส่งเสริมให้ เด็กรู้จักค้นคว้าทดลองและสื่อความคิดของตนเองให้แก่ผู้อื่นและสิ่งที่อยู่รอบตัว เป็นการพัฒนา ความคิด การสังเกต เพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ เกิดพัฒนาการของระบบกล้ามเนื้อ ระบบ ประสาทมีความสัมพันธ์ระหว่างอวัยวะ ร่างกาย และสมองนำไปสู่ทักษะของการเรียน การอ่าน และการเขียนได้เป็นอย่างดีด้วย

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกระบวนการของการปฏิบัติ หลายด้าน เช่น ทางศิลปะ ประกอบไปด้วยกิจกรรมการวาดภาพ การปั้น การฉีกตัดปะ กระดาษ การประดิษฐ์เศษวัสดุที่ส่งผลต่อการพัฒนาการด้านความคิด ระบบกล้ามเนื้อ ระบบ ประสาท การพัฒนาทักษะการเขียน การอ่าน การเขียนเป็นการพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และสังคมของเด็กได้เป็นอย่างดี

3.2 ความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะ

อภิสิทธิ์ จรัสชวนเพท (2529 : 100-101) กล่าวถึงความสำคัญของการจัด กิจกรรมศิลปะพบว่า นอกจากเด็กได้แสดงความรู้สึกนึกคิดให้ผู้ใหญ่ทราบ ช่วยผ่อนคลายความ คับข้องใจทางด้านอารมณ์ โดยผ่านการเล่า การบรรยายของผลงานจากการวาด การเขียน

เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษา ยิ่งไปกว่านั้นความสำเร็จในการสร้างสรรค์ผลงาน ทำให้เด็กเกิดความภูมิใจในตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 15) สรุปถึงความสำคัญของกิจกรรมศิลปะว่า มีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็ก ฝึกให้เด็กมีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาการทางด้านอารมณ์ ซึ่งส่งผลให้เด็กเกิดแรงจูงใจในการเรียน การสอนในวิชาการที่ต้องใช้ความคิดซับซ้อน เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และการใช้ภาษา เป็นต้น

อุบล ตูจินดา (2532 : 6-7) กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมศิลปะที่มีผลต่อการเรียนรู้ทางศิลปะ และพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเพื่อให้ได้คุณค่าสรุปได้ดังนี้

1. คุณค่าของศิลปะในทางนิมิต (Positive Value)

1.1 พัฒนาการทางด้านร่างกาย เพราะธรรมชาติของเด็กไม่ชอบอยู่นิ่ง ต้องการเคลื่อนไหวอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นการเล่น ร้องเพลง เขียนภาพบนพื้นทราย กิจกรรมศิลปะจึงช่วยพัฒนาการทางการเคลื่อนไหว การเติบโต การออกกำลังกาย การฝึกหัดใช้มือ แขน ขา กล้ามเนื้อ ความสัมพันธ์ของมือกับประสาทตา ความคิด การรับรู้ และระบบการสั่งงานของสมอง

1.2 พัฒนาการทางด้านอารมณ์ การทำงานทางศิลปะเป็นกิจกรรมที่ได้แสดงออกอย่างเสรี สนุกสนาน ภาคภูมิใจ มีอารมณ์แจ่มใส ซึ่งมีผลไปสู่การเรียนรู้

1.3 พัฒนาการทางด้านสังคม ศิลปะเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างความรู้สึกร่วมกัน เพราะการทำงานด้วยกันเป็นการทำงานกลุ่ม ทำให้เกิดการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อกัน

1.4 พัฒนาการทางด้านสติปัญญา สติปัญญาเป็นเครื่องสะท้อนที่แสดงให้เห็นความสามารถของบุคคลที่ใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ที่สามารถแก้ไขปัญหาได้ กิจกรรมศิลปะมีขอบเขตกว้างขวางเด็กจึงมีโอกาสดลองทำ ทำให้เพิ่มประสบการณ์ใหม่ๆ มีเหตุผล และมีสติปัญญากว้างขวางขึ้น

1.5 พัฒนาการทางด้านความรู้ การรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้คนได้รับความรู้โดยอาศัยประสาทสัมผัส มีความตั้งใจ ความต้องการการรับรู้ของมนุษย์ อวัยวะรับรู้จะทำงานร่วมกัน กิจกรรมศิลปะจะช่วยพัฒนาการรับรู้ไว้ 2 ทาง คือ

1.5.1 การรับรู้ทางด้านวัตถุจากสิ่งแวดล้อม การปฏิบัติทางกิจกรรมศิลปะเป็นการฝึกฝนที่สะสมประสบการณ์ การรับรู้ต่อวัตถุอย่างสำคัญอีกทางหนึ่ง ประสาทสัมผัสที่เกิดจากการเรียนรู้ทางศิลปะ จะทำให้เกิดความฉับไวในการรับรู้และนำไปสู่การคิดและการวิเคราะห์ต่อไป

1.5.2 การรับรู้ทางด้านความคิดคำนึงจินตนาการ เป็นผลที่เกิดจากการรับรู้สิ่งต่างๆ มาสร้างสรรค์เป็นงานศิลปะขึ้น เป็นการสร้างผลงานที่แตกต่างไปจากสิ่งที่เคยรับรู้มาก่อน

1.6 พัฒนาการด้านสุนทรียศาสตร์ เพราะความเจริญของทางสุนทรียศาสตร์เกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึก การรับรู้จากประสาทสัมผัสที่บูรณาการประสบการณ์และแสดงออกมาเป็นผลงาน การศึกษาด้านความงามจึงควรสนับสนุน เพราะผู้ที่บกพร่องด้านความงามทางสุนทรียภาพ ไม่เกิดความสับสนในการแสดงออกทางศิลปะ

1.7 พัฒนาการทางด้านสร้างสรรค์ การสร้างสรรค์ คือ การแสดงออกที่อิสระมีลักษณะเฉพาะตัว รวมทั้งสมรรถภาพในการแก้ปัญหา ในการดำรงชีวิต และการสร้างสรรค์ยังเป็นการสะสมบุคลิกภาพของนักเรียนอีกด้วย

2. คุณค่าของศิลปะในทางนิเสธ (Negative Value) คนทุกคนย่อมมีปัญหาและต้องการมีการปรับตัวในชีวิตประจำวัน ศิลปะจะช่วยทั้งเด็กที่ปรับตัวได้ดีและสำหรับเด็กที่มีปัญหา ศิลปะก็จะช่วยทำหน้าที่บำบัดให้ คือ

2.1 ศิลปะเป็นทางระบายอารมณ์ อารมณ์ที่เคร่งเครียด ความเกลียด ความกลัว ความรู้สึกกังวลใจ ความทุกข์ สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์ การระบายอารมณ์มีได้สองทาง คือ ทางตรง และทางอ้อม ทางตรงทำให้เกิดความวุ่นวาย ส่วนทางอ้อมนั้นมีคุณค่าโดยเฉพาะวิธีแสดงออกทางศิลปะเป็นวิธีที่ดีที่สุด

2.2 ศิลปะเป็นวิธีการขจัดปมด้อย ทำให้เด็กไม่มีความสุข กิจกรรมศิลปะเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ช่วยบรรเทาทุกข์ เพราะการได้แสดงความรู้สึกนึกคิดและความต้องการออกมาด้วยกิจกรรมศิลปะ แล้วผลงานได้รับคำยกย่องจากครูและเพื่อน ทำให้เด็กรู้สึกตัวมีความสำคัญ กล้าแสดงออกมากขึ้น หรือเด็กที่อ่อนแอ พยายามเป็นคนเข้มแข็ง เด็กอาจแสดงออกด้วยกิจกรรมศิลปะตามความต้องการของตนโดยไม่กระทบกระเทือนต่อคนอื่น

2.3 ศิลปะในทางบำบัด กิจกรรมทางศิลปะเป็นวิธีการอันหนึ่งที่แสดงออกเพื่อให้ทราบถึงความปรารถนา ความต้องการ ความรู้สึกนึกคิด และปัญหาต่างๆ ของเด็กที่มีความผิดปกติ กิจกรรมทางศิลปะจึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูรู้จักเด็กดียิ่งขึ้น เพราะงานของเด็กจะบอกความรู้สึกภายในที่อยากจะทราบได้ ศิลปะในทางบำบัดจึงมีคุณค่าในฐานะเป็นวิธีทางการผ่อนคลายอารมณ์ การแสดงความรู้สึกนึกคิดให้ปรากฏออกมา นอกจากนี้ศิลปะยังช่วยให้เด็กบางคนที่ยืนช้า (Slow Learner) ได้รับความพอใจและความสำเร็จ เด็กบางคนที่ไม่อ่านหนังสือไม่ค่อยได้เรียนหนังสือไม่รู้เรื่อง จึงอาจแสดงความสามารถในทางใช้มือทำงานศิลปะได้

จะเห็นได้ว่า กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการของเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ทำให้เกิดความสนุกสนานและแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จ ทำให้เด็กเห็นคุณค่าของตนเองสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.3 การรับรู้ทางศิลปศึกษา

มนุษย์ทุกคนเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว แต่การเรียนรู้ได้ดีเพียงใดหรือไม่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิม ความต้องการ ความตั้งใจที่จะรับรู้ การรับรู้ที่มนุษย์ไม่ได้รับรู้ทุกสิ่งทุกอย่างในสิ่งแวดล้อมรอบตัวพร้อมกันบางครั้งสิ่งเร้ามีอิทธิพลความตั้งใจเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เลือกตอบสนองต่อสิ่งเร้าบางอย่าง และเด็กจะรับรู้สภาพส่วนรวมง่ายๆ ส่วนผู้ใหญ่ก็นอกจากจะมองเห็นสภาพส่วนรวมแล้ว ผู้ใหญ่จะมองเห็นรายละเอียดเพิ่มขึ้น นอกจากนี้การรับรู้ยังสัมพันธ์กับความรู้สึนึกคิด และประสบการณ์ของแต่ละคน (อุบล ตูจินดา. 2532 : 6-7) และการรับรู้ทางศิลปะ วิรุณ ตั้งเจริญ (2539 : 125-141) ได้สรุปเป็นทฤษฎีต่างๆ ดังนี้

1. ทฤษฎีเหมือนจริง ทฤษฎีนี้ถูกนำมาใช้ในโรงเรียนการสอนศิลปะถูกกำหนดให้สร้างงานลักษณะเหมือนจริง ครูเน้นการฝึกฝนด้านฝีมือให้มีทักษะเหมือนผู้ใหญ่ เป็นการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการสอนโดยวิธียึดครูเป็นศูนย์กลางซึ่งง่ายต่อการสอน การประเมินผลสำหรับเด็ก กิจกรรมการสอนศิลปะแบบเหมือนจริงจะใช้ได้ แต่จะต้องเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ช่วยให้มีประสบการณ์ แต่จะต้องไม่ใช่ให้เป็นแบบเหมือนจริงตามมาตรฐานของผู้ใหญ่ แต่เป็นแบบเหมือนจริงตามมาตรฐานของเด็ก โดยมีความแตกต่างเฉพาะบุคคลเป็นพื้นฐานในการแสดงออก ทฤษฎีนี้ไม่เหมาะกับการสอนศิลปะระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา แต่เหมาะกับระดับอุดมศึกษา

2. ทฤษฎีทางปัญญา ตามแนวคิดของทฤษฎีปัญญาทางศิลปศึกษามีความเชื่อร่วมกันว่า เด็กเขียนสิ่งใดจะเขียนตามที่รู้เป็นความรู้ในลักษณะความคิดรวบยอดต่อสิ่งนั้น การประยุกต์ทฤษฎีปัญญามาใช้สำหรับศิลปะเด็กสามารถนำมาใช้ได้ดี เพราะเปิดโอกาสให้เด็กเสนอสติปัญญาของเด็กแต่ละคนที่ได้สะสมประสบการณ์และการรับรู้ สำหรับการเรียนการสอนศิลปะเด็กโดยทั่วไปไม่ได้ยึดถือทฤษฎีนี้เพียงทฤษฎีเดียว แนวคิดนี้ถูกนำมาใช้ผสมผสานกับแนวคิดอื่นๆ ด้วย เพื่อให้เด็กได้เสนอความคิดได้แสดงออก และได้รับประสบการณ์ที่กว้างขึ้น เพราะประสบการณ์ทางศิลปะควรมีลักษณะบูรณาการหลายๆ ด้าน

3. ทฤษฎีการรับรู้ การรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่คนเราได้รับความรู้มาโดยอาศัยประสาทสัมผัส ซึ่งจากแนวคิดของนักจิตวิทยาเกสโตลท์ เชื่อว่าการรับรู้ของมนุษย์มักมีลักษณะการรับรู้จากสภาพส่วนรวมทั้งหมดจึงมองเห็นรายละเอียดตามมา ฉะนั้นการรับรู้ของผู้ใหญ่จึงแตกต่างกับการรับรู้ของเด็ก ความสามารถในการเห็นรายละเอียดของแต่ละบุคคลยังแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสมรรถภาพในการรับรู้ของแต่ละคน คือ สติปัญญา ประสบการณ์ ความตั้งใจ ประเพณี วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน สำหรับทฤษฎีนี้เหมาะสมกับการสอนเด็กระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษา เพราะเด็กจะถ่ายทอดความรู้สึกออกมาแบบง่ายๆ ส่วนรายละเอียดความซับซ้อนจะเพิ่มขึ้นตามวัยของเด็กเอง

4. ทฤษฎีความรู้สึกและการเห็น ทฤษฎีความรู้สึกและการเห็นเป็นแนวคิดที่ประมวลมาจากความคิดของนักศิลปศึกษา โลเวนเฟลด์ ซึ่งมีความเชื่อว่าเมื่อเด็กพบเห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง เด็กจะไม่ได้เพียงรับรู้รูปทรงของสิ่งของเท่านั้นแต่จะเกิดความรู้สึกต่อสิ่งนั้น คนเราเรียนรู้ได้ด้วยการเรียนรู้ผ่านความรู้สึกภายใน คือ สมรรถภาพในการเห็น รู้สึก ได้ยิน ได้กลิ่น และลิ้มรส ซึ่งนับเป็นประสาทสัมผัสที่มีค่าต่อการมีชีวิตในสภาพแวดล้อมของเขา การพัฒนาการความรู้สึกในการรับรู้ นับเป็นสิ่งสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก การเรียนรู้ทางศิลปะย่อมช่วยพัฒนาคุณภาพทางด้านความรู้สึกสัมผัสของเด็ก ศิลปะเป็นสิ่งช่วยกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกให้ตื่นเต้นทั้งในแง่ความรู้สึกสัมผัสที่มีต่อสภาพแวดล้อมและต่อการสร้างสรรค์ศิลปะโดยตรง เมื่อเด็กได้รับการสร้างเสริมประสบการณ์ด้านความรู้สึกสัมผัสมากขึ้น คุณภาพการรับรู้ก็ย่อมพัฒนาขึ้นด้วย เพราะเมื่อเด็กได้แสดงออกในสิ่งที่เขารู้สึกสัมผัส จะช่วยกระตุ้นประสาทสัมผัสหรือการรับรู้ของเด็กให้มีความจับใจต่อสิ่งต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต ทำให้เด็กสามารถสะท้อนความรู้สึกสัมผัสโดยตรงมาเป็นงานศิลปะที่มีคุณค่าได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทฤษฎีที่สามารถนำมาใช้สอนศิลปะนั้น มีอยู่หลายทฤษฎีครูสามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์เหมาะสมกับระดับชั้น วุฒิภาวะ ความแตกต่าง และระดับความสามารถของแต่ละบุคคล

3.4 กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กประถมศึกษา

กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กประถมศึกษา มีมากมายที่นำมาจัดกับให้เด็ก นิรมล ตีรณสารสวัสดิบุตร (2525 : 195-205) ได้สรุปถึงกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กประถมศึกษาว่าแบ่งเป็น 4 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. กิจกรรมการสร้างภาพ ได้แก่ การวาดภาพ การพิมพ์ภาพ การออกแบบ การตัด ฉีก และปะภาพด้วยเศษวัสดุต่าง ๆ
2. กิจกรรมสร้างงานศิลปะอย่างอื่น ได้แก่ การปั้นดินน้ำมัน การปั้นดินเหนียว งานปักผ้า ร้อยดอกไม้ งานไม้ งานกระดาษ งานออกแบบและงานประดิษฐ์ต่าง ๆ
3. กิจกรรมเกี่ยวกับหลักการของศิลปะ ได้แก่ การทดลองเกี่ยวกับสีเส้น การฝึกหัดสังเกตรูปร่างสองมิติ สามมิติ สัดส่วน พื้นผิว และความสมดุลของภาพ รวมทั้งการออกแบบโดยใช้คุณสมบัติและลักษณะของรูปทรงต่างๆ
4. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนรู้เรื่องงานศิลปะของผู้อื่น ได้แก่ การดูงานศิลปะของนักเรียนรุ่นก่อน หรือดูผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงจากภาพถ่าย สไลด์ ฟิล์มสตริป ภาพยนตร์ นิทรรศการทางศิลปะ การฟังวิทยากรบรรยาย การค้นคว้ารายงาน การสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นจากฝีมือและเทคนิคการทำงานทางศิลปะของคนอื่น การสะสมงานศิลปะ การพูดหรือเขียนวิจารณ์งานศิลปะ

กิจกรรมดังกล่าวเป็นเพียงสื่อที่นำนักเรียนไปสู่การเรียนรู้ต่างๆ ตามจุดหมายเท่านั้น ครูควรมีเกณฑ์พิจารณาการเลือกกิจกรรม ดังนี้

1. ความเหมาะสมกับนักเรียน คือ วัย เพศ ความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนแต่ละคน เพราะเด็กมีความถนัดและความสนใจแตกต่างกัน
2. ความเหมาะสมกับสภาพของครู ซึ่งมีความถนัดและประสบการณ์ทางศิลปะแตกต่างกัน แต่ควรให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ทางศิลปะอื่นๆ ด้วย
3. ความเหมาะสมกับสภาพโรงเรียน เช่น โรงเรียนยากจน โรงเรียนในเมือง
4. ความเหมาะสมกับสภาพสังคม ในด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา ความเชื่อ สถานการณ์บ้านเมือง สมัยนิยม

ดังนั้น ในการเลือกกิจกรรมทางศิลปะสำหรับเด็ก ควรเลือกให้เหมาะสมกับเด็ก ประสบการณ์ของครูผู้สอน สภาพโรงเรียน สิ่งแวดล้อมในชุมชน สภาพสังคมในปัจจุบันเพื่อให้กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน พัฒนาการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.5 การจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2

วิรัตน์ พิชญ์ไพบูลย์ (2523 : 1-11) กล่าวถึง กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ควรจัดให้สัมพันธ์กับความสนใจ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ทดลอง ปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความคล่องในการใช้มือประสานสัมพันธ์กับความคิด สำหรับกิจกรรมศิลปะที่ควรจัดให้เด็กในชั้นนี้ ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

1. การเขียนภาพระบายสี ควรส่งเสริมให้เด็กได้คิดได้ออกแบบตามจินตนาการ ให้เด็กแสดงออกจากประสบการณ์ที่ได้จากการสังเกต และสัมผัสด้วยตนเอง การเขียนภาพระบายสีสำหรับชั้นนี้มีหลายวิธี คือ การวาดภาพด้วยดินสอดำ การวาดภาพด้วยสีเทียน การวาดภาพด้วยชอล์ก การวาดภาพด้วยสีเมจิก การวาดภาพด้วยนิ้วมือ

2. การปั้นประกอบเป็นรูปทรง การปั้นเป็นกิจกรรมที่เด็กมีโอกาสดำเนินการสร้างสรรคงานศิลปะที่มีรูปทรงสามมิติ การปั้นในชั้นนี้ควรให้เด็กมีโอกาสดำเนินการค้นคว้าคุณสมบัติของดิน จากการสัมผัสเด็กในชั้นนี้ จะพอใจในการปั้นเป็นรูปสัตว์ สามารถปั้นเป็นภาชนะรูปร่างๆ ได้ กิจกรรมการปั้นมีอยู่หลายลักษณะ คือ การปั้นดินเหนียว การปั้นดินน้ำมัน การปั้นกระดาษ

3. การพิมพ์ภาพ กิจกรรมการพิมพ์นี้ควรเริ่มจากการใช้วัตถุต่างๆ เป็นแม่พิมพ์ การใช้วัสดุที่อยู่รอบตัวเอง เช่น ยางลบ ขอบถ้วย ดิน แม่แต่หัวแม่มือก็ใช้เป็นแม่พิมพ์ได้หรืออาจใช้เทคนิคการเทสี หยดสีลงบนพื้นพลาสติก พื้นกระຈก และใช้กระดาษวางทาบลงจะได้ภาพพิมพ์อีกลักษณะหนึ่ง

วิธีพิมพ์ภาพที่เหมาะสมในระดับชั้นนี้ คือ การพิมพ์ภาพด้วยนิ้วมือ การพิมพ์ภาพด้วยก้านกล้วย การพิมพ์ภาพด้วยเศษวัสดุ การพิมพ์ภาพด้วยพืช การพิมพ์ด้วยเชือก การพิมพ์และการหยดสี การพิมพ์ด้วยสตางค์ การพิมพ์ภาพด้วยชอล์ก การพิมพ์ภาพด้วยกระดาษ การพิมพ์ภาพด้วยวัสดุที่มีในท้องถิ่น

4. การออกแบบและการสร้างสรรค์ เด็กในชั้นนี้ชอบทำกิจกรรมแปลกๆ ใหม่ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์ในระดับชั้นนี้ คือ การฉีกกระดาษ การพับกระดาษ การสร้างภาพปะติดด้วยใบไม้ การสร้างภาพปะติดด้วยกระดาษ การสร้างภาพปะติดด้วยเมล็ดพืช การสร้างภาพสร้างสรรค์จากวัสดุในท้องถิ่น การประดิษฐ์ของจากกล่องกระดาษ การประดิษฐ์ของเล่นจากขวดพลาสติกและเศษวัสดุ

กล่าวได้ว่า กิจกรรมศิลปะในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ประกอบด้วย กิจกรรมการวาดภาพระบายสี การปั้นประกอบรูปทรง การพิมพ์ภาพ และกิจกรรมออกแบบสร้างสรรค์ กิจกรรมเหล่านี้ควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติด้วยตนเอง หลากหลายประสบการณ์ใหม่ที่น่าสนใจ และควรให้เหมาะสมกับช่วงความสนใจของเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน และเป็นสุขในการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะ

3.6 กิจกรรมศิลปะกับการพัฒนาความพร้อมในการอ่าน

บันลือ พุทฺษะวัน (2532 : 32-33) ได้เสนอแนวทางในการใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความพร้อมในการอ่านและแนวทางการแก้ไขการเขียนหนังสือกลับไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมให้เด็กเล่นดินเหนียวเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อจับ บีบ ทบ แঁน และอื่นๆ จะเป็นการระบายอารมณ์อีกด้วย

2. ให้ฝึกปั้นพยัญชนะบนภาชนะรองด้วยตัวดินเหนียวขนาดเอียงเป็นตัว และตามลักษณะสกลอักษร เช่น จ ล ว อ ส

3. ฝึกเขียนบนพื้นทรายและพื้นดิน

การให้เด็กฝึกปั้นและเล่นดินเหนียวนี้ เนื่องจากดินเหนียวเป็นวัสดุที่หาง่ายและเป็นวัสดุที่เด็กชอบ เพราะเด็กต้องการที่จะพิชิตทุกสิ่งทุกอย่าง โดยต้องการจะเปลี่ยนแปลงรูปแบบวัสดุทั้งหลายให้ได้ตั้งใจ เด็กที่ฝึกปั้นและเล่นดินเหนียวจะรู้จัก สังเกต รู้จักทำงานแข่งกับเวลาเพราะดินเหนียวจะแข็งตัวเร็ว นอกจากนี้ยังฝึกความประณีตในการสร้างสรรค์ผลงาน เป็นการสร้างนิสัยที่ดีไปพร้อมกับการฝึกความพร้อมในการอ่าน ดังคำกล่าวว่า “ เด็กจะดีจะพัฒนา ต้องมีเวลาเล่นดินเหนียว ”

ประเทิน มหาจันทร์ (2530 : 147-148) กล่าวถึงปัจจัยการเริ่มเรียนอ่านว่าควรให้เด็กอ่านออกเสียงควบคู่ไปกับการเห็นรูปของคำ และฝึกหัดเกี่ยวกับคำนั้นๆ และนอกจากการรับรู้ทางภาพและเสียงแล้วการได้ฝึกกิจกรรมศิลปะ เช่น การเขียนคำบนพื้นทราย การเขียนคำบนกระดาษ การต่อตัวอักษรให้เป็นคำ การวาดเขียน การระบายสี การปั้นที่เกี่ยวกับคำนับเป็นกิจกรรมให้เด็กได้จดจำคำได้ง่าย ยังเป็นการช่วยให้เด็กมีสมาธิ มีความตั้งใจ มีแรงกระตุ้นในการเรียน เด็กไม่เกิดความเบื่อหน่าย การใช้การฝึกฝนกิจกรรมทางศิลปะจะช่วยให้เรียนรู้คำใหม่ได้ดี นับเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการดูและการฟัง

ในการจัดกิจกรรมศิลปะนั้นสามารถนำมาใช้เป็นกิจกรรมการเตรียมความพร้อมในการอ่าน การแก้ไขการเขียนหนังสือกลับ การใช้เป็นกิจกรรมให้เด็กได้ปฏิบัติเพื่อการเรียนรู้ การจำคำอันเป็นกระบวนการเริ่มต้นของการอ่าน ดังนั้น กิจกรรมศิลปะจึงเป็นกิจกรรมที่สามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ การเขียน การอ่านของเด็กได้ ถ้าได้รับการฝึกฝนและส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง จึงเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการเรียนรู้โดยการดูและการฟัง

3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะ

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมศิลปะ เพื่อพัฒนาความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้งในประเทศและต่างประเทศสามารถสรุปได้ ดังนี้

ซิลเวอร์ (Silver. 1975 : 29-44) ได้ศึกษาโดยทำการสังเกตและศึกษาพัฒนาการทางศิลปะของเด็กพิเศษกลุ่มหนึ่ง เพื่อค้นหาลักษณะพิเศษที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวเด็ก ผลการศึกษาและการสังเกตพบว่า เด็กเหล่านี้ใช้ศิลปะในการแสดงความรู้สึกนึกคิดของเขา และศิลปะยังสามารถค้นหา และพัฒนาความสามารถพิเศษที่ซ่อนอยู่ในตัวเด็กได้อีกด้วย นอกจากนี้ยังพบอีกว่าศิลปะเป็นส่วนสำคัญที่สามารถจัดประสบการณ์เรียนรู้ต่างๆ เพื่อค้นหาและพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาของเด็กพิเศษ ซึ่งเด็กเหล่านี้สามารถใช้กระบวนการทางศิลปะที่เปิดกว้างในการแก้ปัญหา และพัฒนาความคิดความสามารถของเขาได้

วู้ด (Wood. 1977 : 455-462) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ศิลปะในการช่วยให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีความสามารถในการรับรู้ทางสายตา ผลจากการศึกษาพบว่า เด็กพิเศษเหล่านี้สามารถถ่ายทอดการรับรู้ทางสายตาได้ดีขึ้นกว่าการทดลองสอนด้วยศิลปะ

จันทร์วรรณ เทวรักษ์ (2526 : 64-65) ได้ทำการศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์และเกมการศึกษาในวัย 4-6 ขวบ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาไทยและคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษา ผลปรากฏว่าวิธีสอนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์และเกมการศึกษา มีผลในการส่งเสริมความสามารถและทักษะในการเรียนภาษาไทยและคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 มากกว่าวิธีสอนโดยเน้นการอ่านเขียน ท่องจำ และเรียนเลข

สุจิตรา สุขเกษม (2538 : 71) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะที่มีต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับปฐมวัย หลังจากการจัดกิจกรรมศิลปะ มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กแตกต่างกันกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับปฐมวัยที่ได้รับการสอนศิลปะตามแผนการสอนของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมบัติ อุดมมุจลินท์ (2544 : 41) ได้ศึกษาผลของการเตรียมความพร้อมเรื่อง การนับจำนวน 1-5 โดยใช้กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กกลุ่มอาการดาวน์ระดับก่อนประถมศึกษา

พบว่าการเตรียมความพร้อมเรื่อง การนับจำนวน 1-5 โดยใช้กิจกรรมศิลปะ ทำให้เด็กกลุ่มอาการดาวน์ ระดับก่อนประถมศึกษาความพร้อมเรื่อง การนับจำนวน 1-5 เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 35.6 โดยมีช่วงของความพร้อมเพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 10-55 และความพร้อมเรื่อง การนับจำนวน 1-5 ของเด็กในกลุ่มอาการดาวน์สูงขึ้นกว่า ก่อนการใช้กิจกรรมศิลปะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัยค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการสร้างเครื่องมือ
3. แบบแผนการทดลองและการดำเนินการทดลอง
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน แต่มีความบกพร่องในขบวนการทางจิตวิทยา ทำให้เด็กไม่สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีปัญหาในการใช้ภาษาทั้งในการฟัง การอ่าน การพูด การเขียน การสะกดคำ หรือมีปัญหาในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ การเคลื่อนไหว และการรับรู้ กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านชำร้าง อำเภอนิคมบ่งพร จังหวัดพิษณุโลก

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ มีระดับสติปัญญาปกติและไม่มีความพิการซ้ำซ้อน แต่มีความบกพร่องในขบวนการทางจิตวิทยา ทำให้เด็กไม่สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในด้านการอ่าน กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนบ้านชำร้าง อำเภอนิคมบ่งพร จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 8 คน เลือกโดยวิธีเจาะจงตามขั้นตอนดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 คัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้แบบสำรวจปัญหาในการเรียนรู้ ของ ผดุง อารยะวิญญู ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ประกอบด้วยคำถาม 50 ข้อ ประเมินคุณลักษณะปัญหาของเด็ก 5 ด้าน คือ ภาษา คณิตศาสตร์ เวลาและทิศทาง การเคลื่อนไหว และพฤติกรรม ใช้มาตรฐานส่วนปะเมินค่า 1-5 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .99 หลังจากใช้แบบสำรวจนี้แล้วนำข้อมูลมา Plot ลงในกราฟที่มีลักษณะ Profile ในขั้นนี้จะพบเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หรือเด็กปัญญาอ่อนระดับเรียนได้ ดังนั้นจะต้องทำการคัดแยกเด็กอีกในขั้นที่ 2

ขั้นที่ 2 ใช้แบบสำรวจปัญหาทางการเรียนรู้เฉพาะด้าน (Specific Learning Disabilities : SLD) เป็นแบบสำรวจของ ผดุง อารยะวิญญู ภาควิชาการศึกษาพิเศษ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ใช้สำรวจปัญหาในการเรียน 3 ด้าน คือ ด้านการอ่าน มีข้อย่อย 20 ข้อ ด้านการเขียนสะกดคำ มีข้อย่อย 30 ข้อ และด้านคณิตศาสตร์ มีข้อย่อย 30 ข้อ รวมทั้งหมด 80 ข้อ ใช้มาตราส่วนประเมินค่า 1-5 ในขั้นนี้จะพบเด็กที่มีปัญหาเฉพาะด้าน เลือกเฉพาะเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน นำมาบันทึกผลและทำการเก็บข้อมูลขั้นที่ 3

ขั้นที่ 3 สัมภาษณ์ผู้ปกครอง โดยเชิญผู้ปกครองของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านมาสัมภาษณ์ ให้ผู้ปกครองกรอกแบบซักประวัติเพื่อใช้เป็นข้อมูลของเด็กมากที่สุด ประเด็นของการสัมภาษณ์ผู้ปกครองคือ ความสามารถในการอ่านว่ามีปัญหาอย่างไรจึงนำข้อมูลมาสรุปถึงประเด็นปัญหาแล้วเก็บข้อมูลขั้นที่ 4

ขั้นที่ 4 ทดสอบเด็กเป็นรายบุคคล

ในขั้นนี้ใช้แบบทดสอบเพื่อวัดทักษะการอ่าน เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอน คือ การทดสอบเรื่องความเข้าใจความหมายของคำที่ได้อ่าน แล้วนำผลการทดสอบมาสรุปถึงความบกพร่องด้านทักษะการอ่าน

เมื่อได้ข้อมูลทั้ง 4 ขั้นตอนแล้ว จึงนำข้อมูลมาสรุปเพื่อพิจารณาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน จำนวน 8 คน เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านออกเสียงคำศัพท์
2. แบบทดสอบวัดความสามารถความเข้าใจความหมายของคำศัพท์
3. แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมศิลปะ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบความสามารถ ด้านการอ่านคำและเข้าใจความหมายของคำศัพท์ มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาคู่มือวิชาภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อศึกษาคำใหม่ในบทเรียน

1.2 ศึกษาหนังสือการวัดผลและประเมินผลในชั้นเรียน กลุ่มทักษะ ภาษาไทย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

1.3 ศึกษาจุดประสงค์ของหลักสูตรการสอนวิชาภาษาไทย สำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้จากหนังสือการศึกษาเด็กที่มีความต้องการพิเศษของ ผดุง อารยะวิญญู

1.4 ศึกษาหนังสือแฟ้มนวัตกรรมพัฒนาเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ ด้านการอ่านของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อศึกษาตัวอย่างแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านคำ และความสามารถความเข้าใจความหมายของคำ

1.5 นำความรู้ที่ได้จากการศึกษา มาสร้างแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้แบบทดสอบที่สามารถวัดได้ตรงตามเนื้อหาจำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1.5.1 รองศาสตราจารย์สนธิ นิยมเล็ก ประธานโปรแกรมวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

1.5.2 อาจารย์ศิริวิมล ใจงาม อาจารย์ประจำโปรแกรมการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

1.5.3 อาจารย์คนันพร ภักดีอาษา อาจารย์ประจำวิชาศิลปศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

1.6 ผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบทดสอบ โดยใช้สูตร IOC ถ้าค่า IOC ของแบบทดสอบข้อใดมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 แสดงว่าแบบทดสอบข้อนั้นใช้ไปทำการทดสอบได้ แต่ถ้าค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ต้องนำไปปรับปรุงแก้ไข โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดจุดประสงค์ข้อนั้น

0 หมายถึง ไม่แน่ว่าข้อสอบนั้นวัดจุดประสงค์นั้นหรือไม่

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่วัดจุดประสงค์ข้อนั้น

(บุญเชิด ภิญโญนันต์พงษ์. 2527 : 89-91)

1.7 ปรับปรุงจัดทำเป็นแบบทดสอบให้เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ทดสอบก่อนและหลังกับกลุ่มตัวอย่าง

1.8 เกณฑ์การให้คะแนนของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์มีดังนี้

1) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านออกเสียงคำศัพท์

อ่านได้ ให้ 1 คะแนน

อ่านไม่ได้ ให้ 0 คะแนน

คะแนนเต็ม 40 คะแนน

2) แบบทดสอบวัดความสามารถความเข้าใจความหมายของคำศัพท์

โยงถูกต้อง ให้ 1 คะแนน

โยงไม่ถูกต้อง ให้ 0 คะแนน

1.9 นำคะแนนของแบบทดสอบการอ่านออกเสียงคำศัพท์และคะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถความเข้าใจความหมายของคำศัพท์มารวมกัน ซึ่งคะแนนเต็ม 80 คะแนน เพื่อประเมินความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ ดังนี้

- 0 - 39 คะแนน หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์อยู่ในระดับต่ำ
- 40 - 47 คะแนน หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์อยู่ในระดับพอใช้
- 48 - 55 คะแนน หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์อยู่ในระดับปานกลาง
- 56 - 63 คะแนน หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์อยู่ในระดับดี
- 64 - 80 คะแนน หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์อยู่ในระดับดีมาก

2. การสร้างและหาคุณภาพแผนการสอนโดยใช้กิจกรรมศิลปะในการเรียนรู้คำศัพท์ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีขั้นตอนดังนี้ คือ

2.1 ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) วิชาภาษาไทย ของกรมวิชาการ

2.2 ศึกษาคู่มือครูวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของกรมวิชาการ

2.3 ศึกษาหลักสูตรและขอบเขตของเนื้อหาวิชา สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จากหนังสือการศึกษาพิเศษของ ผดุง อารยะวิญญู

2.4 ศึกษาวิธีการสอนอ่านสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ของ ผดุง อารยะวิญญู

2.5 ศึกษาหนังสือหลักและวิธีสอนศิลปะของ อุบล ตูจินดา เพื่อศึกษาทฤษฎีวิธีสอนและกิจกรรมทางศิลปะ

2.6 ศึกษางานวิจัยผลการเตรียมความพร้อม เรื่องการนับจำนวน 1-5 โดยใช้กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กกลุ่มอาการดาวน์ ระดับประถมศึกษา ของ สมบุญ อุดมมูจลินท์ เพื่อศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะนำไปจัดทำแผนการสอน

2.7 นำแผนการสอนโดยใช้กิจกรรมศิลปะที่เขียนขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์และชำนาญการสอน ตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการสอน

2.8 ปรับปรุงแก้ไขและจัดทำแผนการสอนฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำมาใช้สอนกลุ่มตัวอย่าง

แบบแผนการทดลองและการดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองแบบ One Group Pretest - Posttest Design (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 249) ดังนี้

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T1	X	T2

เมื่อ E แทน กลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาโดยแบบเฉพาะเจาะจง

X แทน การสอนคำศัพท์โดยใช้กิจกรรมศิลปะ

T1 แทน การทดสอบความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ก่อนการใช้กิจกรรมศิลปะ

T2 แทน การทดสอบความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์หลังการใช้กิจกรรมศิลปะ

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ขั้นตอนการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่จะดำเนินการ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 เป็นเวลา 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 60 นาที เวลา 9.00-10.00 น. รวมทั้งสิ้น 40 ครั้ง

1.2 ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ร่วมกับครูประจำชั้น โดยใช้แบบสำรวจปัญหาในการเรียนรู้ของ ผดุง อารยะวิญญู การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้ปกครอง การทดสอบเด็กเป็นรายบุคคล

1.3 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทดลอง และดำเนินการทดลองตามแผนการสอน โดยใช้กิจกรรมศิลปะในการเรียนรู้คำศัพท์แก่ครูประจำชั้น

1.4 สร้างความคุ้นเคยกับเด็กที่เป็นกลุ่มทดลอง เพื่อให้เด็กเกิดความไว้วางใจและร่วมกิจกรรมด้วยความมั่นใจ ไม่กลัว และประหม่า

2. ขั้นตอนการทดลอง

2.1 ผู้วิจัยทำการทดสอบความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านออกเสียงคำศัพท์ และแบบทดสอบวัดความสามารถความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ก่อนทำการทดลองเป็นรายบุคคล (Pretest) ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ เป็นเวลา 1 สัปดาห์

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการสอนการเรียนรู้คำศัพท์ โดยใช้กิจกรรมศิลปะกับกลุ่มทดลอง โดยใช้เวลาทำการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลา 09.00 - 10.00 น. รวมทั้งสิ้น 40 ครั้ง ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 แผนการทดลองการเรียนรู้คำศัพท์โดยใช้กิจกรรมศิลปะ

สัปดาห์ ที่	ครั้งที่	วัน	แผนการ ทดลอง	กิจกรรม
1		จันทร์		ทดสอบก่อนการทดลอง
		อังคาร		ทดสอบก่อนการทดลอง
		พุธ		ทดสอบก่อนการทดลอง
		พฤหัสบดี		ทดสอบก่อนการทดลอง
		ศุกร์		ทดสอบก่อนการทดลอง
2	1	จันทร์	1	การเรียนรู้คำศัพท์ “ ยิ้ม ”
	2	อังคาร	2	การเรียนรู้คำศัพท์ “ อ้วน ”
	3	พุธ	3	การเรียนรู้คำศัพท์ “ เหมียน ”
	4	พฤหัสบดี	4	การเรียนรู้คำศัพท์ “ รตน้ำ ”
	5	ศุกร์	5	การเรียนรู้คำศัพท์ “ กะละมัง ”
3	6	จันทร์	6	การเรียนรู้คำศัพท์ “ ลุงทองปาน ”
	7	อังคาร	7	การเรียนรู้คำศัพท์ “ ฟุตบอล ”
	8	พุธ	8	การเรียนรู้คำศัพท์ “ พยาธิ ”
	9	พฤหัสบดี	9	การเรียนรู้คำศัพท์ “ ขนเม็ดขนุน ”
	10	ศุกร์	10	การเรียนรู้คำศัพท์ “ กล้องกระดาศ ”

ตาราง 2 (ต่อ)

สัปดาห์ ที่	ครั้งที่	วัน	แผนการ ทดลอง	กิจกรรม
4	11	จันทร์	11	การเรียนรู้คำศัพท์ “ แห่ ”
	12	อังคาร	12	การเรียนรู้คำศัพท์ “ ถางหญ้า ”
	13	พุธ	13	การเรียนรู้คำศัพท์ “ ก้มหน้า ”
	14	พฤหัสบดี	14	การเรียนรู้คำศัพท์ “ หน้าผาก ”
	15	ศุกร์	15	การเรียนรู้คำศัพท์ “ หม้อดินเผา ”
5	16	จันทร์	16	การเรียนรู้คำศัพท์ “ กะหล่ำปลี ”
	17	อังคาร	17	การเรียนรู้คำศัพท์ “ หน่อไม้ ”
	18	พุธ	18	การเรียนรู้คำศัพท์ “ หมอน ”
	19	พฤหัสบดี	19	การเรียนรู้คำศัพท์ “ หมวก ”
	20	ศุกร์	20	การเรียนรู้คำศัพท์ “ กุหลาบ ”
6	21	จันทร์	21	การเรียนรู้คำศัพท์ “ ตะลิว ”
	22	อังคาร	22	การเรียนรู้คำศัพท์ “ ฉลาก ”
	23	พุธ	23	การเรียนรู้คำศัพท์ “ ถลอก ”
	24	พฤหัสบดี	24	การเรียนรู้คำศัพท์ “ กราบ ”
	25	ศุกร์	25	การเรียนรู้คำศัพท์ “ ดิ่ง ”
7	26	จันทร์	26	การเรียนรู้คำศัพท์ “ ครูดลับ ”
	27	อังคาร	27	การเรียนรู้คำศัพท์ “ ดันตาลโดนด ”
	28	พุธ	28	การเรียนรู้คำศัพท์ “ ปลาสด ”
	29	พฤหัสบดี	29	การเรียนรู้คำศัพท์ “ ปลาสวย ”
	30	ศุกร์	30	การเรียนรู้คำศัพท์ “ ครว ”
8	31	จันทร์	31	การเรียนรู้คำศัพท์ “ กล้าม ”
	32	อังคาร	32	การเรียนรู้คำศัพท์ “ กลม ”
	33	พุธ	33	การเรียนรู้คำศัพท์ “ พลอย ”
	34	พฤหัสบดี	34	การเรียนรู้คำศัพท์ “ กระบุง ”
	35	ศุกร์	35	การเรียนรู้คำศัพท์ “ กระถิน ”

ตาราง 2 (ต่อ)

สัปดาห์ ที่	ครั้งที่	วัน	แผนการ ทดลอง	กิจกรรม
9	36	จันทร์	36	การเรียนรู้คำศัพท์ “ กระทะ “
	37	อังคาร	37	การเรียนรู้คำศัพท์ “ ตะกร้า “
	38	พุธ	38	การเรียนรู้คำศัพท์ “ กลางคืน “
	39	พฤหัสบดี	39	การเรียนรู้คำศัพท์ “ สบู่ “
	40	ศุกร์	40	การเรียนรู้คำศัพท์ “ พระเจดีย์ทราย “
10		จันทร์		ทดสอบหลังการทดลอง
		อังคาร		ทดสอบหลังการทดลอง
		พุธ		ทดสอบหลังการทดลอง
		พฤหัสบดี		ทดสอบหลังการทดลอง
		ศุกร์		ทดสอบหลังการทดลอง

2.3 ทำการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นหลังการทดลอง (Posttest) ซึ่งแบบทดสอบเป็นชุดเดียวกันกับก่อนการทดลอง ใช้เวลาทดสอบ 1 สัปดาห์

2.4 นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์มาวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประเมินระดับความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ ก่อนและหลังการทดลอง การสอนคำศัพท์โดยใช้กิจกรรมศิลปะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทดสอบแบบ The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test ที่ระดับนัยสำคัญ .05

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน มีดังนี้

1.1 ค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตรดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2539 : 76)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวด้วยกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียน

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ค่าเที่ยงตรงตามเนื้อหาและโครงสร้างจากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้สูตรดังนี้
(ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
เนื้อหาทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความสามารถการเรียนรู้คำศัพท์ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมศิลปะ ใช้วิธีทดสอบแบบ The Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test
คำนวณได้จากสูตร (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533 : 92)

$$D = X - Y$$

เมื่อ D แทน ค่าความแตกต่างของข้อมูลแต่ละคู่

X แทน คะแนนของการประเมินก่อนทำการทดลอง

Y แทน คะแนนของการประเมินหลังทำการทดลอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายการวิเคราะห์เป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงขอเสนอสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
D	แทน	ความแตกต่างของคะแนน X และ Y ก่อนและหลัง
X	แทน	คะแนนของการทดสอบก่อนการทดลอง
Y	แทน	คะแนนของการทดสอบหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

1. การศึกษาความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ

1.1 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านออกเสียงคำศัพท์ และระดับความสามารถด้านการอ่านออกเสียงคำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเปรียบเทียบความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ด้านการอ่านของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ

คนที่	คะแนนก่อน การทดลอง	ระดับความ สามารถ	คะแนนหลัง การทดลอง	ระดับความ สามารถ
1	15	ต่ำ	26	ปานกลาง
2	14	ต่ำ	23	พอใช้
3	11	ต่ำ	20	พอใช้
4	15	ต่ำ	31	ดี
5	16	ต่ำ	28	ดี
6	17	ต่ำ	28	ดี
7	15	ต่ำ	23	พอใช้
8	15	ต่ำ	26	ปานกลาง
$\bar{X}$	14.75	ต่ำ	25.63	ปานกลาง
S.D.	1.75		3.42	

จากตาราง 3 พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ ด้านการอ่านออกเสียงคำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ก่อนได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งมีคะแนนระหว่าง 11-17 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 14.75 และหลังการจัดกิจกรรมศิลปะ ในภาพรวมมีความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีคะแนนอยู่ระหว่าง 20-31 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 25.63

1.2 การเปรียบเทียบความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ ด้านความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ และระดับความสามารถความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ด้านความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ และระดับความสามารถด้านความเข้าใจความหมายคำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ

คนที่	คะแนนก่อน การทดลอง	ระดับความ สามารถ	คะแนนหลัง การทดลอง	ระดับความ สามารถ
1	18	ต่ำ	32	ดีมาก
2	14	ต่ำ	29	ดี
3	15	ต่ำ	28	ดี
4	16	ต่ำ	38	ดีมาก
5	16	ต่ำ	31	ดี
6	18	ต่ำ	36	ดีมาก
7	18	ต่ำ	30	ดี
8	18	ต่ำ	32	ดีมาก
$\bar{X}$	16.62	ต่ำ	32.00	ดีมาก
S.D.	1.59		3.42	

จากตาราง 4 พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ด้านความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ก่อนได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งมีคะแนนระหว่าง 14-18 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 16.62 และหลังจากจัดกิจกรรมศิลปะ ในภาพรวมมีความสามารถอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งมีคะแนนอยู่ระหว่าง 28-38 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 32.00

1.3 การเปรียบเทียบความสามารถการเรียนรู้คำศัพท์ และระดับความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ และระดับความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ

คนที่	คะแนนก่อนการ ทดลอง	ระดับความ สามารถ	คะแนนหลัง การทดลอง	ระดับความ สามารถ
1	33	ต่ำ	58	ดี
2	28	ต่ำ	52	ปานกลาง
3	26	ต่ำ	48	ปานกลาง
4	31	ต่ำ	69	ดีมาก
5	32	ต่ำ	59	ดี
6	35	ต่ำ	64	ดีมาก
7	33	ต่ำ	56	ดี
8	33	ต่ำ	61	ดี
$\bar{X}$	31.38	ต่ำ	58.38	ดี
S.D.	2.97		6.50	

จากตาราง 5 พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ก่อนได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งมีคะแนนระหว่าง 26-35 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 31.38 และหลังจากจัดกิจกรรมศิลปะในภาพรวมมีความสามารถอยู่ในระดับดี ซึ่งมีคะแนนอยู่ระหว่าง 48-69 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 58.38

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนรู้คำศัพท์โดยใช้กิจกรรมศิลปะ

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ด้านการอ่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะอยู่ในระดับดี
2. ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ด้านการอ่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมกิจกรรมศิลปะสูงขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน แต่มีความบกพร่องในขบวนการทางจิตวิทยา ทำให้เด็กไม่สามารถจะบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ มีปัญหาในการใช้ภาษาทั้งใน การฟัง การอ่าน การพูด การเขียน การสะกดคำ หรือมีปัญหาในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ การเคลื่อนไหว และการรับรู้ กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านช้างรัง อำเภอนิคมบ่งพร จังหวัดพิษณุโลก

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน แต่มีความบกพร่องในขบวนการทางจิตวิทยา ทำให้เด็กไม่สามารถจะบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ในด้านการอ่านกำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนบ้านช้างรัง อำเภอนิคมบ่งพร จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 8 คน เลือกโดยวิธีเจาะจงตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 คัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้แบบสำรวจปัญหาในการเรียนรู้ ของ ผดุง อารยะวิญญู ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะ

ตาราง 6 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ

คนที่	คะแนน ก่อนการ ทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง	ผลต่าง ของ คะแนน	ลำดับที่ ความแตกต่าง	ลำดับตาม เครื่องหมาย		ค่า Signed Test
					บวก	ลบ	
1	33	58	25	4	+4	-0	T = 0*
2	28	52	24	3	+3	-0	
3	26	48	22	1	+1	-0	
4	31	69	38	8	+8	-0	
5	32	59	27	5	+5	-0	
6	35	64	29	7	+7	-0	
7	33	56	23	2	+2	-0	
8	33	61	28	6	+6	-0	
$\bar{X}$	31.38	58.38	27.00		T+ = +36	T- = 0	
S.D.	2.97	6.50	3.63				

ค่า T ที่จะทำการทดสอบ = 0

ค่า T จากตาราง N = 8, $\alpha .05 = T = 3$

จากตาราง 6 พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วยคำถาม 50 ข้อ ประเมินคุณลักษณะปัญหาของเด็ก 5 ด้าน คือ ภาษา คณิตศาสตร์ เวลาและทิศทาง การเคลื่อนไหว และพฤติกรรม ใช้มาตราส่วน ประเมินค่า 1-5 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .99 หลังจากใช้แบบสำรวจนี้แล้วนำข้อมูลมา Plot ลงในกราฟที่มีลักษณะ Profile ในขั้นนี้จะพบเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หรือเด็กปัญญาอ่อน ระดับเรียนได้ ดังนั้นจะต้องทำการคัดแยกเด็กอีกในขั้นที่ 2

ขั้นที่ 2 ใช้แบบสำรวจปัญหาทางการเรียนรู้เฉพาะด้าน (Specific Learning Disabilities : SLD) เป็นแบบสำรวจของ ผดุง อารยะวิญญู ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใช้สำรวจปัญหาในการเรียน 3 ด้าน คือ ด้านการอ่าน การสะกดคำและด้านคณิตศาสตร์ ประกอบด้วยข้อย่อย 100 ข้อ ใช้มาตราส่วน ประเมินค่า 1-5 ในขั้นนี้จะพบเด็กที่มีปัญหาเฉพาะด้าน เลือกเฉพาะเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน นำมาบันทึกผลและทำการเก็บข้อมูลขั้นที่ 3

ขั้นที่ 3 สัมภาษณ์ผู้ปกครอง โดยเชิญผู้ปกครองของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ด้านการอ่านมาสัมภาษณ์ ให้ผู้ปกครองกรอกแบบซักประวัติ เพื่อใช้เป็นข้อมูลของเด็กมากที่สุด ประเด็นของการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง คือ ความสามารถในการอ่านว่ามีปัญหาอย่างไร จึงนำข้อมูลมาสรุปถึงประเด็นปัญหาแล้วเก็บข้อมูลขั้นที่ 4

ขั้นที่ 4 ทดสอบเด็กเป็นรายบุคคล ในขั้นนี้ใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อทดสอบ เรื่อง การอ่านคำ และความเข้าใจความหมายของคำที่ได้อ่าน จากการใช้คำใหม่ใน บทเรียนตามระดับชั้นที่เรียนอยู่ เพื่อสรุปถึงความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์

เมื่อได้ข้อมูลทั้ง 4 ขั้นตอนแล้วจึงนำข้อมูลมาสรุปเพื่อพิจารณาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน จำนวน 8 คน เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านออกเสียงคำศัพท์ 4 ชุด ชุดละ 10 คำ รวม 40 คำ
2. แบบทดสอบวัดความสามารถความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ จำนวน 4 ชุด ชุดละ 10 คำ รวม 40 คำ
3. แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมศิลปะ เป็นแผนการสอนที่จัดทำขึ้น จำนวน 40 แผน โดยใช้กิจกรรมสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ ประกอบด้วย กิจกรรมสร้างคำศัพท์ด้วยศิลปะ ไรยทราย กิจกรรมสร้างคำศัพท์ด้วยการระบายสี กิจกรรมสร้างคำศัพท์ด้วยการออกแบบ พิมพ์ภาพ และกิจกรรมการสร้างคำศัพท์ด้วยการปั้น เพื่อใช้ประกอบการสอนคำศัพท์ในแต่ละ แผน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ก่อนดำเนินการทดลองผู้วิจัยทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านออกเสียง คำศัพท์ และแบบทดสอบวัดความสามารถความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อวัดความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ก่อนที่จะทำการทดลอง โดยใช้แผนการสอน การเรียนรู้คำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ โดยทำการทดสอบเป็นรายบุคคล ใช้เวลา 1 สัปดาห์ บันทึกคะแนนไว้เป็นคะแนน Pretest

2. ดำเนินการทดลอง สอนตามแผนการสอนการเรียนรู้คำศัพท์โดยใช้กิจกรรมศิลปะ ใช้เวลา 18 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที รวม 40 ครั้ง ทำการสอนในช่วง เวลา 09.00 – 10.00 น.

3. หลังการทดลองเสร็จแล้ว ผู้วิจัยทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านออกเสียง คำศัพท์ และแบบทดสอบวัดความสามารถความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดิมที่ใช้ทดสอบก่อนทำการทดลอง เพื่อดูความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์หลัง การใช้แผนการสอนการเรียนรู้คำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ โดยทดสอบเป็นรายบุคคล ใช้เวลา ทดสอบ 1 สัปดาห์ บันทึกคะแนนไว้เป็นคะแนน Posttest

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประเมินระดับความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ ก่อนและหลังการทดลองการสอนคำศัพท์โดยใช้กิจกรรมศิลปะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทดสอบแบบ The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test ที่ระดับนัยสำคัญ .05

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะ สรุปได้ว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนคำศัพท์โดยใช้กิจกรรมศิลปะ มีความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์อยู่ในระดับดี

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนคำศัพท์โดยใช้กิจกรรมศิลปะ มีความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ มีความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์สูงขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษาศักยภาพในการเรียนรู้ศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะพบว่าความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้คำศัพท์อยู่ในระดับดี จากการเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวกัน ซึ่งก่อนทำการทดลองเด็กมีความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์อยู่ในระดับต่ำ โดยได้คะแนนระหว่าง 14-18 คะแนน มีค่าคะแนนเฉลี่ย 16.62 แต่หลังการทดลองแล้วเด็กมีความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ในระดับดี โดยได้คะแนนระหว่าง 28-38 คะแนน มีค่าคะแนนเฉลี่ย 32.00 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากก่อนทำการทดลอง และความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากกิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่ใช้วัสดุและกลวิธีต่างๆ ที่ทำให้เกิดผลงานออกมาส่งเสริมสร้างประสบการณ์ทางความรู้ต่างๆ เพื่อเป็นพื้นฐานที่พัฒนาทักษะให้แก่ตนเอง (พิรพงษ์ กุลพิศาล. 2538 : 32-33) และกิจกรรมศิลปะที่เด็กปฏิบัติในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้สีต่างๆ ในการผสมผสานหลายสีพร้อมๆ กัน ใช้การประสานสัมพันธ์ระหว่างสายตาและประสาทสัมผัสทางมือไปด้วย (eye-hand coordination activity) เท่ากับเป็นการกระตุ้นสิ่งเร้าทางประสาทสัมผัส ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น เกิดความเข้าใจชัดเจนขึ้น (ดุขฎิ บริพัตร ณ อยุธยา. 2538 : 100) ในการเรียนรู้คำศัพท์ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมให้เด็กได้อ่านออกเสียง คำศัพท์ควบคู่กับการเห็นรูปของคำ โดยใช้บัตรคำและบัตรรูปภาพเป็นการรับรู้ทางภาพและเสียงไปพร้อมๆ กับการได้ปฏิบัติกิจกรรมศิลปะคือ การร้อยทราย การระบายสี การออกแบบพิมพ์ภาพ และการปั้น ซึ่งเป็นกิจกรรมความเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ เป็นกิจกรรมที่ฝึกหัดเกี่ยวกับคำศัพท์ที่มีความจำเป็นสำหรับการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็ก ทำให้เด็กจดจำคำศัพท์ได้ดี เพราะการจดจำคำศัพท์เป็นพื้นฐานสำคัญในการเตรียมความพร้อมของการอ่าน เป็นการเริ่มต้นของการฝึกทักษะการอ่าน และการจดจำคำศัพท์ที่ดีนำไปสู่การอ่านได้ต่อไป กระบวนการจดจำคำศัพท์ โดยฝึกหัดความเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ นอกจากช่วยให้เด็กจดจำคำศัพท์ได้ง่ายแล้วยังช่วยให้เด็กมีสมาธิ มีความตั้งใจ มีแรงกระตุ้นในการเรียน ไม่เกิดความเบื่อหน่าย ดังนั้นการได้ฝึกฝนโดยใช้กิจกรรมศิลปะช่วยให้เกิดการเรียนรู้คำใหม่ได้ดี (ประเทิน มหาพันธ์. 2530 : 145-146) และเป็นไปตามที่ แมคโดนัลด์ (Macdonald. 1990 : 1902-A) ได้ศึกษาเรื่องการเรียนรู้หนังสืออย่างมีความหมายจากการเล่น ทำกิจกรรมสร้างสรรค์ และศิลปะทางภาษาพบว่ากิจกรรมที่ส่งเสริมการสอนอ่าน และเป็นการสอนอ่านที่สนุกสนาน ได้แก่ การเล่นเกมบล็อก การปั้นดินเหนียว การเล่นหุ่นเงา การทำกิจกรรมภาพปะติดด้วยกระดาษ และการแต่งตัวพร้อมๆ กับการเขียนและการพูดคำศัพท์ นอกจากนี้กิจกรรมศิลปะไม่ว่าจะเป็นประเภทสองมิติ เช่น การวาดภาพระบายสี การพิมพ์ภาพ ฯลฯ หรือประเภทสามมิติ เช่น การปั้น การแกะ

สลัก ฯลฯ รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ ที่ได้จากการผสมผสานกันระหว่างประเภทสองมิติหรือสามมิติ เช่น กิจกรรมประติมากรรมกระดาษ การระบายสี ฯลฯ ที่เด็กได้พบเห็นและปฏิบัติกันในปัจจุบัน เป็นกิจกรรมซึ่งนักวิชาการทางศิลปะได้คิดค้นมาเพื่อให้เด็กเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ ทำให้เด็กได้มีพัฒนาการ และการเจริญเติบโตในหลายๆ ด้านด้วยกันทั้งในแง่รูปธรรมและนามธรรม ช่วยในการพัฒนาบุคลิกภาพ ทำให้เด็กรักการทำงาน เกิดความภูมิใจ เมื่อพบกับความสำเร็จ อยู่เสมอ (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2526 : 63-68) ซึ่งสอดคล้องกับ จันทวรรณ เทวรักษ์ (2526 : 64-65) ที่ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์และเกมการศึกษาในวัย 4-6 ขวบ ที่มีผลต่อการเรียนภาษาไทยและคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษาพบว่าวิธีสอนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ และเกมการศึกษา มีผลในการส่งเสริมความสามารถในการเรียนภาษาไทยและคณิตศาสตร์ ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 มากกว่าวิธีสอนโดยเน้นการอ่าน เขียน ท่องจำและเรียนเลข และสอดคล้องกับ พรมารินทร์ สุทธิจิตตะ (2529 : 24) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนการสร้างภาพโดยใช้และไม่ใช้รูปเรขาคณิตเป็นสื่อ พบว่ากิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถ สอดคล้องกับหลักการพัฒนาการของเด็ก ช่วยให้เกิดกล้ามเนื้อและตาสัมพันธ์กัน ช่วยผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ส่งเสริมความคิด อิสระ ความคิดจินตนาการ การรู้จักทำงานด้วยตนเอง ฝึกการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ทั้งความคิดและการกระทำ ซึ่งสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานทางศิลปะ และยังสามารถนำไปสู่การเรียนเขียนอ่าน

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการสอนอ่าน ทำให้สามารถจดจำคำศัพท์ รู้ความหมายของคำศัพท์ อ่านหนังสือได้ และเข้าใจในสิ่งที่ได้อ่าน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีความหมาย สนุกสนาน ทำให้มีความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ให้สูงขึ้น ดังนั้นกิจกรรมศิลปะจึงเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้สอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เพราะสามารถส่งเสริมและช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษา แก้ปัญหาการเรียนรู้ทางการอ่าน ทำให้เด็กมีปัญหาด้านการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จในการเรียน นอกจากนี้กิจกรรมศิลปะยังช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ ทำให้เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เป็นคนกล้าแสดงออก และเชื่อมั่นในตนเองได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1.1 จากการวิจัยเพื่อศึกษาความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะ ผลการวิจัยพบว่า สามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้

คำศัพท์อยู่ในระดับดีและสูงขึ้น ผู้เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้สามารถนำกิจกรรมศิลปะไปใช้ได้อย่างเหมาะสม

1.2 กิจกรรมศิลปะที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย กิจกรรมการร้อยทราวย การระบายสี การออกแบบพิมพ์ภาพ และการปั้น เป็นกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติเป็นขั้นตอน แต่ละกิจกรรมแตกต่างกันไป ดังนั้นควรมีการกำหนดเวลาให้ชัดเจนและเลือกให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก

1.3 ในการสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ คำศัพท์คำใดออกเสียงอ่านตั้งแต่ 2 พยางค์ขึ้นไปควรเสนอแนะให้นักเรียนใช้สีพยางค์ละ 1 สี จะทำให้เด็กสามารถเห็นชัดเจนว่าคำใดอ่านออกเสียงอย่างไร

1.4 ผลงานที่นักเรียนคัดเลือกแล้ว ควรมีการบันทึกว่ากิจกรรมศิลปะแบบใดที่เด็กให้ความสนใจคัดเลือกมากที่สุดและสัมภาษณ์ถึงเหตุผลการคัดเลือก เพื่อเป็นข้อมูลนำมาจัดกิจกรรมศิลปะให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก

1.5 การสอนอ่านออกเสียงคำศัพท์ ถ้าเด็กอ่านคำศัพท์ได้คล่องแล้วควรใช้การแจกลูกสะกดคำควบคู่ไปกับการสอนอ่านออกเสียงเป็นคำ เพราะการแจกลูกสะกดคำทำให้เกิดเสียงพาไปสู่การอ่านคำศัพท์คำอื่นๆ ได้

1.6 ในการสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการออกแบบพิมพ์ภาพ การปั้น ต้องเน้นให้เด็กวาง สระ วรรณยุกต์ ให้ถูกตำแหน่ง เพราะจะนำไปสู่ทักษะการเขียนที่ถูกต้องต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยเพื่อเปรียบเทียบระหว่างกิจกรรมศิลปะกับกิจกรรมศิลปะ เช่น กิจกรรมการปั้นกับกิจกรรมการออกแบบพิมพ์ภาพว่ามีผลต่อการเรียนรู้คำศัพท์แตกต่างกันอย่างไร

2.2 การวิจัยใช้กิจกรรมศิลปะกับความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์วิชาภาษาอังกฤษ

2.3 การวิจัยผลการใช้กิจกรรมศิลปะในการอ่านคำกับการเขียนสะกดคำ

2.4 การวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ระหว่างการใช้กิจกรรมศิลปะกับการจัดกิจกรรมอื่นๆ

2.5 การวิจัยการใช้กิจกรรมศิลปะในการเรียนรู้คำศัพท์กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทอื่น เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กสมาธิสั้น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิงสร เกาะประเสริฐ. (2540). การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำวิชาวาษาไทยของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง อายุ 7-14 ปี ระหว่างวิธีสอนการอ่านคำโดยการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรและวิธีสอนการอ่านคำตามหลักสูตรสำหรับเด็กพิเศษ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (สาขาการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2534). คู่มือการประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร.
- (2538). การเรียนการสอนภาษาไทย ปัญหาและแนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร.
- (2539). บันทึกการเสด็จราชดำเนินกระแสรราชดำรัสเรื่องปัญหาการใช้คำไทยในการประชุมทางวิชาการของชุมนุมภาษาไทย. คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2539. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร.
- กัลยา ยวนมาลัย. (2539). การอ่านเพื่อชีวิต. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พริ้นท์ติ้งเฮาส์.
- จันทวรรณ เทวรักษ์. (2526). อิทธิพลของการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ เกมทางการศึกษาในวัย 4-6 ปี ที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาไทยและคณิตศาสตร์ ในระดับประถมศึกษา. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- จินตนา ไบกาชุย. (2534). การเขียนสื่อการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ชูศรี วงศ์วัฒน์. (2539). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดุขฎิ บริพัตร ณ อยุธยา. (2538). จินตนาการสู่การเรียนรู้. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.
- ดนุ จีระเดชากุล. (2541). นันทนาการสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- นิภา ศรีไพโรจน์. (2533). สถิติพาราเมตริก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- นิรมล ตรีนสาร สวัสดิบุตร. (2525). ศิลปะศึกษากับครูประถม. กรุงเทพฯ : ตรีนสาร.
- นฤมล กังวาลไกล (2524). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับการสอนปกติ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บันลือ พฤกษะวัน. (2532). มิติใหม่ในการสอนอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

- บันลือ พฤษะวัน. (2533). "การสร้างและการสอนประสบการณ์ภาษาของมนุษย์," เอกสารประกอบคำบรรยาย. สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 8 จังหวัดเชียงใหม่ 25 พฤษภาคม.
- บุญศิริ ทศลี. (2538). การทดลองใช้อักษรวงไฟฟ้าคอมพิวเตอร์ในการสอนอ่านคำศัพท์ภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(สาขาการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เบญจพร ปัญญา. (2543). คู่มือช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- ประเทิน มหาพันธ์. (2530). การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2533). การศึกษาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ : บรรณกิจเทรดดิ้ง.
- (2535). รายงานการวิจัยเรื่อง การสร้างเครื่องมือเพื่อคัดแยกเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- (2542). เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ P.A. Art & Printing Co., LTD.
- พรมารินทร์ สุทธิจิตตะ. (2529). การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนการสร้างภาพโดยใช้และไม่ใช้รูปเรขาคณิตเป็นสื่อ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พีรพงษ์ กุลพิศาล. (2538). สมอกลูกพัฒนาได้ด้วยศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีจำกัด.
- มาลา ชูเชิด. (2539). ผลการเรียนรู้ด้านความเข้าใจการอ่านของชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2528). กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ละออ ชูติกร. (2530). การเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2528). หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพรจำกัด.
- วราภรณ์ รักวิจัย. (2535). การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ.

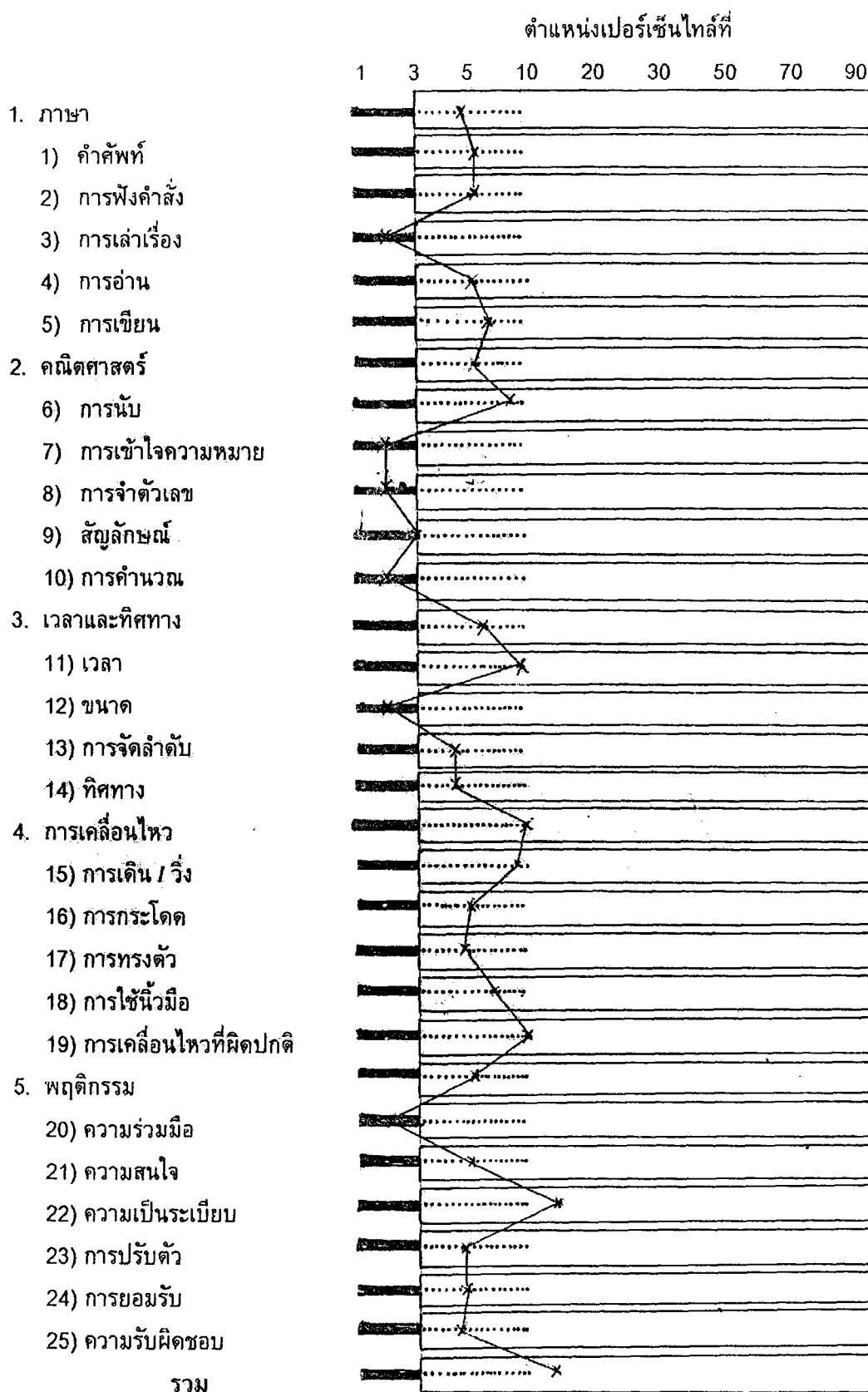
- วิรัตน์ พิชญ์ไพพบุลย์. (2529). ศิลปะในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2526). ศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาอาร์ท.
- . (2539). ศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินติ้งเฮ้าส์.
- ศันสนีย์ จัตรคุปต์. (2543). ความสามารถในการเรียนรู้หรือแอลดี : ปัญหาการเรียนรู้ที่แก้ไขได้. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ศรียา นิยมธรรม. (2537). รายงานการวิจัยการสร้างแบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สนิท ตั้งทวี. (2529). การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมบุญ อุดมมุขลินท์. (2544). ผลของการเตรียมความพร้อมเรื่องการนับจำนวน 1-5 โดยใช้กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กกลุ่มอาการดาวน์ ระดับก่อนประถมศึกษา. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (สาขาการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2531). แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2538). คู่มือการดำเนินการสำรวจเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุจิตรา สุขเกษม. (2538). ผลของการจัดกิจกรรมศิลปะที่มีผลต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปฐมวัย. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (สาขาการสอนเด็กสติปัญญาอ่อน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2543). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- อภิสิทธิ์ จรัสชวนเพท. (2529, เมษายน). "แนวคิดในการเตรียมความพร้อม," รักลูก 4. หน้า 101-106.
- อุบล ตูจินดา. (2532). หลักและวิธีสอนศิลปะ. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินติ้งเฮ้าส์.
- Arnheim, R. (1983). "Perceiving, Think, Forming," *Art Education*. 36 : 9-11.
- Cooper, David J. and others. (1988). *To What and How of Reading. Instruction*. 2nd ed. Onio : Merill Publishing Company.

- Corners, Frances A. (1992). "Reading Instruction for Student with Moderate Mental Retardation : Review and Analysis of Research," *Journal on Mental Retardation*. 96 : 163.
- Fry, Edward. (1977). *Elementary Reading Instruction*. New York : McGraw - Hill Book Company.
- Gbenedio, U.B. (1936, January). "Two Methods of Teaching Reading in Primary Classes," *ELT Journal*. 40 : 46-51.
- Luca, Mark and Robert, Kent. (1968). *Art Education : Strategies of Teaching*. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall, Inc.
- Macdonald, (1990, December). "Playful Literary : First - Graders as Meaning – Makes in the Creative Arts, and the Language Arts," *Dissertation Abstracts*. 1902 A.
- Mary, Ellen Drecktarn and Chiang, Bertram. (1997, May - June). "Instructional Strategies Used by General Educators and Teachers of Students with Learning Disability," *Remedial and Special Education*. 18 : 174-181.
- Samuels, Jay S. and Gerald, L. Begy. (1975, September). "Comparison of Word Recognition Speed and Word Recognition Strategic For Good and Readers," *Resources in Education*. 10 : 55.
- Silver, A. (1975, February). Children with Communication Disorders : Cognitive and Artistic Development," *American Journal of Art Therapy*. 14 : 29-49.
- Tom, E.C. Smith and others. (1995). *Teaching Students With Special Needs in Inclusive Setting*. Newyork : By Allyn and Bacon.
- Woods, E. (1977, April). "Directed Art, Visual Perception and Learning Disabilities," *Academic Therapy*. 12 : 455-462.

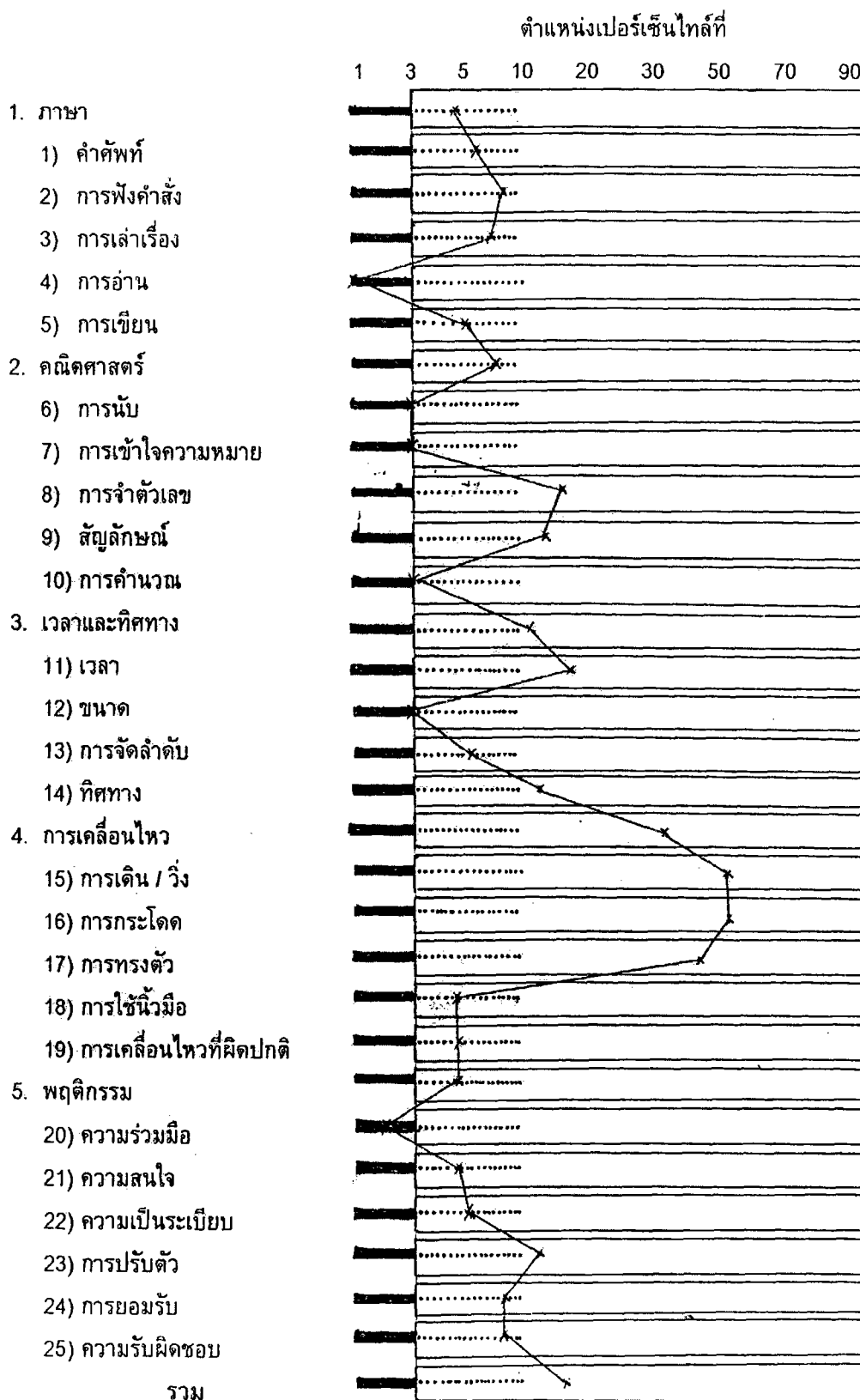
ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

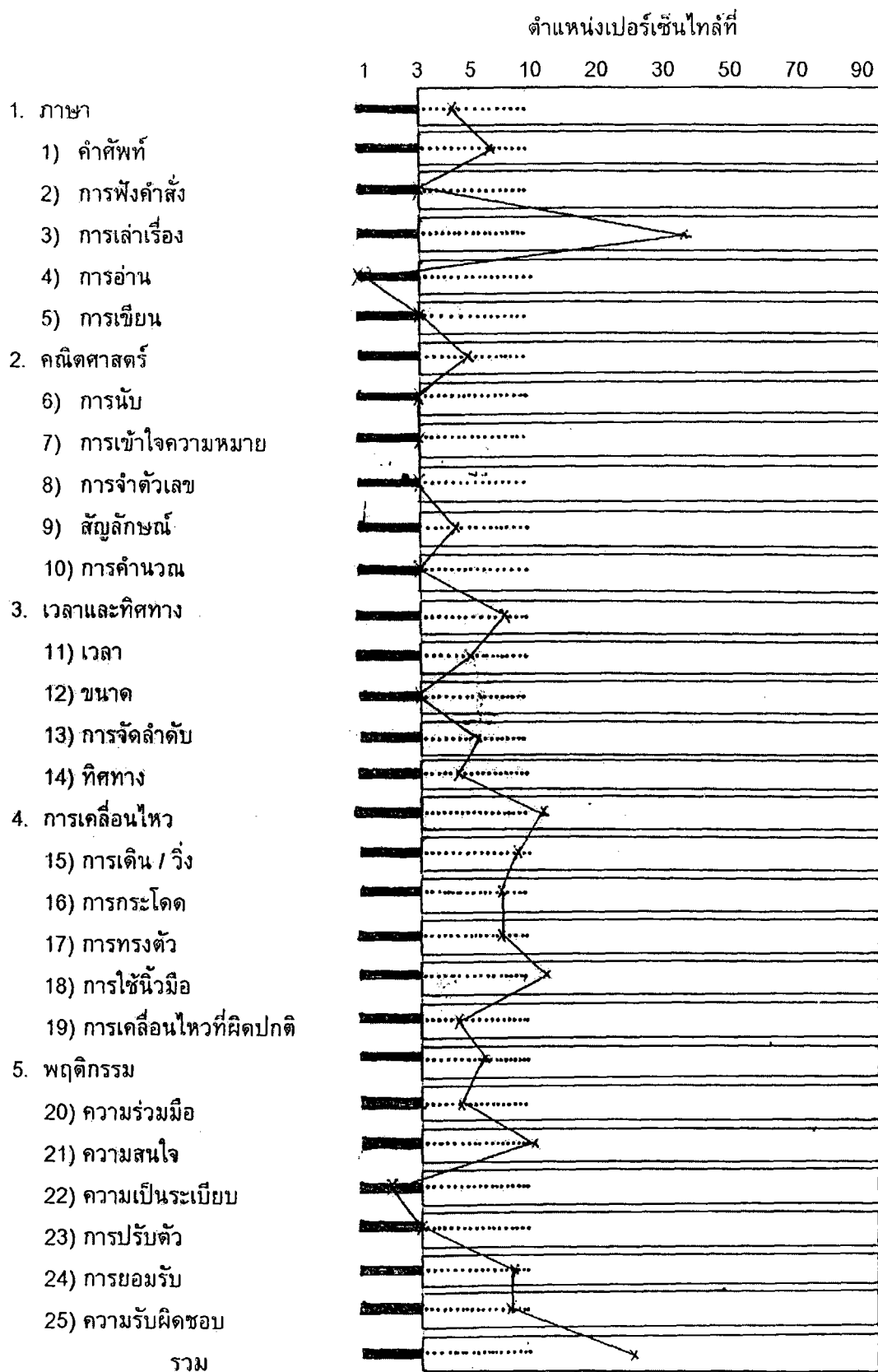
ผลการคัดเลือกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

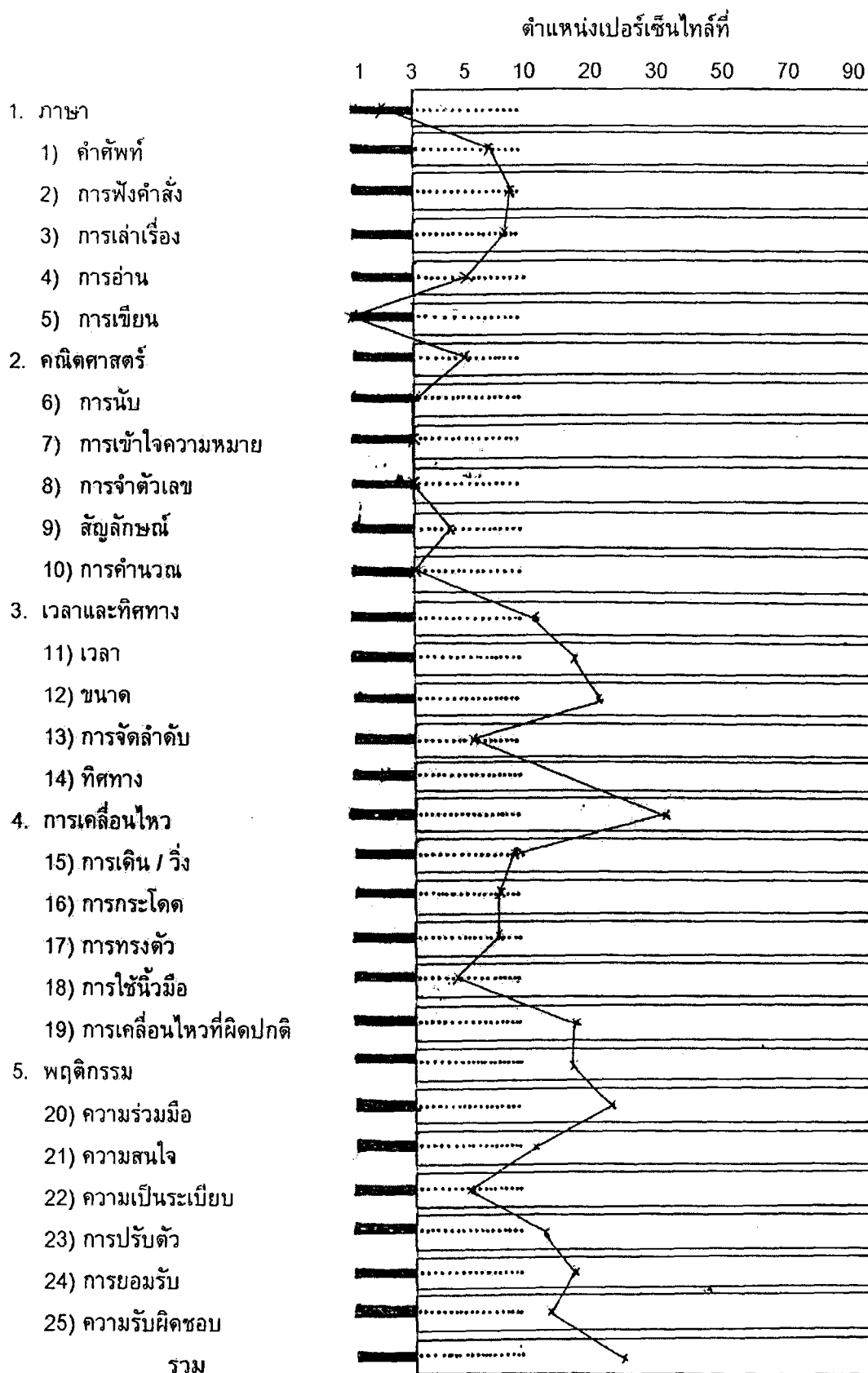
ภาพประกอบ 1 ลักษณะ Profile ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้คนที่ 1

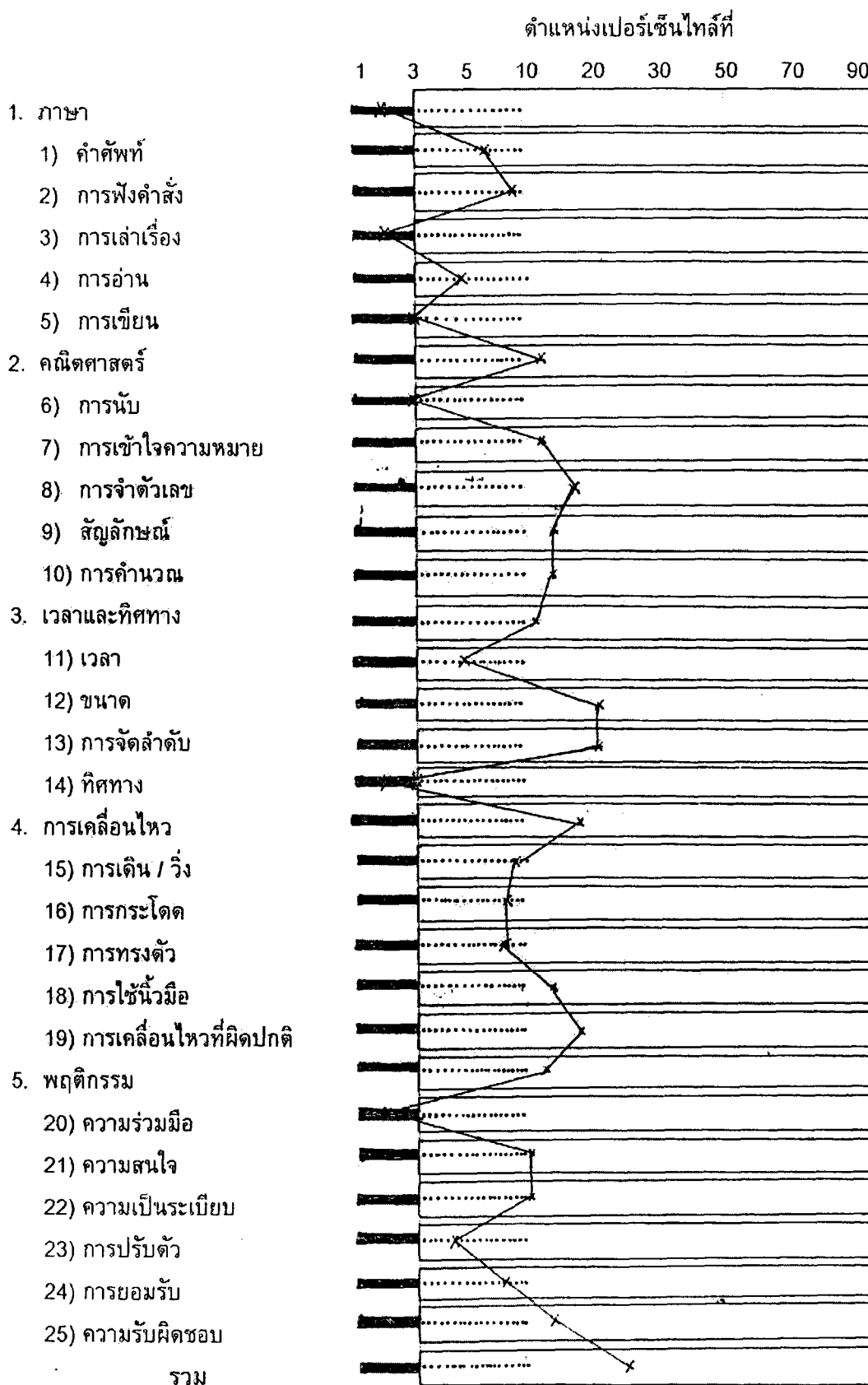
ภาพประกอบ 2 ลักษณะ Profile ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้คนที่ 2

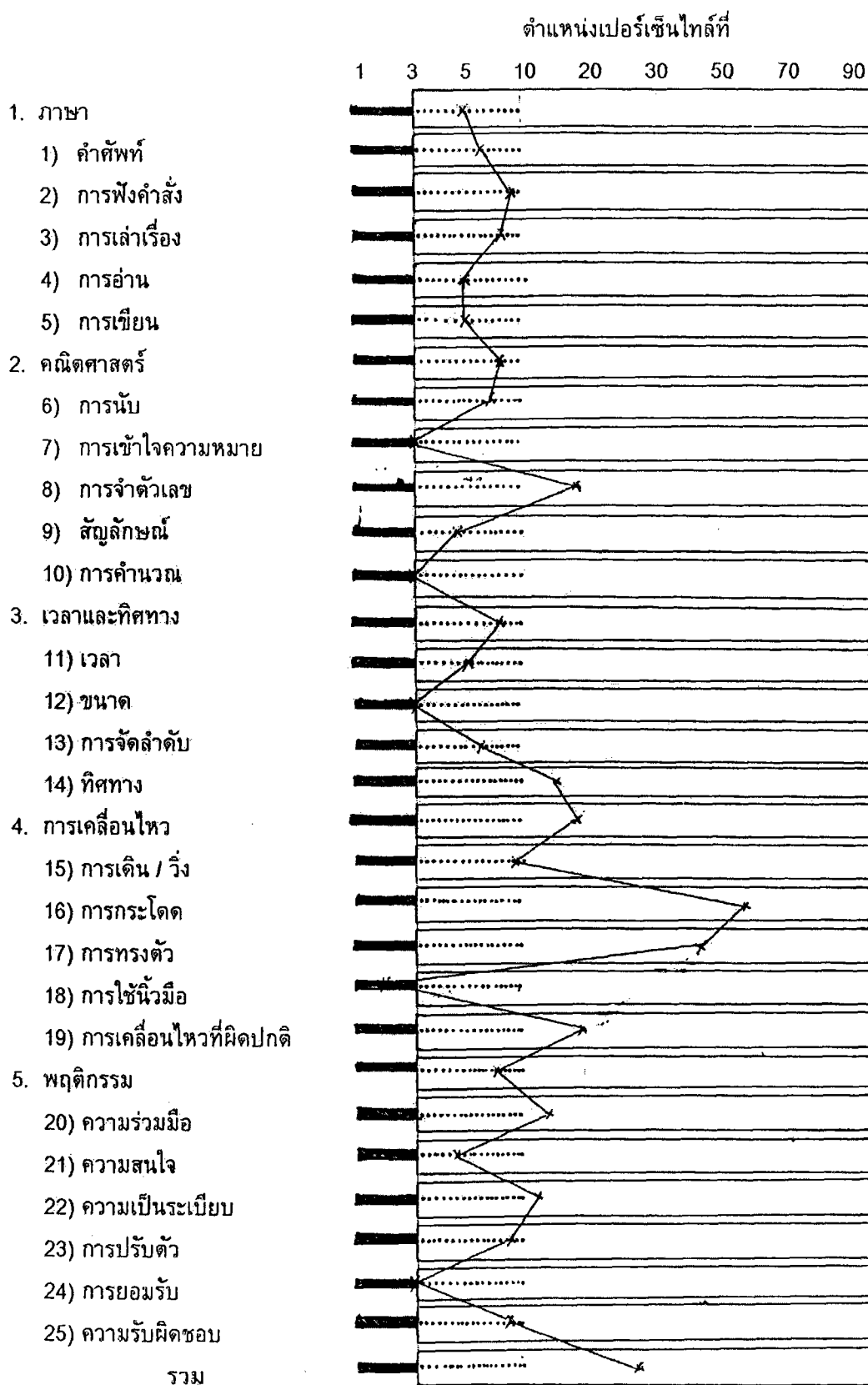
ภาพประกอบ 3 ลักษณะ Profile ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ระดับที่ 3

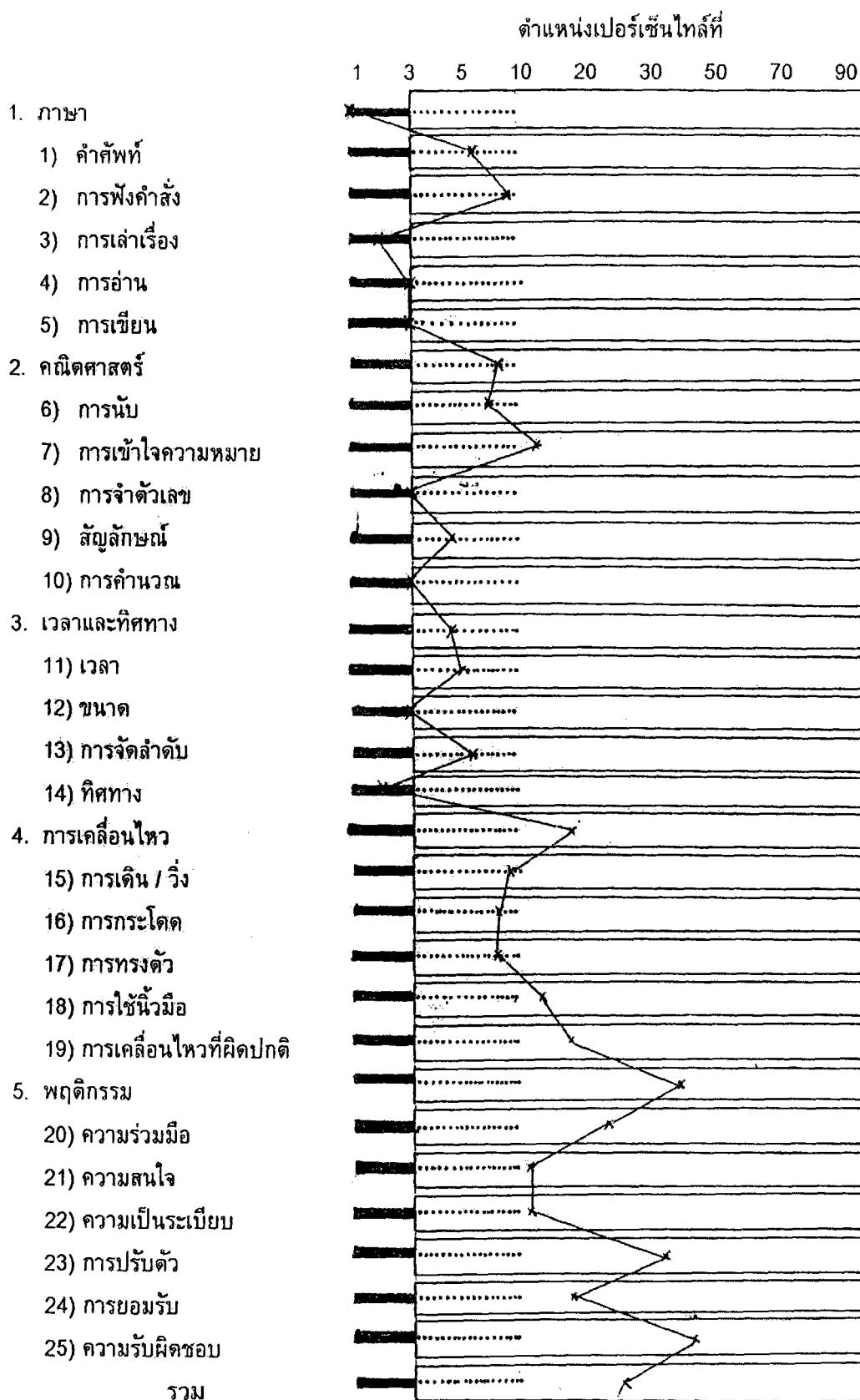
ภาพประกอบ 4 ลักษณะ Profile ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้คนที่ 4

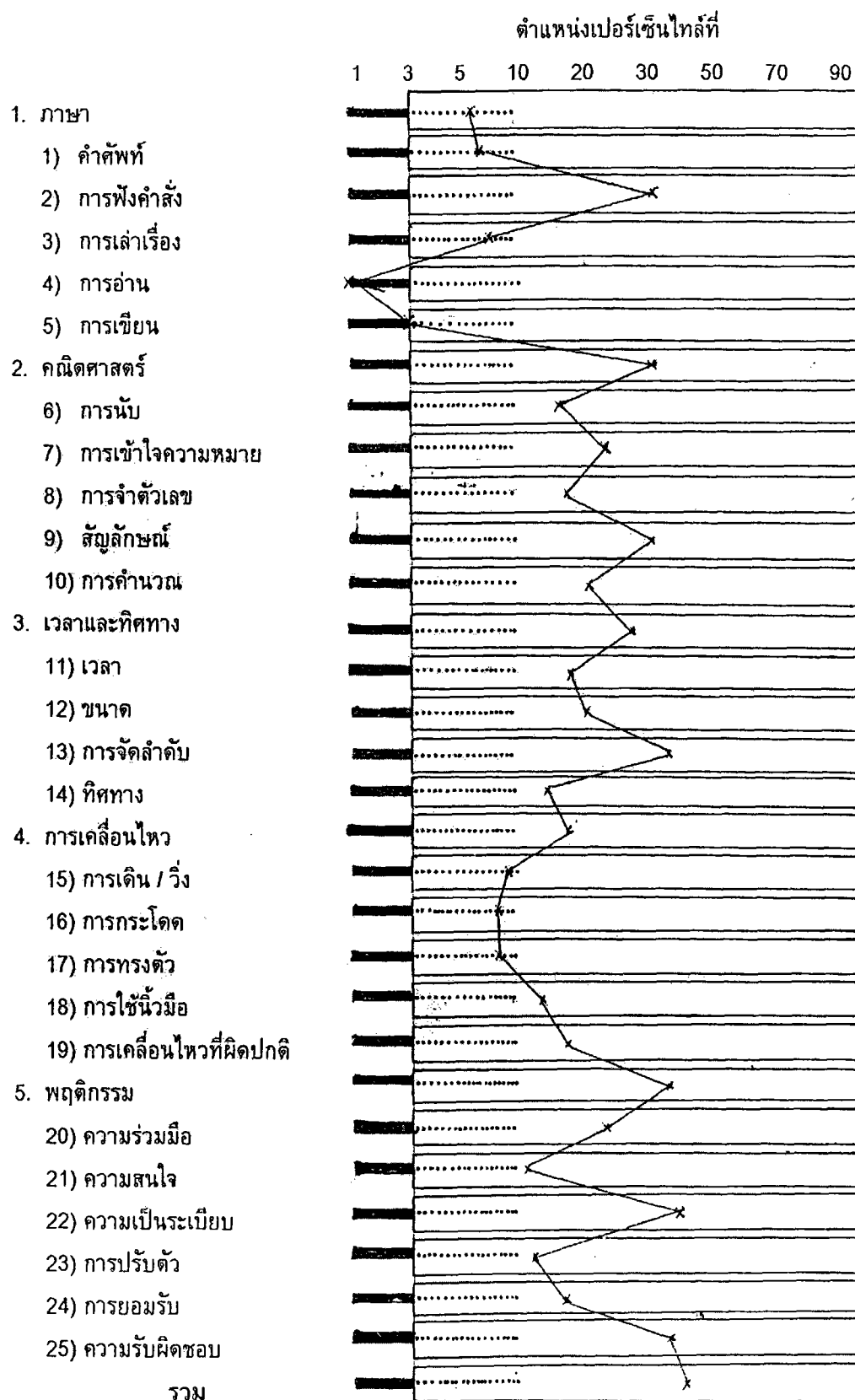
ภาพประกอบ 5 ลักษณะ Profile ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้คนที่ 5

ภาพประกอบ 6 ลักษณะ Profile ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้คนที่ 6

ภาพประกอบ 7 ลักษณะ Profile ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้คนที่ 7

ภาพประกอบ 8 ลักษณะ Profile ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้คนที่ 8

ภาคผนวก ข

- ตัวอย่างแผนการสอนโดยใช้กิจกรรมศิลปะ
- คู่มือการใช้กิจกรรมศิลปะ
- แบบทดสอบวัดความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์

แผนการสอนวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สัปดาห์ที่ 1 ครั้งที่ 1
เรื่อง การเรียนรู้คำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ คำว่า “ยิ้ม” เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ การอ่านคำใหม่และคำยาก เป็นการฝึกทักษะการอ่านให้อ่านได้และเข้าใจ
ความหมายของคำ เพื่อปูพื้นฐานการอ่านที่ถูกต้องและการได้ฝึกหัดเกี่ยวกับคำนั้นด้วยกิจกรรม
ศิลปะจะช่วยให้มีสมาธิ มีความตั้งใจ มีแรงกระตุ้นในการเรียน ทำให้จดจำคำได้ง่าย เพื่อจะนำ
ไปสู่การเรียนรู้เขียนอ่านต่อไป

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำว่า “ยิ้ม” ได้
2. นักเรียนสามารถบอกความหมายคำว่า “ยิ้ม” ได้

เนื้อหา

1. การอ่านออกเสียงคำว่า “ยิ้ม”
2. การเรียนรู้ความหมายคำว่า “ยิ้ม”

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูบอกให้นักเรียนออกมาหน้าชั้นเรียนหนึ่งคน ครูกระซิบเบาๆ ให้นักเรียนคนนั้นทำ
ท่า “ยิ้ม” ในขณะที่นักเรียนทำท่า ยิ้ม ครูสนทนาซักถามว่า นักเรียนคนที่ยืนหน้าชั้นเรียนนั้น
กำลังทำอะไรทางอะไร ครูสรุปคำตอบว่ากำลังทำท่า ยิ้ม แล้วให้นักเรียนพูดคำว่า ยิ้ม ตามครู
พร้อมกัน

ขั้นสอน

1. ครูนำบัตรภาพ ยิ้ม ให้นักเรียนดูแล้วสนทนาซักถามว่า เด็กในภาพกำลังทำอะไร
อะไรครูสรุปคำตอบว่า เด็กในภาพนั้นกำลัง ยิ้ม
2. ครูนำบัตรคำ ยิ้ม ชูคู่กับบัตรภาพ ยิ้ม ครูอ่านออกเสียงจากบัตรคำว่า ยิ้ม แล้ว
ให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามครูพร้อมกัน และให้อ่านออกเสียงเป็นรายบุคคลจากบัตรคำอีก
ครั้งทุกคน
3. ครูนำบัตรคำ ยิ้ม และบัตรภาพ ยิ้ม ไปวางคู่กันที่กระเป๋าค้น จากนั้นครูสนทนา
ซักถามถึงความหมายของคำว่า ยิ้ม โดยให้นักเรียนสังเกตจากบัตรภาพ ครูและนักเรียนช่วยกัน
สรุปความหมายคำว่า ยิ้ม ร่วมกัน
4. ครูอธิบายและสรุปเพิ่มเติม ความหมายของคำว่า ยิ้ม พร้อมกับชี้ไปที่บัตรภาพ
เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายคำว่า ยิ้ม ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า ยิ้ม เป็นการแสดงให้เห็นว่าชอบใจ
เยาะเย้ย หรือเกลียดชังก็ได้เป็นกริยาทำทางที่แสดงออกด้วยริมฝีปากและใบหน้า

คนไทยจะใช้การยิ้มเป็นการทักทาย แสดงถึงความเป็นเพื่อน การยิ้มจะไม่มีเสียงดัง ถ้ามีเสียงดังมากๆ เราเรียกว่า “หัวเราะ”

5. ครูแจกอุปกรณ์การสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะตามลำดับ ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการโรยทรายสี

กิจกรรมที่ 2 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการระบายสี

กิจกรรมที่ 3 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการออกแบบพิมพ์ภาพ

กิจกรรมที่ 4 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการปั้น

6. ครูนำตัวอย่างให้นักเรียนดูและอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม ก่อนการปฏิบัติการสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะทุกกิจกรรม

7. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรมเสร็จแล้ว ครูบอกให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์ ละเรียนรู้ความหมายจากภาพในผลงานของตนเองทุกกิจกรรม

8. ครูให้นักเรียนนำผลงานที่ตนเองเลือกไว้อ่านออกเสียงคำศัพท์ คำว่า “ยิ้ม” กับครูเป็นรายบุคคลทุกคน ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่อ่านถูกต้องชัดเจน ถ้านักเรียนคนใดอ่านผิดครูอ่านให้นักเรียนฟังใหม่แล้วให้นักเรียนอ่านตามครู นักเรียนอ่านใหม่อีกครั้งก่อนส่งผลงาน

9. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นผลงานของตนเองและเพื่อน

10. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดการบอกความหมายคำศัพท์

ขั้นสรุป

ครูนำบัตรภาพ ยิ้ม และบัตรคำ ยิ้ม ให้นักเรียนดูเพื่อทบทวนการเรียนรู้ความหมายและการอ่านออกเสียงคำว่า ยิ้ม พร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง

สื่อเอกสาร

1. ตัวอย่างผลงานการสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ กิจกรรมที่ 1-4
2. บัตรคำ “ยิ้ม”
3. บัตรรูปภาพ “ยิ้ม”
4. แบบฝึกหัดการบอกความหมายของคำศัพท์

สื่ออุปกรณ์

1. ทรายย้อมสีต่างๆ
2. ไม้ทากาว
3. กาวลาเท็กซ์
4. ดินสอสี (อาจใช้แปรงโคหรือแปรงขนมปัง)
5. ร่องตัวอักษร

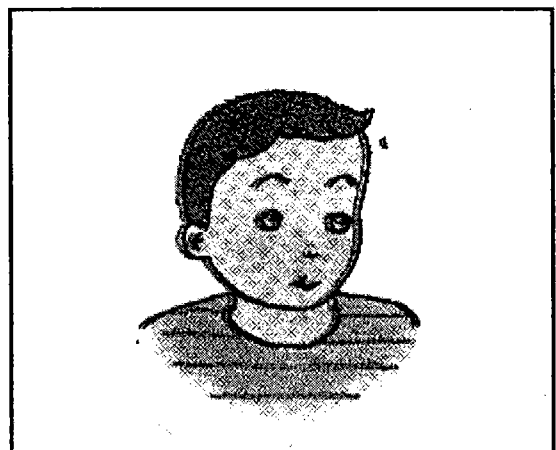
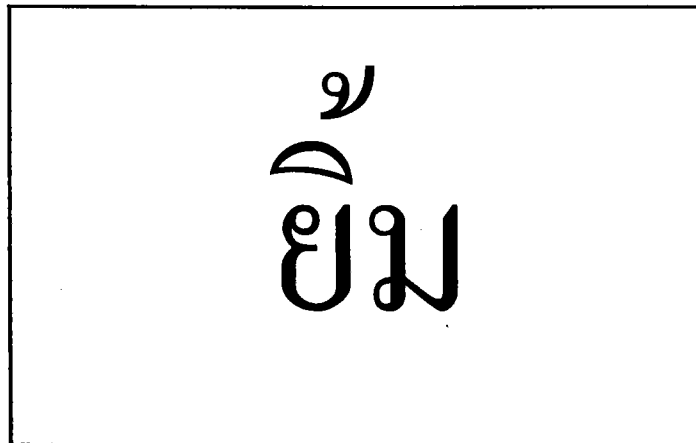
6. ดินน้ำมัน
7. กระเป๋าน้ำ
8. กระดาษสร้างคำศัพท์

การวัดผลและประเมินผล

1. บันทึกการสังเกตการปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
2. ทดสอบ
  - 2.1 การอ่านออกเสียงคำศัพท์
  - 2.2 การบอกความหมายของคำศัพท์

แบบฝึกหัดการบอกความหมายของคำศัพท์

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านคำศัพท์แล้วโยงคำศัพท์ที่มีความหมายตรงกับภาพที่กำหนด

สรุปการประเมินผล

☐ ความหมายถูกต้อง

☐ ความหมายไม่ถูกต้อง

แผนการสอนวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สัปดาห์ที่ 1 ครั้งที่ 4
เรื่อง การเรียนรู้คำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ คำว่า “รดน้ำ” เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ การอ่านคำใหม่และคำยากเป็นการฝึกทักษะการอ่านให้อ่านได้และเข้าใจความหมายของคำ เพื่อปูพื้นฐานการอ่านที่ถูกต้องและการได้ฝึกหัดเกี่ยวกับคำนั้นด้วยกิจกรรมศิลปะ จะช่วยให้มีสมาธิ มีความตั้งใจ มีแรงกระตุ้นในการเรียน ทำให้จดจำคำได้ง่าย เพื่อจะนำไปสู่การเรียนเขียนอ่านต่อไป

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำว่า “รดน้ำ” ได้
2. นักเรียนสามารถบอกความหมายคำว่า “รดน้ำ” ได้

เนื้อหา

1. ฝึกออกเสียงคำว่า “รดน้ำ”
2. เรียนรู้ความหมายคำว่า “รดน้ำ”

กิจกรรมการเรียนการสอน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำใบงานกิจกรรมศิลปะมาให้ให้นักเรียนทุกคนดูผลงานของตนเองกล่าวชมเชยผลงานที่สวยงามและถูกต้อง แล้วให้อ่านออกเสียงคำว่า **เขียน** จากใบงานพร้อมกันทุกคน
2. ครูนำแบบฝึกหัดการบอกความหมายคำว่า **เขียน** มาเฉลยคำตอบที่ถูกต้องเพื่อทบทวนความหมายครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ทำได้ถูกต้อง
3. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า วันสงกรานต์นอกจากจะมีการสาดน้ำเล่นกันยังมีพิธีอะไรอีก ครูสรุปคำตอบว่า **พิธีรดน้ำ** แล้วให้นักเรียนพูดคำว่า **รดน้ำ** ตามครูพร้อมกัน

ขั้นสอน

1. ครูนำบัตรภาพ **รดน้ำ** ให้นักเรียนดูแล้วสนทนาซักถามว่า เด็กในภาพนั้นกำลังทำอะไร ครูสรุปคำตอบว่า กำลัง **รดน้ำ** ผู้ใหญ่
2. ครูนำบัตรคำ **รดน้ำ** ชูคู่กับบัตรภาพ **รดน้ำ** ครูอ่านออกเสียงจากบัตรคำว่า **รด – น้ำ** แล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามครูพร้อมกัน และให้อ่านออกเสียงเป็นรายบุคคลจากบัตรคำอีกครั้ง
3. ครูนำบัตรคำ **รดน้ำ** และบัตรภาพ **รดน้ำ** ไปวางคู่กันที่กระเป๋าผนัง จากนั้นครูสนทนาซักถามความหมายคำว่า **รดน้ำ** โดยให้นักเรียนสังเกตจากบัตรภาพ ครูและนักเรียนสรุปความหมายคำว่า **รดน้ำ** ร่วมกัน

4. ครูอธิบายและสรุปเพิ่มเติม ความหมายของคำว่า **รดน้ำ** พร้อมกับชี้ไปที่บัตรภาพ เพื่อให้ นักเรียน เข้าใจความหมายคำว่า **รดน้ำ** ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า **รดน้ำ** หมายถึง หลั่งน้ำใน พิธีต่าง ๆ และในภาพนั้นเด็กกำลังรดน้ำผู้ใหญ่เพื่อขอพรและแสดงความนับถือในวันสงกรานต์

5. ครูแจกอุปกรณ์การสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะตามลำดับ ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการโรยทรายสี

กิจกรรมที่ 2 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการระบายสี

กิจกรรมที่ 3 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการออกแบบพิมพ์ภาพ

กิจกรรมที่ 4 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการปั้น

6. หลังจากปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ให้ นักเรียน จัดเก็บทำความสะอาดอุปกรณ์และ บริเวณที่ปฏิบัติกิจกรรม ครูบอกให้ นักเรียน เลือกผลงานที่ตนเองชอบที่สุด 1 ชิ้นงาน

7. ครูให้ นักเรียน นำผลงานที่ตนเองเลือกไว้มานำออกเสียงคำศัพท์ คำว่า “รดน้ำ” กับครูเป็นรายบุคคลทุกคน ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่อ่านถูกต้องชัดเจน ถ้า นักเรียน คนใด อ่านผิดครูอ่านให้นักเรียนฟังใหม่แล้วให้นักเรียนอ่านตามครู นักเรียนอ่านใหม่อีกครั้งก่อนส่ง ผลงาน

8. ให้ นักเรียน แสดงความคิดเห็นผลงานของตนเองและเพื่อน

9. ครูให้ นักเรียน ทำแบบฝึกหัดการบอกความหมายคำศัพท์

ขั้นสรุป

ครูนำบัตรภาพ **รดน้ำ** และบัตรคำ **รดน้ำ** ให้ นักเรียน ดูเพื่อทบทวนการเรียนรู้ ความหมายและการอ่านออกเสียงคำว่า **รดน้ำ** พร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง

สื่อเอกสาร

1. ตัวอย่างผลงานการสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ กิจกรรมที่ 1-4
2. บัตรคำ “รดน้ำ”
3. บัตรรูปภาพ “รดน้ำ”
4. แบบฝึกหัดการบอกความหมายของคำศัพท์

สื่ออุปกรณ์

1. ทรายย้อมสีต่างๆ
2. ไม้ทากาว
3. กาวลาเท็กซ์
4. ดินสอสี (อาจใช้แปรงโคหรือแปรงขนมบ้ง)
5. ร่องตัวอักษร
6. ดินน้ำมัน

7. กระเป่าพอง

8. กระดาษสร้างคำศัพท์

การวัดผลและประเมินผล

1. บันทึกการสังเกตการปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

2. ทดสอบ

2.1 การอ่านออกเสียงคำศัพท์

2.2 การบอกความหมายของคำศัพท์

แบบฝึกหัดการบอกความหมายของคำศัพท์

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านคำศัพท์แล้วโยงคำศัพท์ให้มีความหมายตรงกับภาพที่กำหนด

๒
รดน้ำ

สรุปการประเมินผล

☐ ความหมายถูกต้อง

☐ ความหมายไม่ถูกต้อง

แผนการสอนวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สัปดาห์ที่ 2 ครั้งที่ 8
เรื่อง การเรียนรู้คำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ คำว่า “พยาธิ” เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ การอ่านคำใหม่และคำยากเป็นการฝึกทักษะการอ่านให้อ่านได้และเข้าใจความหมายของคำ เพื่อปูพื้นฐานการอ่านที่ถูกต้อง และการได้ฝึกหัดเกี่ยวกับคำนั้นด้วยกิจกรรมศิลปะจะช่วยให้มีสมาธิ มีความตั้งใจ มีแรงกระตุ้นในการเรียน ทำให้จดจำคำได้ง่ายเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้เขียนอ่านต่อไป

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำว่า “พยาธิ” ได้
2. นักเรียนสามารถบอกความหมายคำว่า “พยาธิ” ได้

เนื้อหา

1. อ่านออกเสียงคำว่า “พยาธิ”
2. เรียนรู้ความหมายคำว่า “พยาธิ”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำใบงานกิจกรรมศิลปะมาให้นักเรียนทุกคนดูผลงานของตนเองกล่าวชมเชยผลงานที่สวยงามและถูกต้อง แล้วให้อ่านออกเสียงคำว่า “ขนมเม็ดขนุน” จากใบงานพร้อมกัน
2. ครูนำแบบฝึกหัดการบอกความหมายคำว่า “ขนมเม็ดขนุน” มาเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง เพื่อทบทวนความหมาย ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ทำได้ถูกต้อง
3. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า ถ้านักเรียนรับประทานอาหารสุกๆ ดิบๆ จะทำให้เกิดอะไรขึ้นในร่างกายของเรา ครูสรุปคำตอบว่า พยาธิ แล้วให้นักเรียนทุกคนพูดว่า พยาธิ ตามครูพร้อมกัน

ขั้นสอน

1. ครูนำบัตรภาพ พยาธิ ให้นักเรียนดูแล้วสนทนาว่าเป็นภาพของอะไร ครูสรุปว่าเป็นภาพของ พยาธิ
2. ครูนำบัตรคำ พยาธิ ชูคู่กับบัตรภาพ พยาธิ ครูอ่านออกเสียงจากบัตรคำว่า พะ - ยาด แล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามครูพร้อมกัน และให้อ่านออกเสียงเป็นรายบุคคลจากบัตรคำอีกครั้งทุกคน
3. ครูนำบัตรคำ พยาธิ และบัตรภาพ พยาธิ ไปวางคู่กันที่กระเปาะผนัง จากนั้นครูสนทนาซักถาม ความหมายของคำว่า พยาธิ แล้วให้นักเรียนสังเกตจากบัตรภาพ ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมายคำว่า พยาธิ ร่วมกัน

4. ครูอธิบายและสรุปเพิ่มเติมความหมายของคำว่า พยาธิ พร้อมกับชี้ไปที่ บัตรภาพ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายคำว่า พยาธิ ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า พยาธิ หมายถึง สัตว์ ชนิดหนึ่งที่อาศัยอยู่ในร่างกายของมนุษย์และสัตว์ มีหลายชนิดคือ พยาธิไส้เดือน พยาธิใบไม้

5. ครูแจกอุปกรณ์การสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะตามลำดับ ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการโรยทรายสี

กิจกรรมที่ 2 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการระบายสี

กิจกรรมที่ 3 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการออกแบบพิมพ์ภาพ

กิจกรรมที่ 4 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการปั้น

6. หลังจากปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ให้นักเรียนจัดเก็บทำความสะอาดอุปกรณ์และ บริเวณที่ปฏิบัติกิจกรรม ครูบอกให้นักเรียนเลือกผลงานที่ตนเองชอบที่สุด 1 ชิ้นงาน

7. ครูให้นักเรียนนำผลงานที่ตนเองเลือกไว้อ่านออกเสียงคำศัพท์ คำว่า “พยาธิ” กับครูเป็นรายบุคคลทุกคน ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่อ่านถูกต้องชัดเจน ถ้านักเรียน คนใดอ่านผิดครูอ่านให้นักเรียนฟังใหม่แล้วให้นักเรียนอ่านตามครู นักเรียนอ่านใหม่อีกครั้งก่อน ส่งผลงาน

8. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นผลงานของตนเองและเพื่อน

9. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดการบอกความหมายคำศัพท์

ขั้นสรุป

ครูนำบัตรภาพ พยาธิ และบัตรคำ พยาธิ ให้นักเรียนดูเพื่อทบทวนการเรียนรู้ ความหมายและการอ่านออกเสียงคำว่า พยาธิ พร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง

สื่อเอกสาร

1. ตัวอย่างผลงานการสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ กิจกรรมที่ 1-4
2. บัตรคำ “พยาธิ”
3. บัตรรูปภาพ “พยาธิ”
4. แบบฝึกหัดการบอกความหมายของคำศัพท์

สื่ออุปกรณ์

1. ทรายย้อมสีต่างๆ
2. ไม้ทากาว
3. กาวลาเท็กซ์
4. ดินสอสี (อาจใช้แป้งโดหรือแป้งขนมปัง)
5. ร่องตัวอักษร
6. ดินน้ำมัน

7. กระเป๋าน้ำ

8. กระดาษสร้างคำศัพท์

การวัดผลและประเมินผล

1. บันทึกการสังเกตการปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

2. ทดสอบ

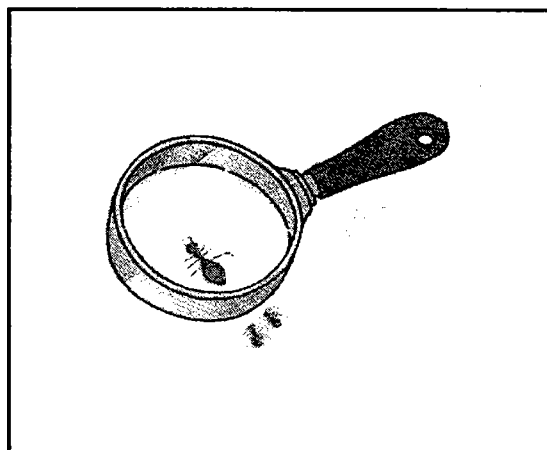
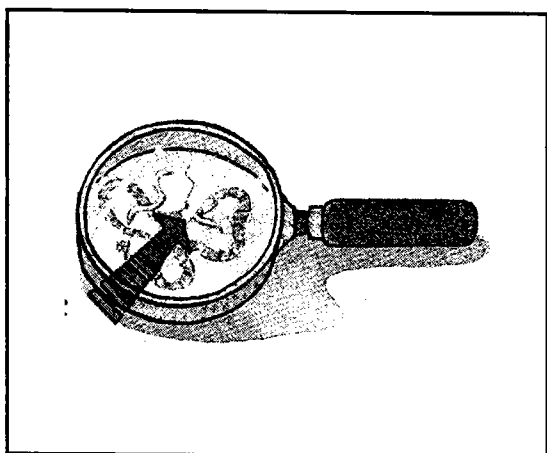
2.1 การอ่านออกเสียงคำศัพท์

2.2 การบอกความหมายของคำศัพท์

แบบฝึกหัดการบอกความหมายของคำศัพท์

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านคำศัพท์แล้วโยงคำศัพท์ที่มีความหมายตรงกับภาพที่กำหนด

พยาธิ

สรุปการประเมินผล

☐ ความหมายถูกต้อง

☐ ความหมายไม่ถูกต้อง

แผนการสอนวิชา ภาษาไทย   ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2   สัปดาห์ที่ 3   ครั้งที่ 12
เรื่อง การเรียนรู้คำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ คำว่า “ถางหญ้า”   เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ การอ่านคำใหม่และคำยาก เป็นการฝึกทักษะการอ่านให้อ่านได้และเข้าใจ
ความหมายของคำ เพื่อปูพื้นฐานการอ่านที่ถูกต้อง และการได้ฝึกหัดเกี่ยวกับคำนั้นด้วย
กิจกรรมศิลปะจะช่วยให้มีสมาธิ มีความตั้งใจ มีแรงกระตุ้นในการเรียน ทำให้จดจำคำได้ง่าย
เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้เขียนอ่านต่อไป

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำว่า “ถางหญ้า” ได้
2. นักเรียนสามารถบอกความหมายคำว่า “ถางหญ้า” ได้

เนื้อหา

1. อ่านออกเสียงคำว่า “ถางหญ้า”
2. เรียนรู้ความหมายคำว่า “ถางหญ้า”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำใบงานกิจกรรมศิลปะมาให้นักเรียนทุกคนดูผลงานของตนเองกล่าวชมเชย
ผลงานที่สวยงามและถูกต้อง แล้วให้อ่านออกเสียงคำว่า “แห่” จากใบงานพร้อมกัน
2. ครูนำแบบฝึกหัดการบอกความหมายคำว่า “แห่” มาเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
เพื่อทบทวนความหมาย ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ทำได้ถูกต้อง
3. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า ถ้าบริเวณบ้านของเรามีหญ้าขึ้นรกมาก เราควร
ทำอย่างไรครูสรุปคำตอบว่า ถางหญ้า แล้วให้นักเรียนทุกคนพูดว่า ถางหญ้า ตามครูพร้อมกัน

ขั้นสอน

1. ครูนำบัตรภาพ ถางหญ้า ให้นักเรียนดูแล้วสนทนาว่า คนในภาพนั้นกำลังทำ
อะไร ครูสรุปว่าคนในภาพกำลัง ถางหญ้า
2. ครูนำบัตรคำ ถางหญ้า ชูคู่กับบัตรภาพ ถางหญ้า ครูอ่านออกเสียงจากบัตร
คำว่า ถาง - หญ้า แล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามครูพร้อมกัน และให้อ่านออกเสียงเป็น
รายบุคคลจากบัตรคำอีกครั้งทุกคน
3. ครูนำบัตรคำ ถางหญ้า และบัตรภาพ ถางหญ้า ไปวางคู่กันที่กระเป๋าผนัง จาก
นั้นครูสนทนาซักถาม ความหมายของคำว่า ถางหญ้า แล้วให้นักเรียนสังเกตจากบัตรภาพ
ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมายคำว่า ถางหญ้า ร่วมกัน

4. ครูอธิบาย สรุปเพิ่มเติม ความหมายของคำว่า ถางหญ้า พร้อมกับชี้ไปที่บัตรภาพ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายคำว่า ถางหญ้า ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า ถางหญ้า หมายถึง ฟันหญ้าให้เรียบราบหรือเป็นการดายหญ้าให้เตียน

5. ครูแจกอุปกรณ์การสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะตามลำดับ ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการโรยทรายสี

กิจกรรมที่ 2 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการระบายสี

กิจกรรมที่ 3 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการออกแบบพิมพ์ภาพ

กิจกรรมที่ 4 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการปั้น

6. หลังจากปฏิบัติกิจกรรมแล้วให้นักเรียนจัดเก็บทำความสะอาดอุปกรณ์ และบริเวณที่ปฏิบัติกิจกรรม ครูบอกให้นักเรียนเลือกผลงานที่ตนเองชอบที่สุด 1 ชิ้นงาน

7. ครูให้นักเรียนนำผลงานที่ตนเองเลือกไว้มานำออกเสียงคำศัพท์ คำว่า “ถางหญ้า” กับครูเป็นรายบุคคลทุกคน ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่อ่านถูกต้องชัดเจน ถ้านักเรียนคนใดอ่านผิดครูอ่านให้นักเรียนฟังใหม่แล้วให้นักเรียนอ่านตามครู นักเรียนอ่านใหม่อีกครั้งก่อนส่งผลงาน

8. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นผลงานของตนเองและเพื่อน

9. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดการบอกความหมายคำศัพท์

ขั้นสรุป

ครูนำบัตรภาพ ถางหญ้า และบัตรคำ ถางหญ้า ให้นักเรียนดูเพื่อทบทวนการเรียนรู้ความหมายและการอ่านออกเสียงคำว่า ถางหญ้า พร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง

สื่อเอกสาร

1. ตัวอย่างผลงานการสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ กิจกรรมที่ 1-4
2. บัตรคำ “ถางหญ้า”
3. บัตรรูปภาพ “ถางหญ้า”
4. แบบฝึกหัดการบอกความหมายของคำศัพท์

สื่ออุปกรณ์

1. ทรายย้อมสีต่างๆ
2. ไม้ทากาว
3. กาวลาเท็กซ์
4. ดินสอสี (อาจใช้แป้งโดหรือแป้งขนมปัง)
5. ร่องตัวอักษร
6. ดินน้ำมัน

7. กระเป๋าน้ำ
8. กระดาษสร้างคำศัพท์

การวัดผลและประเมินผล

1. บันทึกการสังเกตการปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
2. ทดสอบ
  - 2.1 การอ่านออกเสียงคำศัพท์
  - 2.2 การบอกความหมายของคำศัพท์

แบบฝึกหัดการบอกความหมายของคำศัพท์

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านคำศัพท์แล้วโยงคำศัพท์ที่มีความหมายตรงกับภาพที่กำหนด

ถางหญ้า

สรุปการประเมินผล

☐ ความหมายถูกต้อง

☐ ความหมายไม่ถูกต้อง

แผนการสอนวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สัปดาห์ที่ 5 ครั้งที่ 22
เรื่อง การเรียนรู้คำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ คำว่า "ฉลาก" เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ การอ่านคำใหม่และคำยาก เป็นการฝึกทักษะการอ่านให้อ่านได้และเข้าใจ
ความหมายของคำ เพื่อปูพื้นฐานการอ่านที่ถูกต้อง และการได้ฝึกหัดเกี่ยวกับคำนั้นด้วย
กิจกรรมศิลปะจะช่วยให้มีสมาธิ มีความตั้งใจ มีแรงกระตุ้นในการเรียน ทำให้จดจำคำได้ง่าย
เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้เขียนอ่านต่อไป

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำว่า "ฉลาก" ได้
2. นักเรียนสามารถบอกความหมายคำว่า "ฉลาก" ได้

เนื้อหา

1. อ่านออกเสียงคำว่า "ฉลาก"
2. เรียนรู้ความหมายคำว่า "ฉลาก"

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำใบงานกิจกรรมศิลปะมาให้นักเรียนทุกคนดูผลงานของตนเองกล่าวชมเชย
ผลงานที่สวยงามและถูกต้อง แล้วให้อ่านออกเสียงคำว่า "ตะหลิว" จากใบงานพร้อมกัน
2. ครูนำแบบฝึกหัดการบอกความหมายคำว่า "ตะหลิว" มาเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
เพื่อทบทวนความหมาย ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ทำได้ถูกต้อง
3. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่าก่อนที่จะนักเรียนจะรับประทานยา นักเรียนควรอ่าน
วิธีรับประทานยาที่ไหน ครูสรุปคำตอบว่า ฉลาก แล้วให้นักเรียนทุกคนพูดว่า ฉลาก ตามครู
พร้อมกัน

ขั้นสอน

1. ครูนำบัตรภาพ ฉลาก ให้นักเรียนดูแล้วสนทนาว่าคนในภาพนั้นกำลังทำอะไร
ครูสรุปว่าคนในภาพกำลัง ฉลาก
2. ครูนำบัตรคำ ฉลาก ชูคู่กับบัตรภาพ ฉลาก ครูอ่านออกเสียงจากบัตรคำว่า
ฉ - หลาก (อ่านออกเสียง ฉะ กิ่งเสียง) แล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามครูพร้อมกัน และให้
อ่านออกเสียงเป็นรายบุคคลจากบัตรคำอีกครั้งทุกคน
3. ครูนำบัตรคำ ฉลาก และบัตรภาพ ฉลาก ไปวางคู่กันที่กระเป๋าผนัง จากนั้น
ครูสนทนาซักถาม ความหมายของคำว่า ฉลาก แล้วให้นักเรียนสังเกตจากบัตรภาพ ครูและ
นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายคำว่า ฉลาก ร่วมกัน

4. ครูอธิบาย สรุปเพิ่มเติม ความหมายของคำว่า **ฉลาก** พร้อมกับชี้ไปที่บัตรภาพ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายคำว่า **ฉลาก** ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า **ฉลาก** หมายถึง ป้ายบอกชื่อยา ใช้ปิดขวดยารักษาโรค เรียกว่า **ฉลากยา** นักเรียนควรอ่านฉลากยาให้ชัดเจนก่อนรับประทานอาหาร

5. ครูแจกอุปกรณ์การสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะตามลำดับ ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการโรยทรายสี

กิจกรรมที่ 2 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการระบายสี

กิจกรรมที่ 3 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการออกแบบพิมพ์ภาพ

กิจกรรมที่ 4 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการปั้น

6. หลังจากปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ให้นักเรียนจัดเก็บทำความสะอาดอุปกรณ์และบริเวณที่ปฏิบัติกิจกรรม ครูบอกให้นักเรียนเลือกผลงานที่ตนเองชอบที่สุด 1 ชิ้นงาน

7. ครูให้นักเรียนนำผลงานที่ตนเองเลือกไว้อ่านออกเสียงคำศัพท์ คำว่า “**ฉลาก**” กับครูเป็นรายบุคคลทุกคน ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่อ่านถูกต้องชัดเจน ถ้านักเรียนคนใดอ่านผิดครูอ่านให้นักเรียนฟังใหม่แล้วให้นักเรียนอ่านตามครู นักเรียนอ่านใหม่อีกครั้งก่อนส่งผลงาน

8. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นผลงานของตนเองและเพื่อน

9. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดการบอกความหมายคำศัพท์

ขั้นสรุป

ครูนำบัตรภาพ **ฉลาก** และบัตรคำ **ฉลาก** ให้นักเรียนดูเพื่อทบทวนการเรียนรู้ความหมายและการอ่านออกเสียงคำว่า **ฉลาก** พร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง

สื่อเอกสาร

1. ตัวอย่างผลงานการสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ กิจกรรมที่ 1-4
2. บัตรคำ “ฉลาก”
3. บัตรรูปภาพ “ฉลาก”
4. แบบฝึกหัดการบอกความหมายของคำศัพท์

สื่ออุปกรณ์

1. ทรายย้อมสีต่างๆ
2. ไม้ทากาว
3. กาวลาเท็กซ์
4. ดินสอสี (อาจใช้แปรงโด้หรือแปรงขนมปัง)
5. ร่องตัวอักษร
6. ดินน้ำมัน

7. กระเป๋าน้ำ

8. กระดาษสร้างคำศัพท์

การวัดผลและประเมินผล

1. บันทึกการสังเกตการปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

2. ทดสอบ

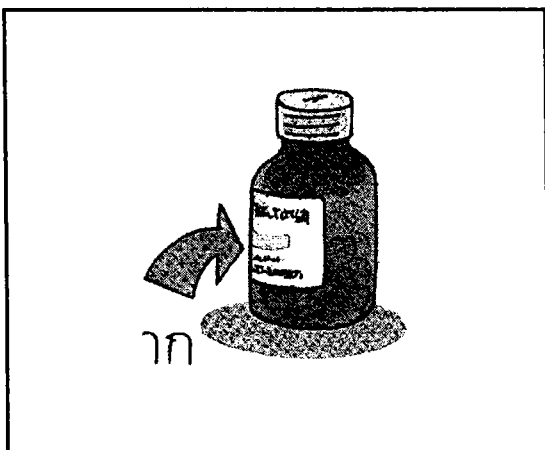
2.1 การอ่านออกเสียงคำศัพท์

2.2 การบอกความหมายของคำศัพท์

แบบฝึกหัดการบอกความหมายของคำศัพท์

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านคำศัพท์แล้วโยงคำศัพท์ที่มีความหมายตรงกับภาพที่กำหนด

ฉลาก

สรุปการประเมินผล

☐ ความหมายถูกต้อง

☐ ความหมายไม่ถูกต้อง

แผนการสอนวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สัปดาห์ที่ 5 ครั้งที่ 25
เรื่อง การเรียนรู้คำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ คำว่า “ตลิ่ง” เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ การอ่านคำใหม่และคำยาก เป็นการฝึกทักษะการอ่านให้อ่านได้และเข้าใจ
ความหมายของคำ เพื่อปูพื้นฐานการอ่านที่ถูกต้อง และการได้ฝึกหัดเกี่ยวกับคำนั้นด้วย
กิจกรรมศิลปะจะช่วยให้มีสมาธิ มีความตั้งใจ มีแรงกระตุ้นในการเรียน ทำให้จดจำคำได้ง่าย
เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้เขียนอ่านต่อไป

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำว่า “ตลิ่ง” ได้
2. นักเรียนสามารถบอกความหมายคำว่า “ตลิ่ง” ได้

เนื้อหา

1. อ่านออกเสียงคำว่า “ตลิ่ง”
2. เรียนรู้ความหมายคำว่า “ตลิ่ง”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำใบงานกิจกรรมศิลปะมาให้นักเรียนทุกคนดูผลงานของตนเองกล่าวชมเชย
ผลงานที่สวยงามและถูกต้อง แล้วให้อ่านออกเสียงคำว่า “ถวายเป็น” จากใบงานพร้อมกัน
2. ครูนำแบบฝึกหัดการบอกความหมายคำว่า “ถวายเป็น” มาเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
เพื่อทบทวนความหมาย ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ทำได้ถูกต้อง
3. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า หมู่บ้านที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำจะนิยมปลูกพืชต่างๆ
ไว้ที่บริเวณใด ครูสรุปคำตอบว่าจะปลูกไว้ที่ริมตลิ่ง แล้วให้นักเรียนทุกคนพูดว่า ตลิ่ง ตามครู
พร้อมกัน

ขั้นสอน

1. ครูนำบัตรภาพ ตลิ่ง ให้นักเรียนดูแล้วสนทนาซักถามว่าเป็นภาพอะไร ครูสรุป
คำตอบว่า ริมตลิ่ง
2. ครูนำบัตรคำ ตลิ่ง ชูคู่กับบัตรภาพ ตลิ่ง ครูอ่านออกเสียงจากบัตรคำว่า
ตะ – หลิ่ง (อ่านออกเสียง ตะ กิ่งเสียง) แล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามครูพร้อมกัน และให้
อ่านออกเสียงเป็นรายบุคคลจากบัตรคำอีกครั้งทุกคน
3. ครูนำบัตรคำ ตลิ่ง และบัตรภาพ ตลิ่ง ไปวางคู่กันที่กระเปาะผนัง จากนั้นครู
สนทนาซักถาม ความหมายของคำว่า ตลิ่ง แล้วให้นักเรียนสังเกตจากบัตรภาพครูและนักเรียน
ช่วยกันสรุปความหมายคำว่า ตลิ่งร่วมกัน

4. ครูอธิบายสรุปเพิ่มเติมความหมายของคำว่า **ตลิ่ง** พร้อมกับชี้ไปที่บัตรภาพ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายคำว่า **ตลิ่ง** ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า **ตลิ่ง** หมายถึง เป็นบริเวณที่เป็นส่วนของฝั่งที่ไม่ลาดอยู่ริมแม่น้ำ ถ้าลาดลงไปแม่น้ำจะเรียกว่า หาด และส่วนใหญ่จะเป็นหาดทราย

5. ครูแจกอุปกรณ์การสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะตามลำดับ ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการโรยทรายสี

กิจกรรมที่ 2 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการระบายสี

กิจกรรมที่ 3 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการออกแบบพิมพ์ภาพ

กิจกรรมที่ 4 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการปั้น

6. หลังจากปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ให้นักเรียนจัดเก็บทำความสะอาดอุปกรณ์และบริเวณที่ปฏิบัติกิจกรรม ครูบอกให้นักเรียนเลือกผลงานที่ตนเองชอบที่สุด 1 ชิ้นงาน

7. ครูให้นักเรียนนำผลงานที่ตนเองเลือกไว้อ่านออกเสียงคำศัพท์ คำว่า “ตลิ่ง” กับครูเป็นรายบุคคลทุกคน ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่อ่านถูกต้องชัดเจน ถ้านักเรียนคนใดอ่านผิดครูอ่านให้นักเรียนฟังใหม่แล้วให้นักเรียนอ่านตามครู นักเรียนอ่านใหม่อีกครั้งก่อนส่งผลงาน

8. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นผลงานของตนเองและเพื่อน

9. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดการบอกความหมายคำศัพท์

ขั้นสรุป

ครูนำบัตรภาพ **ตลิ่ง** และบัตรคำ **ตลิ่ง** ให้นักเรียนดูเพื่อทบทวนการเรียนรู้ความหมายและการอ่านออกเสียงคำว่า **ตลิ่ง** พร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง

สื่อเอกสาร

1. ตัวอย่างผลงานการสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ กิจกรรมที่ 1-4
2. บัตรคำ “ตลิ่ง”
3. บัตรรูปภาพ “ตลิ่ง”
4. แบบฝึกหัดการบอกความหมายของคำศัพท์

สื่ออุปกรณ์

1. ทรายย้อมสีต่างๆ
2. ไม้ทากาว
3. กาวลาเท็กซ์
4. ดินสอสี (อาจใช้แป้งโดหรือแป้งขนมปัง)
5. ร่องตัวอักษร
6. ดินน้ำมัน

7. กระเป๋าน้ำ

8. กระดาษสร้างคำศัพท์

การวัดผลและประเมินผล

1. บันทึกการสังเกตการปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ทดสอบ

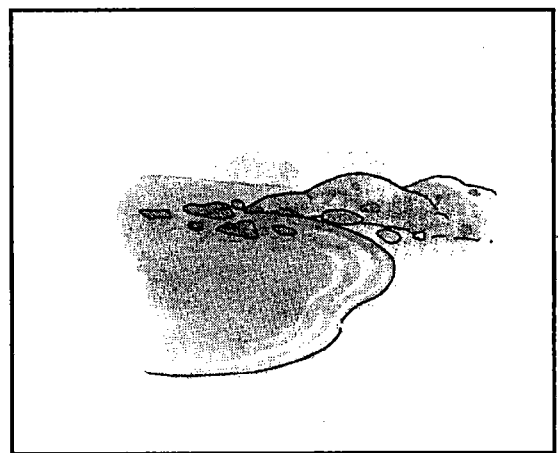
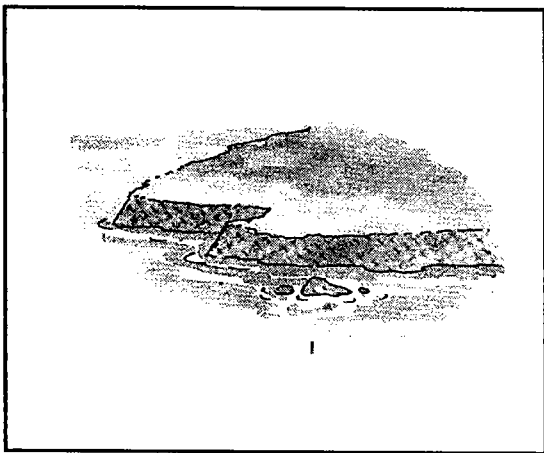
2.1 การอ่านออกเสียงคำศัพท์

2.2 การบอกความหมายของคำศัพท์

แบบฝึกหัดการบอกความหมายของคำศัพท์

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านคำศัพท์แล้วโยงคำศัพท์ที่มีความหมายตรงกับภาพที่กำหนด

ตลิ่ง

สรุปการประเมินผล

☐ ความหมายถูกต้อง

☐ ความหมายไม่ถูกต้อง

แผนการสอนวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สัปดาห์ที่ 6 ครั้งที่ 29
เรื่อง การเรียนรู้คำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ คำว่า "ต้นตาลโตนด" เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ การอ่านคำใหม่และคำยาก เป็นการฝึกทักษะการอ่านให้อ่านได้และเข้าใจ
ความหมายของคำ เพื่อปูพื้นฐานการอ่านที่ถูกต้อง และการได้ฝึกหัดเกี่ยวกับคำนั้นด้วย
กิจกรรมศิลปะจะช่วยให้มีสมาธิ มีความตั้งใจ มีแรงกระตุ้นในการเรียน ทำให้จดจำคำได้ง่าย
เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้เขียนอ่านต่อไป

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำว่า "ต้นตาลโตนด" ได้
2. นักเรียนสามารถบอกความหมายคำว่า "ต้นตาลโตนด" ได้

เนื้อหา

1. อ่านออกเสียงคำว่า "ต้นตาลโตนด"
2. เรียนรู้ความหมายคำว่า "ต้นตาลโตนด"

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำไปงานกิจกรรมศิลปะมาให้นักเรียนทุกคนดูผลงานของตนเองกล่าวชมเชย
ผลงานที่สวยงามและถูกต้อง แล้วให้อ่านออกเสียงคำว่า "ปลาสร้อย" จากใบงานพร้อมกัน
2. ครูนำแบบฝึกหัดการบอกความหมายคำว่า "ปลาสร้อย" มาเฉลยคำตอบที่
ถูกต้องเพื่อทบทวนความหมาย ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ทำได้ถูกต้อง
3. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า ต้นไม้อะไรเอ่ยมีลักษณะคล้ายต้นมะพร้าวแต่ต้น
สูงใหญ่กว่ามาก มีน้ำหวานจากวง เรียกว่า น้ำตาลสด ครูสรุปคำตอบว่า ต้นตาลโตนด
แล้วให้นักเรียนทุกคนพูดคำว่า ต้นตาลโตนด ตามครูพร้อมกัน

ขั้นสอน

1. ครูนำบัตรภาพ ต้นตาลโตนด ให้นักเรียนดูแล้วซักถามว่า ในภาพเป็นต้นไม้
อะไร ครูสรุปคำตอบว่า ต้นตาลโตนด
2. ครูนำบัตรคำ ต้นตาลโตนด ชูคู่กับบัตรภาพ ต้นตาลโตนด ครูอ่านออกเสียง
จากบัตรคำว่า ต้น – ตาน – ตะ – โหนด (อ่านออกเสียง ตะ กึ่งเสียง) แล้วให้นักเรียนอ่าน
ออกเสียงตามครูพร้อมกันและให้อ่านออกเสียงเป็นรายบุคคลจากบัตรคำอีกครั้งทุกคน
3. ครูนำบัตรคำ ต้นตาลโตนด และบัตรภาพ ต้นตาลโตนด ไปวางคู่กันที่
กระเป๋าค้นหาม จากนั้นครูสนทนาซักถาม ความหมายของคำว่า ต้นตาลโตนด แล้วให้นักเรียน
สังเกตจากบัตรภาพ ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมายคำว่า ต้นตาลโตนด ร่วมกัน

4. ครูอธิบาย สรุปเพิ่มเติม ความหมายของคำว่า **ต้นตาลโดนด** พร้อมกับชี้ไปที่บัตรภาพ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายคำว่า **ต้นตาลโดนด** ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า **ต้นตาลโดนด** หมายถึง ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง ใบใหญ่ ตาลตัวผู้จะออกดอกเป็นวง คล้ายต้นมะพร้าว ไม่มีผล ตาลตัวเมียออกดอกเป็นช่อเรียวยาว ผลใหญ่ กลมโตเป็นทะลาย น้ำหวานที่ออกจากวงตาล เรียกว่า **น้ำตาลสด** ผลของตาลสามารถนำมาทำเป็นขนมตาลได้

5. ครูแจกอุปกรณ์การสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะตามลำดับ ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการร้อยทนายสี

กิจกรรมที่ 2 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการระบายสี

กิจกรรมที่ 3 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการออกแบบพิมพ์ภาพ

กิจกรรมที่ 4 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการปั้น

6. หลังจากปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ให้นักเรียนจัดเก็บทำความสะอาดอุปกรณ์และบริเวณที่ปฏิบัติกิจกรรม ครูบอกให้นักเรียนเลือกผลงานที่ตนเองชอบที่สุด 1 ชิ้นงาน

7. ครูให้นักเรียนนำผลงานที่ตนเองเลือกไว้อ่านออกเสียงคำศัพท์ คำว่า **“ต้นตาลโดนด”** กับครูเป็นรายบุคคลทุกคน ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่อ่านถูกต้องชัดเจน ถ้านักเรียนคนใดอ่านผิดครูอ่านให้นักเรียนฟังใหม่แล้วให้นักเรียนอ่านตามครู นักเรียนอ่านใหม่อีกครั้งก่อนส่งผลงาน

8. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นผลงานของตนเองและเพื่อน

9. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดการบอกความหมายคำศัพท์

ขั้นสรุป

ครูนำบัตรภาพ **ต้นตาลโดนด** และบัตรคำ **ต้นตาลโดนด** ให้นักเรียนดูเพื่อทบทวนการเรียนรู้ความหมายและการอ่านออกเสียงคำว่า **ต้นตาลโดนด** พร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง

สื่อเอกสาร

1. ตัวอย่างผลงานการสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ กิจกรรมที่ 1-4
2. บัตรคำ “ต้นตาลโดนด”
3. บัตรรูปภาพ “ต้นตาลโดนด”
4. แบบฝึกหัดการบอกความหมายของคำศัพท์

สื่ออุปกรณ์

1. ทรายย้อมสีต่างๆ
2. ไม้ทากาว
3. กาวลาเท็กซ์
4. ดินสอสี (อาจใช้แบ่งโดหรือแบ่งขนมปัง)
5. ร่องตัวอักษร

6. ดินน้ำมัน
7. กระเป่าผนัง
8. กระดาษสร้างคำศัพท์

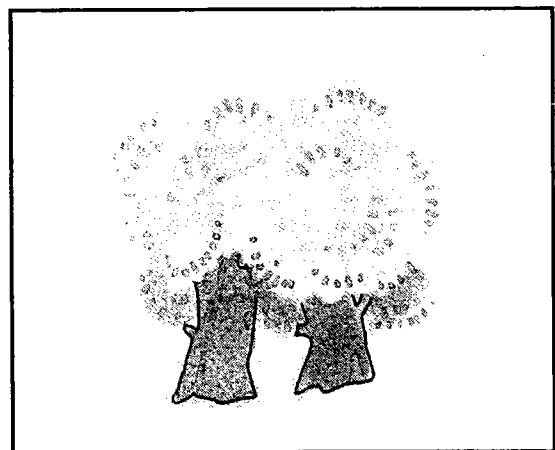
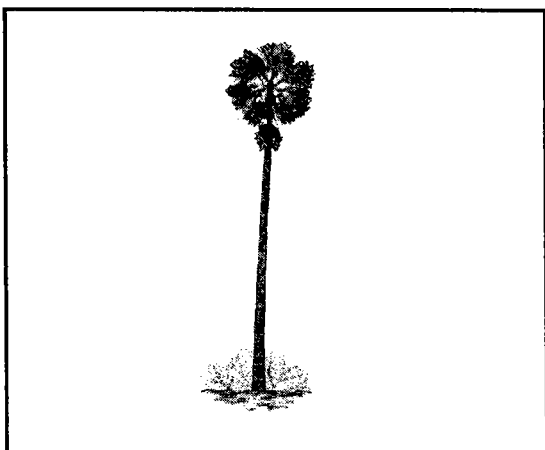
การวัดผลและประเมินผล

1. บันทึกการสังเกตการปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
2. ทดสอบ
  - 2.1 การอ่านออกเสียงคำศัพท์
  - 2.2 การบอกความหมายของคำศัพท์

แบบฝึกหัดการบอกความหมายของคำศัพท์

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านคำศัพท์แล้วโยงคำศัพท์ให้มีความหมายตรงกับภาพที่กำหนด

ต้นตาล โตนด

สรุปการประเมินผล

☐ ความหมายถูกต้อง

☐ ความหมายไม่ถูกต้อง

แผนการสอนวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สัปดาห์ที่ 6 ครั้งที่ 30
เรื่อง การเรียนรู้คำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ คำว่า “ครัว” เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ การอ่านคำใหม่และคำยาก เป็นการฝึกทักษะการอ่านให้อ่านได้และเข้าใจ
ความหมายของคำ เพื่อปูพื้นฐานการอ่านที่ถูกต้อง และการได้ฝึกหัดเกี่ยวกับคำนั้นด้วย
กิจกรรมศิลปะจะช่วยให้มีสมาธิ มีความตั้งใจ มีแรงกระตุ้นในการเรียน ทำให้จดจำคำได้ง่าย
เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้เขียนอ่านต่อไป

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำว่า “ครัว” ได้
2. นักเรียนสามารถบอกความหมายคำว่า “ครัว” ได้

เนื้อหา

1. อ่านออกเสียงคำว่า “ครัว”
2. เรียนรู้ความหมายคำว่า “ครัว”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำใบงานกิจกรรมศิลปะมาให้นักเรียนทุกคนดูผลงานของตนเองกล่าวชมเชย
ผลงานที่สวยงามและถูกต้อง แล้วให้อ่านออกเสียงคำว่า “ต้นตาลโตนด” จากใบงานพร้อมกัน
2. ครูนำแบบฝึกหัดการบอกความหมายคำว่า “ต้นตาลโตนด” มาเฉลยคำตอบที่
ถูกต้องเพื่อทบทวนความหมาย ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ทำได้ถูกต้อง
3. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า ห้องที่เราใช้ปรุงอาหารเรียกว่าห้องอะไร ครูสรุป
คำตอบว่า ห้องครัว แล้วให้นักเรียนทุกคนพูดว่า ครัว ตามครูพร้อมกัน

ขั้นสอน

1. ครูนำบัตรภาพ ครัว ให้นักเรียนดูแล้วสนทนาว่าเป็นภาพอะไร ครูสรุปคำตอบ
ว่า ครัว
2. ครูนำบัตรคำ ครัว ชูคู่กับบัตรภาพ ครัว ครูอ่านออกเสียงจากบัตรคำว่า ครัว
(ครูควรออกเสียง ร ควบก ล้ำให้ชัดเจน) แล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามครูพร้อมกัน และให้
อ่านออกเสียงเป็นรายบุคคลจากบัตรคำอีกครั้งทุกคน
3. ครูนำบัตรคำ ครัว และบัตรภาพ ครัว ไปวางคู่กันที่กระเป๋านั่ง จากนั้นครู
สนทนาซักถาม ความหมายของคำว่า ครัว แล้วให้นักเรียนสังเกตจากบัตรภาพ ครูและนักเรียน
ช่วยกันสรุปความหมายคำว่า ครัว ร่วมกัน

4. ครูอธิบาย สรุปเพิ่มเติม ความหมายของคำว่า **ครัว** พร้อมกับชี้ไปที่บัตรภาพ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายคำว่า **ครัว** ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า **ครัว** หมายถึง ที่สำหรับหุงอาหาร บางบ้านมีห้องครัวต่างหาก บางบ้านใช้ห้องครัวในการรับประทานอาหารด้วยก็ได้

5. ครูแจกอุปกรณ์การสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะตามลำดับ ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการโรยทรายสี

กิจกรรมที่ 2 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการระบายสี

กิจกรรมที่ 3 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการออกแบบพิมพ์ภาพ

กิจกรรมที่ 4 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการปั้น

6. หลังจากปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ให้นักเรียนจัดเก็บทำความสะอาดอุปกรณ์และบริเวณที่ปฏิบัติกิจกรรม ครูบอกให้นักเรียนเลือกผลงานที่ตนเองชอบที่สุด 1 ชิ้นงาน

7. ครูให้นักเรียนนำผลงานที่ตนเองเลือกไว้อ่านออกเสียงคำศัพท์ คำว่า “ครัว” กับครูเป็นรายบุคคลทุกคน ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่อ่านถูกต้องชัดเจน ถ้านักเรียนคนใดอ่านผิดครูอ่านให้นักเรียนฟังใหม่แล้วให้นักเรียนอ่านตามครู นักเรียนอ่านใหม่อีกครั้งก่อนส่งผลงาน

8. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นผลงานของตนเองและเพื่อน

9. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดการบอกความหมายคำศัพท์

ขั้นสรุป

ครูนำบัตรภาพ **ครัว** และบัตรคำ **ครัว** ให้นักเรียนดูเพื่อทบทวนการเรียนรู้ ความหมายและการอ่านออกเสียงคำว่า **ครัว** พร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง

สื่อเอกสาร

1. ตัวอย่างผลงานการสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ กิจกรรมที่ 1-4
2. บัตรคำ “ครัว”
3. บัตรรูปภาพ “ครัว”
4. แบบฝึกหัดการบอกความหมายของคำศัพท์

สื่ออุปกรณ์

1. ทรายย้อมสีต่างๆ
2. ไม้ทากาว
3. กาวลาเท็กซ์
4. ดินสอสี (อาจใช้แป้งโดหรือแป้งขนมปัง)
5. ร่องตัวอักษร
6. ดินน้ำมัน

7. กระเป๋าน้ำ

8. กระดาษสร้างคำศัพท์

การวัดผลและประเมินผล

1. บันทึกการสังเกตการปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

2. ทดสอบ

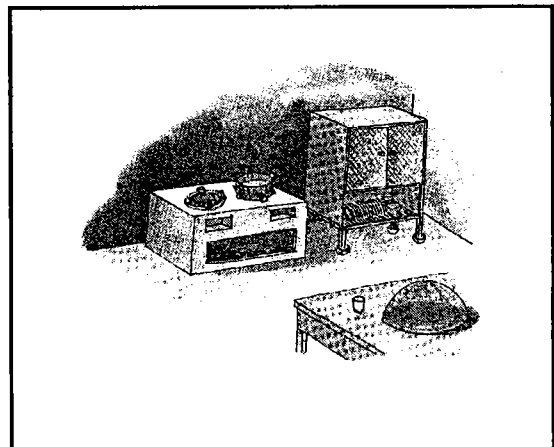
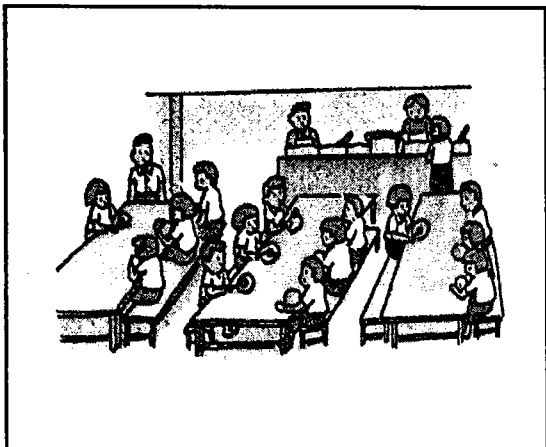
2.1 การอ่านออกเสียงคำศัพท์

2.2 การบอกความหมายของคำศัพท์

แบบฝึกหัดการบอกความหมายของคำศัพท์

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านคำศัพท์แล้วโยงคำศัพท์ให้มีความหมายตรงกับภาพที่กำหนด

ครัว

สรุปการประเมินผล

☐ ความหมายถูกต้อง

☐ ความหมายไม่ถูกต้อง

แผนการสอนวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สัปดาห์ที่ 8 ครั้งที่ 39
เรื่อง การเรียนรู้คำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ คำว่า “สบู” เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ การอ่านคำใหม่และคำยาก เป็นการฝึกทักษะการอ่านให้อ่านได้และเข้าใจ
ความหมายของคำ เพื่อปูพื้นฐานการอ่านที่ถูกต้อง และการได้ฝึกหัดเกี่ยวกับคำนั้นด้วย
กิจกรรมศิลปะจะช่วยให้มีสมาธิ มีความตั้งใจ มีแรงกระตุ้นในการเรียน ทำให้จดจำคำได้ง่าย
เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้เขียนอ่านต่อไป

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำว่า “สบู” ได้
2. นักเรียนสามารถบอกความหมายคำว่า “สบู” ได้

เนื้อหา

1. อ่านออกเสียงคำว่า “สบู”
2. เรียนรู้ความหมายคำว่า “สบู”

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำใบงานกิจกรรมศิลปะมาให้นักเรียนทุกคนดูผลงานของตนเองกล่าวชมเชย
ผลงานที่สวยงามและถูกต้อง แล้วให้อ่านออกเสียงคำว่า “กลางคืน” จากใบงานพร้อมกัน

2. ครูนำแบบฝึกหัดการบอกความหมาย คำว่า “กลางคืน” มาเฉลยคำตอบที่
ถูกต้องเพื่อทบทวนความหมาย ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ทำได้ถูกต้อง

3. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า นักเรียนอาบน้ำชำระล้างร่างกายด้วยอะไร
ครูสรุปคำตอบว่า สบู แล้วให้นักเรียนทุกคนพูดคำว่า สบู ตามครูพร้อมกัน

ขั้นสอน

1. ครูนำบัตรภาพ สบู ให้นักเรียนดูแล้วสนทนาซักถามว่า เป็นภาพของอะไร
ครูสรุปคำตอบว่า สบู

2. ครูนำบัตรคำ สบู ชูคู่กับบัตรภาพ สบู ครูอ่านออกเสียงจากบัตรคำว่า สะ – บู
(อ่านออกเสียง สะ กึ่งเสียง) แล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามครูพร้อมกัน และให้อ่านออก
เสียงเป็นรายบุคคลจากบัตรคำอีกครั้งทุกคน

3. ครูนำบัตรคำ สบู และบัตรภาพ สบู ไปวางคู่กันที่กระเปาะผนัง จากนั้นครู
สนทนาซักถาม ความหมายของคำว่า สบู แล้วให้นักเรียนสังเกตจากบัตรภาพ ครูและนักเรียน
ช่วยกันสรุปความหมายคำว่า สบู ร่วมกัน

4. ครูอธิบาย สรุปเพิ่มเติม ความหมายของคำว่า **สบู่** พร้อมกับชี้ไปที่บัตรภาพ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายคำว่า **สบู่** ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า **สบู่** หมายถึง สิ่งที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ชำระล้างร่างกายและสิ่งอื่นๆ ให้สะอาด

5. ครูแจกอุปกรณ์การสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะตามลำดับ ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการโรยทรายสี

กิจกรรมที่ 2 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการระบายสี

กิจกรรมที่ 3 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการออกแบบพิมพ์ภาพ

กิจกรรมที่ 4 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการปั้น

6. หลังจากปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ให้นักเรียนจัดเก็บทำความสะอาดอุปกรณ์และบริเวณที่ปฏิบัติกิจกรรม ครูบอกให้นักเรียนเลือกผลงานที่ตนเองชอบที่สุด 1 ชิ้นงาน

7. ครูให้นักเรียนนำผลงานที่ตนเองเลือกไว้อ่านออกเสียงคำศัพท์ คำว่า **“สบู่”** กับครูเป็นรายบุคคลทุกคน ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่อ่านถูกต้องชัดเจน ถ้านักเรียนคนใดอ่านผิดครูอ่านให้นักเรียนฟังใหม่แล้วให้นักเรียนอ่านตามครู นักเรียนอ่านใหม่อีกครั้งก่อนส่งผลงาน

8. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นผลงานของตนเองและเพื่อน

9. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดการบอกความหมายคำศัพท์

ขั้นสรุป

ครูนำบัตรภาพ **สบู่** และบัตรคำ **สบู่** ให้นักเรียนดูเพื่อทบทวนการเรียนรู้ความหมายและการอ่านออกเสียงคำว่า **สบู่** พร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง

สื่อเอกสาร

1. ตัวอย่างผลงานการสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ กิจกรรมที่ 1-4
2. บัตรคำ “สบู่”
3. บัตรรูปภาพ “สบู่”
4. แบบฝึกหัดการบอกความหมายของคำศัพท์

สื่ออุปกรณ์

1. ทรายย้อมสีต่างๆ
2. ไม้ทากาว
3. กาวลาเท็กซ์
4. ดินสอสี (อาจใช้แป้งโดหรือแป้งขนมปัง)
5. ร่องตัวอักษร
6. ดินน้ำมัน
7. กระเป๋าคัด

8. กระดาษสร้างคำศัพท์

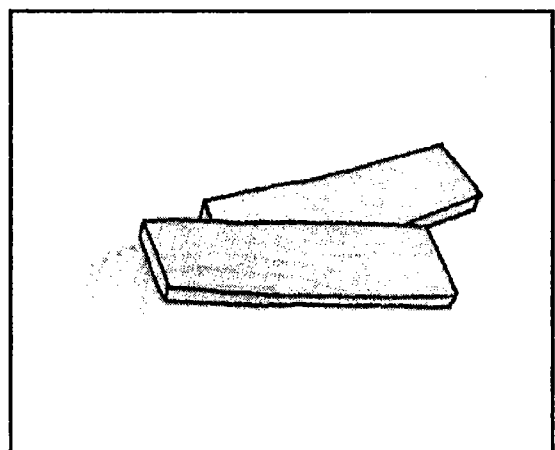
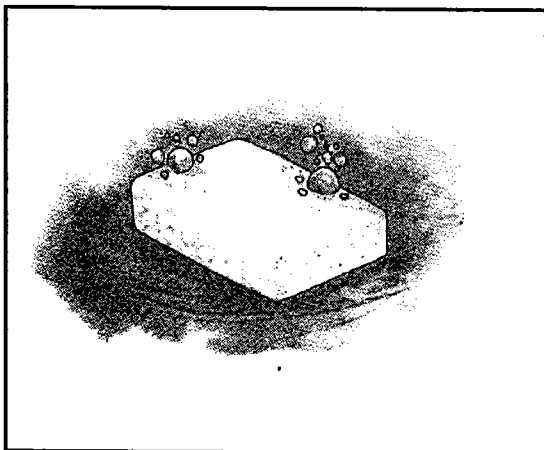
การวัดผลและประเมินผล

1. บันทึกการสังเกตการปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
2. ทดสอบ
  - 2.1 การอ่านออกเสียงคำศัพท์
  - 2.2 การบอกความหมายของคำศัพท์

แบบฝึกหัดการบอกความหมายของคำศัพท์

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านคำศัพท์แล้วโยงคำศัพท์ที่มีความหมายตรงกับภาพที่กำหนด

สนุ่น

สรุปการประเมินผล

☐ ความหมายถูกต้อง

☐ ความหมายไม่ถูกต้อง

แผนการสอนวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สัปดาห์ที่ 8 ครั้งที่ 40
เรื่อง การเรียนรู้คำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ คำว่า “พระเจดีย์ทราย” เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ การอ่านคำใหม่และคำยาก เป็นการฝึกทักษะการอ่านให้อ่านได้และเข้าใจ
ความหมายของคำ เพื่อปูพื้นฐานการอ่านที่ถูกต้อง และการได้ฝึกหัดเกี่ยวกับคำนั้นด้วย
กิจกรรมศิลปะจะช่วยให้มีสมาธิ มีความตั้งใจ มีแรงกระตุ้นในการเรียน ทำให้จดจำคำได้ง่าย
เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้เขียนอ่านต่อไป

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำว่า “พระเจดีย์ทราย” ได้
2. นักเรียนสามารถบอกความหมายคำว่า “พระเจดีย์ทราย” ได้

เนื้อหา

1. อ่านออกเสียงคำว่า “พระเจดีย์ทราย”
2. เรียนรู้ความหมายคำว่า “พระเจดีย์ทราย”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำใบงานกิจกรรมศิลปะมาให้ให้นักเรียนทุกคนดูผลงานของตนเองแล้วชมเชย
ผลงานที่สวยงามและถูกต้อง แล้วให้อ่านออกเสียงคำว่า “สบู” จากใบงานพร้อมกัน
2. ครูนำแบบฝึกหัดการบอกความหมาย คำว่า “สบู” มาเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
เพื่อทบทวนความหมาย ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ทำได้ถูกต้อง
3. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า ประเพณีอะไรที่มีในวันสงกรานต์ และทำขึ้นเพื่อ
เป็นการขนทรายเข้าวัด ครูสรุปคำตอบว่า พระเจดีย์ทราย แล้วให้นักเรียนทุกคนพูดว่า
พระเจดีย์ทราย ตามครูพร้อมกัน

ขั้นสอน

1. ครูนำบัตรภาพ พระเจดีย์ทราย ให้นักเรียนดูแล้วสนทนาซักถามว่าเป็นภาพ
อะไร ครูสรุปคำตอบว่า พระเจดีย์ทราย
2. ครูนำบัตรคำ พระเจดีย์ทราย ชูคู่กับบัตรภาพ พระเจดีย์ทราย ครูอ่านออก
เสียงจากบัตรคำว่า พระ - เจ - ดี - ทราย แล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามครูพร้อมกันและให้
อ่านออกเสียงเป็นรายบุคคลจากบัตรคำอีกครั้งทุกคน
3. ครูนำบัตรคำ พระเจดีย์ทราย และบัตรภาพ พระเจดีย์ทราย ไปวางคู่กันที่
กระเป๋าค้น จากนั้นครูสนทนาซักถาม ความหมายของคำว่า พระเจดีย์ทราย แล้วให้นักเรียน
สังเกตจากบัตรภาพ ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมายคำว่า พระเจดีย์ทราย ร่วมกัน

4. ครูอธิบาย สรุปเพิ่มเติม ความหมายของคำว่า **พระเจดีย์ทราย** พร้อมกับชี้ไปที่บัตรภาพ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายคำว่า **พระเจดีย์ทราย** ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า **พระเจดีย์ทราย** หมายถึง ทรายที่ก่อเป็นรูปพระเจดีย์ทราย

5. ครูแจกอุปกรณ์การสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะตามลำดับ ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการโรยทรายสี

กิจกรรมที่ 2 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการระบายสี

กิจกรรมที่ 3 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการออกแบบพิมพ์ภาพ

กิจกรรมที่ 4 สร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมการปั้น

6. หลังจากปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ให้นักเรียนจัดเก็บทำความสะอาดอุปกรณ์และบริเวณที่ปฏิบัติกิจกรรม ครูบอกให้นักเรียนเลือกผลงานที่ตนเองชอบที่สุด 1 ชิ้นงาน

7. ครูให้นักเรียนนำผลงานที่ตนเองเลือกไว้อ่านออกเสียงคำศัพท์ คำว่า **“พระเจดีย์ทราย”** กับครูเป็นรายบุคคลทุกคน ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่อ่านถูกต้องชัดเจน ถ้านักเรียนคนใดอ่านผิดครูอ่านให้นักเรียนฟังใหม่แล้วให้นักเรียนอ่านตามครู นักเรียนอ่านใหม่อีกครั้งก่อนส่งผลงาน

8. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นผลงานของตนเองและเพื่อน

9. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดการบอกความหมายคำศัพท์
ขั้นสรุป

ครูนำบัตรภาพ **พระเจดีย์ทราย** และบัตรคำ **พระเจดีย์ทราย** ให้นักเรียนดูเพื่อทบทวนการเรียนรู้ความหมายและการอ่านออกเสียงคำว่า **พระเจดีย์ทราย** พร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง

สื่อเอกสาร

1. ตัวอย่างผลงานการสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ กิจกรรมที่ 1-4
2. บัตรคำ “พระเจดีย์ทราย”
3. บัตรรูปภาพ “พระเจดีย์ทราย”
4. แบบฝึกหัดการบอกความหมายของคำศัพท์

สื่ออุปกรณ์

1. ทรายย้อมสีต่างๆ
2. ไม้ทากาว
3. กาวลาเท็กซ์
4. ดินสอสี (อาจใช้แป้งโดหรือแป้งขนมปัง)
5. ร่องตัวอักษร
6. ดินน้ำมัน

7. กระเป่าผนัง

8. กระดาษสร้างคำศัพท์

การวัดผลและประเมินผล

1. บันทึกการสังเกตการปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

2. ทดสอบ

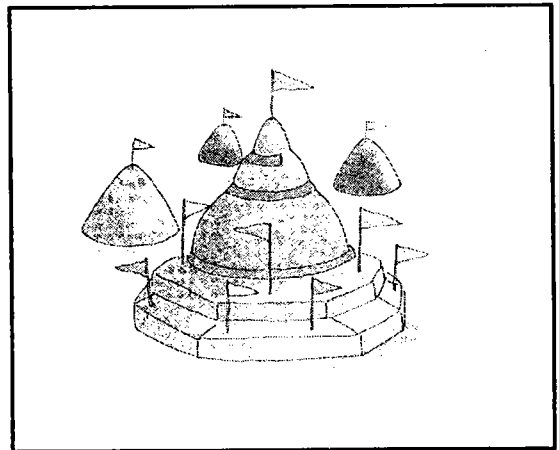
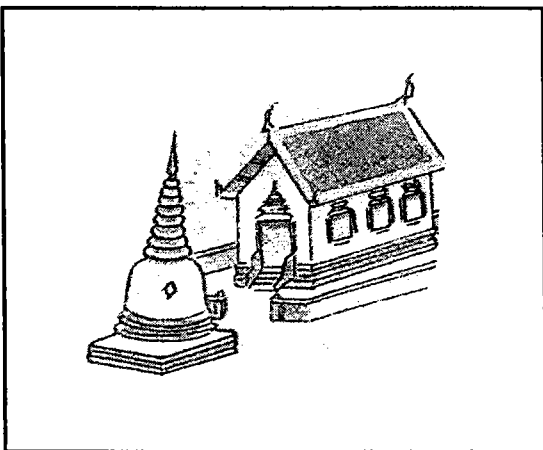
2.1 การอ่านออกเสียงคำศัพท์

2.2 การบอกความหมายของคำศัพท์

แบบฝึกหัดการบอกความหมายของคำศัพท์

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านคำศัพท์แล้วโยงคำศัพท์ให้มีความหมายตรงกับภาพที่กำหนด

พระเจดีย์ทราย

สรุปการประเมินผล

☐ ความหมายถูกต้อง

☐ ความหมายไม่ถูกต้อง

กิจกรรมการสร้างคำศัพท์ด้วยศิลปะการร้อยทราลัย

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ จดจำคำศัพท์ สามารถอ่านออกเสียงคำศัพท์และเข้าใจ
ความหมายของคำศัพท์ได้จากการปฏิบัติการสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ

อุปกรณ์

1. กระดาษสร้างคำศัพท์
2. กาวลาเท็กซ์ และไม้ทากาว
3. ทราลัยต่างๆ

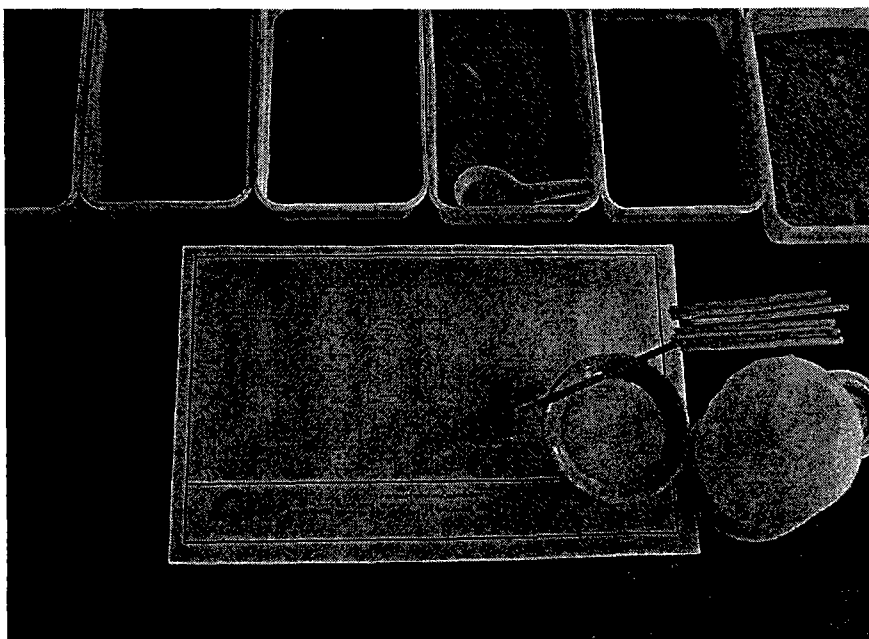
ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

1. ครูแจกอุปกรณ์เพื่อใช้สร้างคำศัพท์
2. ครูนำตัวอย่างผลงานการสร้างคำศัพท์ด้วยศิลปะการร้อยทราลัยให้นักเรียนดู
พร้อมอธิบายการปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้
  - 2.1 ให้นักเรียนใช้ไม้ทากาวจุ่มกาว แล้วทาลงให้ทั่วตามตัวอักษรของ
คำศัพท์ที่ละตัว
  - 2.2 ใช้ทราลัยร้อยลงที่ตัวอักษรที่กาว
  - 2.3 ยกกระดาษเททราลัยออก ทราลัยจะติดตัวอักษรที่ทากาว
  - 2.4 ปฏิบัติตาม ข้อ 2.1 – 2.4 จนครบทุกตัวอักษรของคำศัพท์
3. ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรม
4. ให้นักเรียนส่งผลงาน และอ่านออกเสียงคำศัพท์จากผลงานของตนเอง

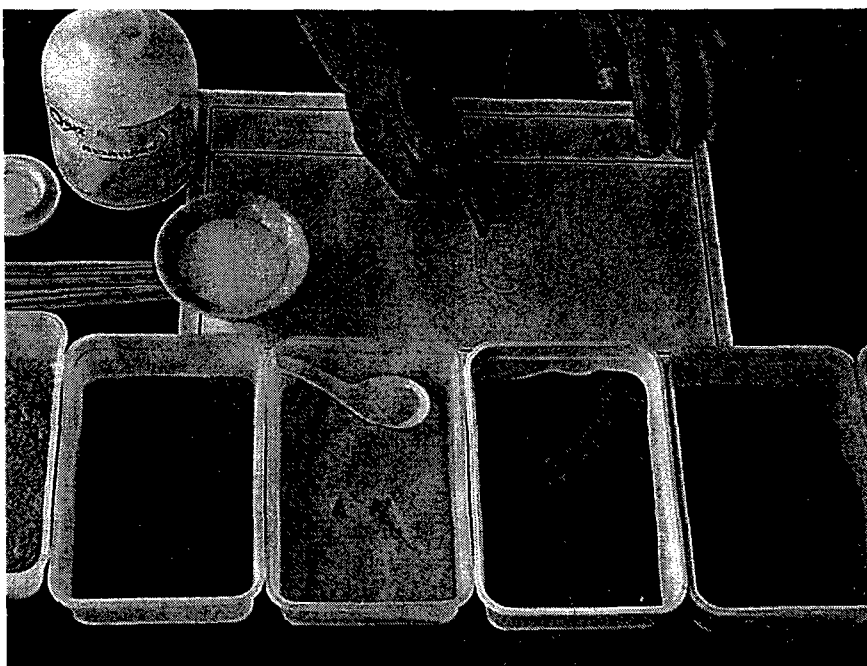
ประโยชน์

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านกล้ามเนื้อนิ้วมือและตาให้สัมพันธ์กัน
2. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข สนุกสนานเพลิดเพลิน

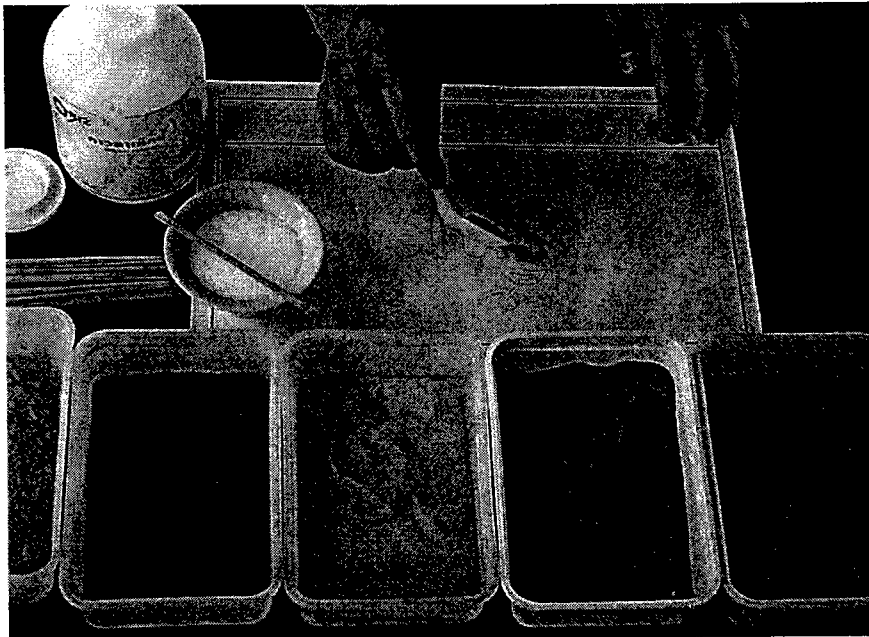
ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

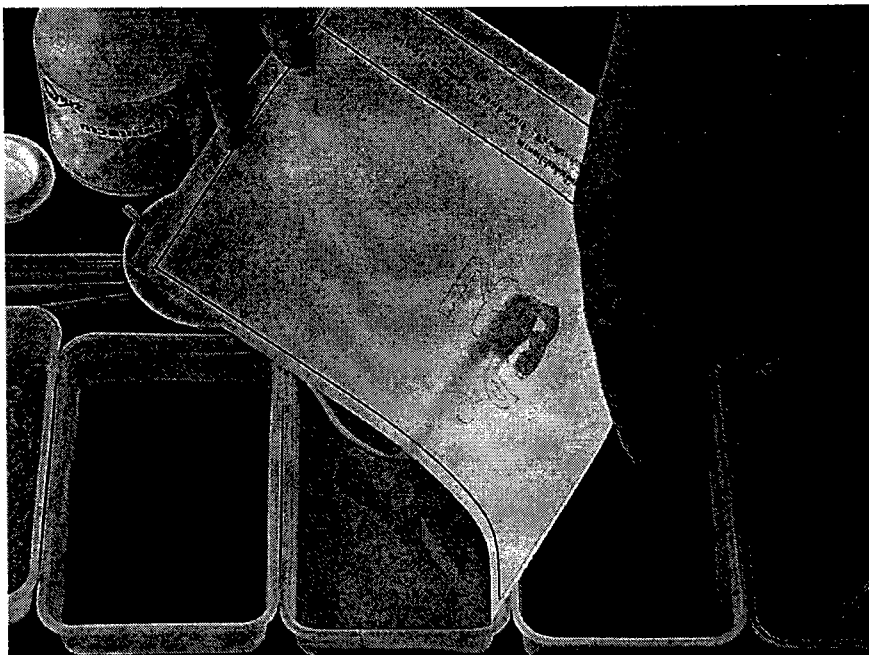
เตรียมวัสดุและอุปกรณ์

หากวางให้ตัวอักษรของคำศัพท์ที่ละตัว

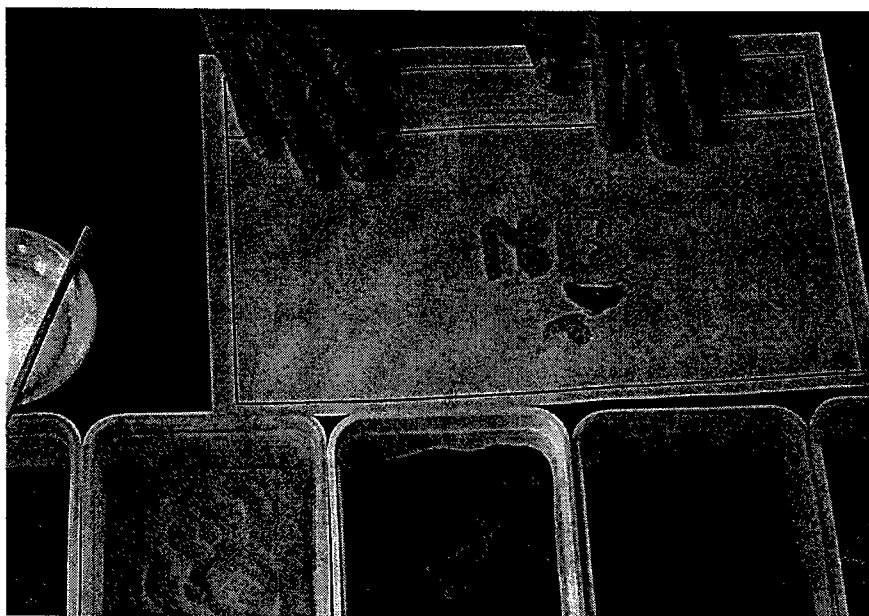
นำทรายสีโรยลงในตัวอักษรที่ทาขาวแล้ว

ยกกระดาษทรายออก ทรายสีจะติดตัวอักษรที่ทาขาว

ทำตามขั้นตอนดังกล่าวจนครบทุกตัวอักษรของคำศัพท์ตามที่กำหนด

ผลงานการสร้างคำศัพท์ด้วยศิลปะโรยทราย

กิจกรรมการสร้างคำศัพท์ด้วยศิลปะการระบายสี

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ จดจำคำศัพท์ สามารถอ่านออกเสียงคำศัพท์และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ได้จากการปฏิบัติการสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ

อุปกรณ์

1. กระดาษสร้างคำศัพท์
2. ดินสอสีต่างๆ

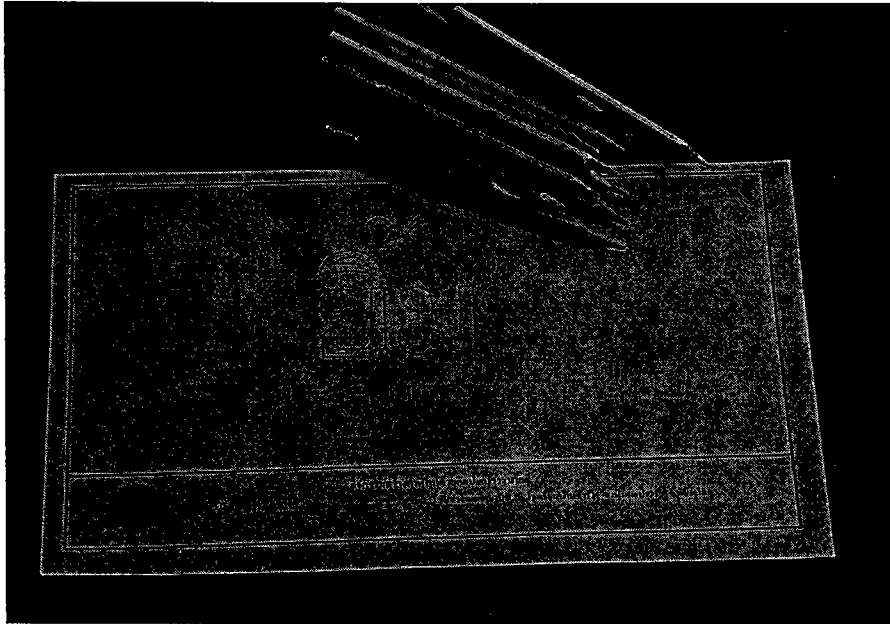
ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

1. ครูแจกอุปกรณ์เพื่อใช้สร้างคำศัพท์
2. ครูนำตัวอย่างผลงานการสร้างคำศัพท์ด้วยศิลปะการระบายสีให้นักเรียนดู พร้อมอธิบายการปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้
  - 2.1 ใช้ดินสอสีระบายลงที่ตัวอักษรของคำศัพท์ทุกตัว
  - 2.2 ระบายสีให้เต็มพอดีของช่องตัวอักษร
3. ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรม
4. ให้นักเรียนส่งผลงาน และอ่านออกเสียงคำศัพท์จากผลงานของตนเอง

ประโยชน์

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านกล้ามเนื้อนิ้วมือและตาให้สัมพันธ์กัน
2. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกสนานเพลิดเพลิน

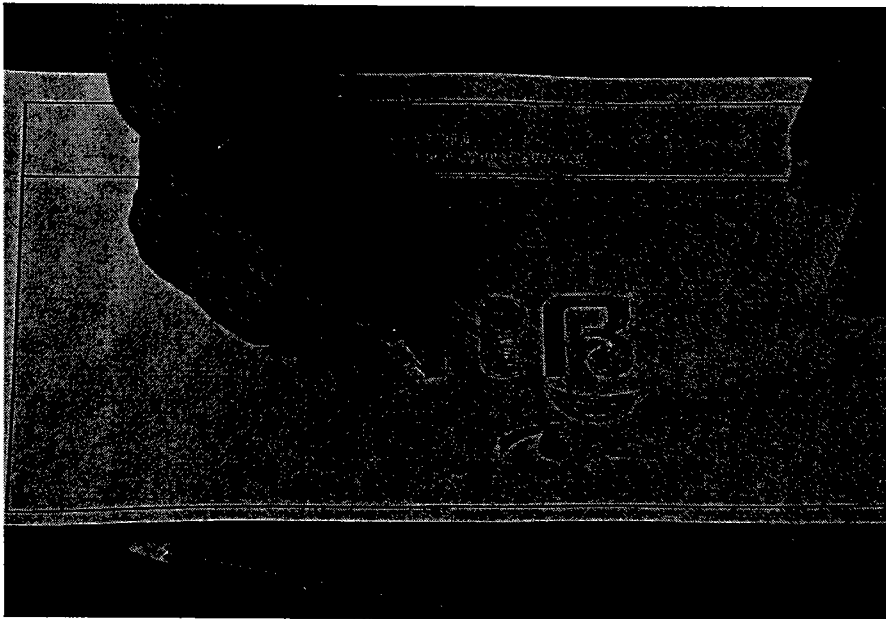
ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

เตรียมวัสดุและอุปกรณ์

ระบายสีลงในตัวอักษรของคำศัพท์

ระบายสีจนครบทุกตัวอักษรเพื่อสร้างคำศัพท์ตามที่กำหนด

กิจกรรมการสร้างคำศัพท์ด้วยศิลปะการออกแบบพิมพ์ภาพ

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ จดจำคำศัพท์ สามารถอ่านออกเสียงคำศัพท์ และเข้าใจ ความหมายของคำศัพท์ได้จากการปฏิบัติการสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ

อุปกรณ์

1. กระดาษสร้างคำศัพท์
2. ร่องอักษร และสระ
3. ดินสอสีต่างๆ

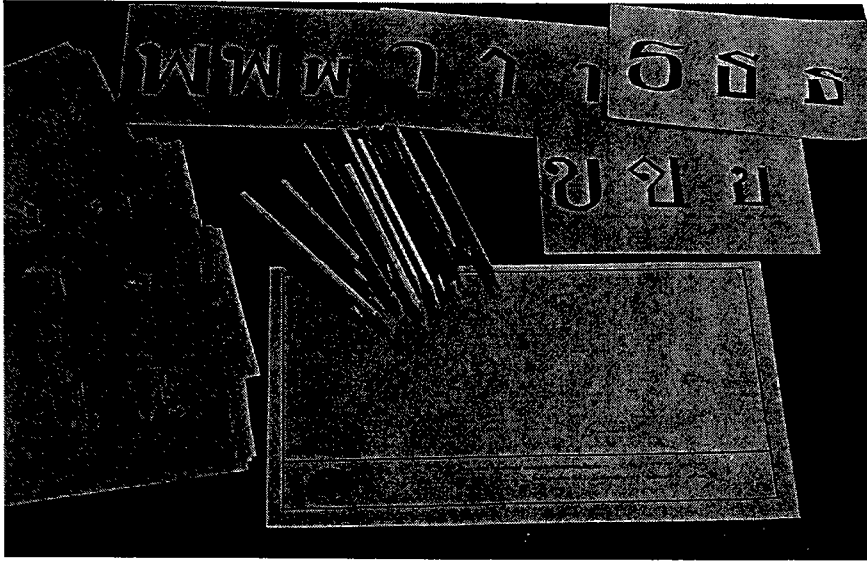
ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

1. ครูแจกอุปกรณ์เพื่อใช้สร้างคำศัพท์
2. ครูนำตัวอย่างผลงานการสร้างคำศัพท์ด้วยศิลปะการออกแบบพิมพ์ภาพ พร้อม อธิบายการปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้
  - 2.1 เลือกร่องอักษรเพื่อสร้างคำศัพท์ตามที่กำหนดให้
  - 2.2 นำร่องอักษรมาวางลงในกระดาษที่แจกให้ที่ละตัวตามองค์ประกอบ ของคำศัพท์
  - 2.3 ใช้ดินสอสีระบายลงในร่องอักษรให้เต็มตัวอักษร และสระของคำศัพท์ ที่กำหนดให้
  - 2.4 ปฏิบัติตาม ข้อ 2.1 – 2.3 จนครบองค์ประกอบของคำศัพท์ตามที่ กำหนดให้
3. ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรม
4. ให้นักเรียนส่งผลงาน และอ่านออกเสียงคำศัพท์จากผลงานของตนเอง

ประโยชน์

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านกล้ามเนื้อนิ้วมือและตาให้สัมพันธ์กัน
2. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข สนุกสนานเพลิดเพลิน

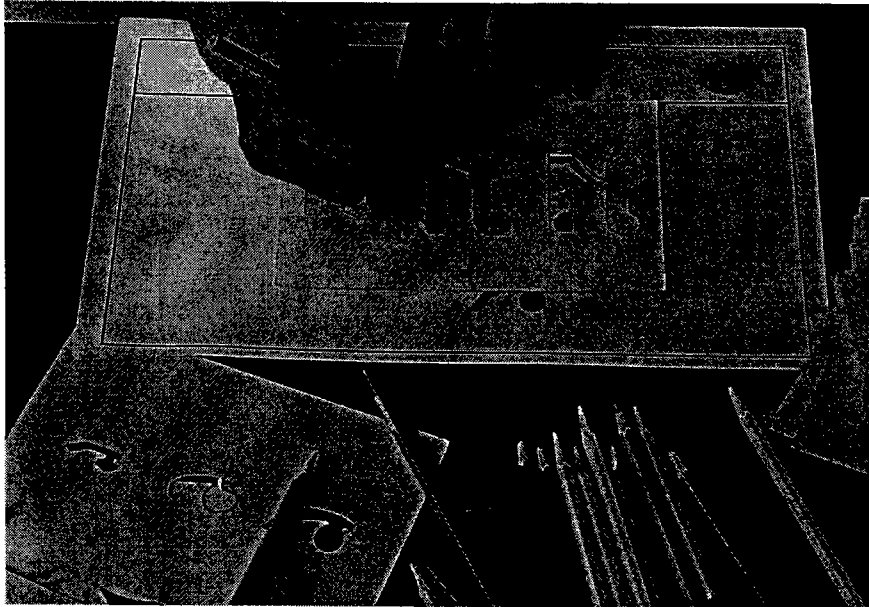
ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

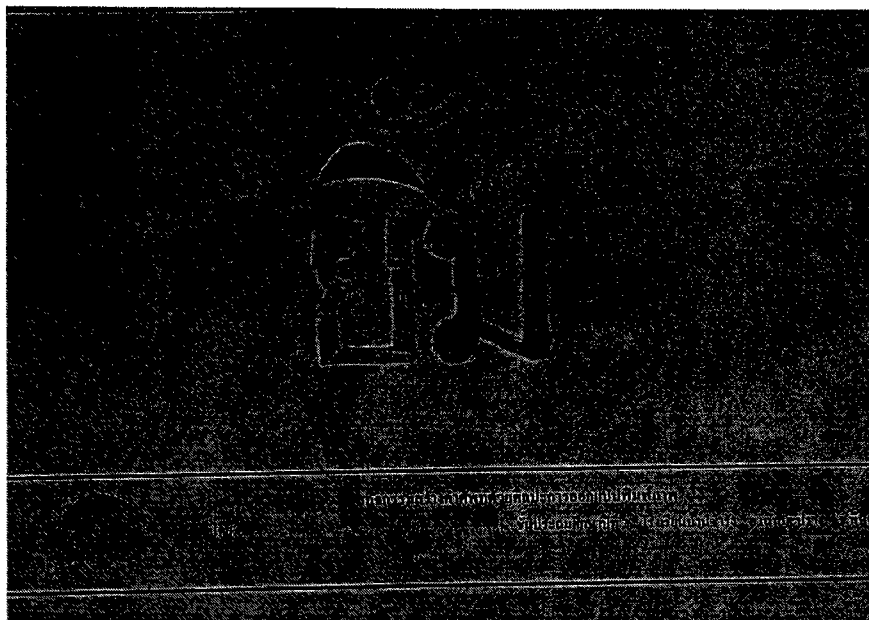
เตรียมสื่อและอุปกรณ์โดยเลือกกรองอักษรตามคำศัพท์ที่กำหนด

นำร่องอักษรที่เลือกไว้มาวางบนกระดานแล้วระบายสี

ระบายสีตัวอักษรจนครบตามคำศัพท์ที่กำหนด

ผลงานการสร้างศัพท์ด้วยศิลปะการออกแบบพิมพ์ภาพตามคำศัพท์ที่กำหนด

กิจกรรมการสร้างคำศัพท์ด้วยศิลปะการปั้น

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ จดจำคำศัพท์ สามารถอ่านออกเสียงคำศัพท์และเข้าใจ
ความหมายของคำศัพท์ได้จากการปฏิบัติการสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะ

อุปกรณ์

1. กระดาษ
2. ดินน้ำมันสีต่างๆ (อาจใช้แป้งโดหรือแป้งขนมปัง)
3. กาวลาเทกซ์

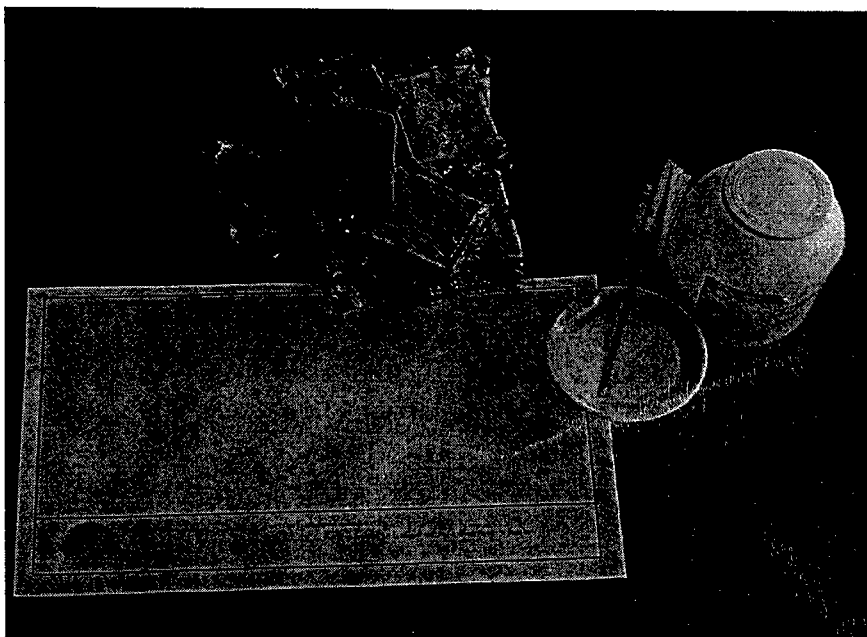
ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

1. ครูแจกอุปกรณ์เพื่อใช้ในการสร้างคำศัพท์
2. ครูนำตัวอย่างผลงานการสร้างคำศัพท์ด้วยกิจกรรมศิลปะให้นักเรียนดู พร้อมอธิบายการปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้
  - 2.1 นวดดินน้ำมันแล้วคลึงเป็นเส้นยาวๆ
  - 2.2 นำดินน้ำมันที่คลึงเป็นเส้นยาวๆ ขดเป็นตัวอักษร เพื่อสร้างคำศัพท์ตาม
ที่กำหนดให้ลงในกระดาษ
3. ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรม
4. ให้นักเรียนส่งผลงาน และอ่านออกเสียงคำศัพท์จากผลงานของตนเอง

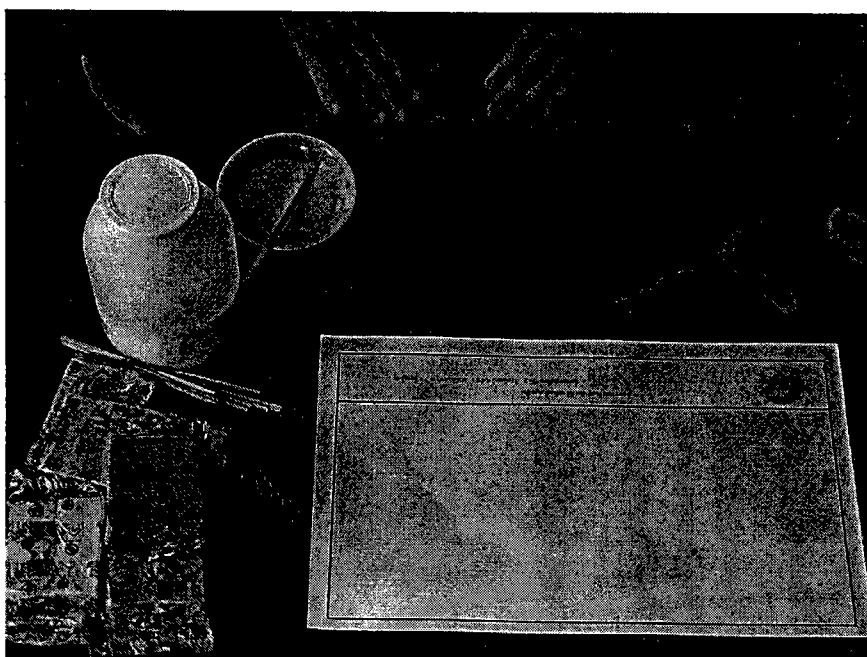
ประโยชน์

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านกล้ามเนื้อนิ้วมือและตาให้สัมพันธ์กัน
2. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกสนานเพลิดเพลิน

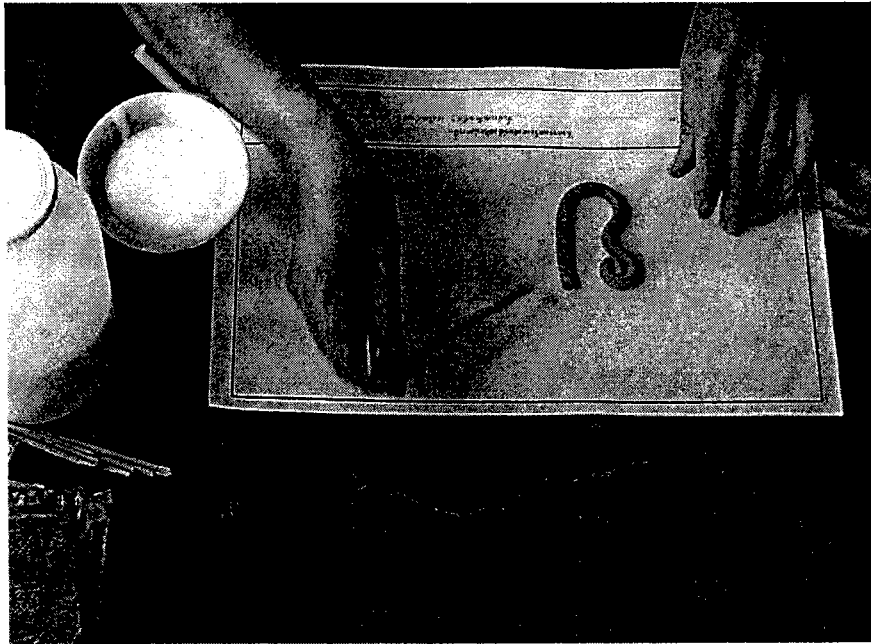
ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

เตรียมวัสดุและอุปกรณ์

นวดดินน้ำมันแล้วคลึงเป็นเส้นยาวๆ

หากวางลงบนกระดาดแล้วนำดินน้ำมันที่คลึงเป็นเส้นยาวๆ มาปั้นเป็นตัวอักษร

ปั้นตัวอักษรจนครบตามคำศัพท์ที่กำหนด

คู่มือการประเมินด้านการอ่านออกเสียงคำศัพท์

คำชี้แจง

1. ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่เหมาะสม ดังนี้
 อ่านได้ หมายถึง เด็กอ่านออกเสียงคำศัพท์นั้นได้ทันทีที่มองเห็น
 อ่านไม่ได้ หมายถึง เด็กอ่านออกเสียงคำศัพท์นั้นผิดหรืออ่านไม่ได้
2. เกณฑ์การให้คะแนน
 อ่านได้ ให้ 1 คะแนน
 อ่านไม่ได้ ให้ 0 คะแนน
3. เกณฑ์การประเมิน
 8 – 10 คะแนน ระดับ ดีมาก
 7 คะแนน ระดับ ดี
 6 คะแนน ระดับ ปานกลาง
 5 คะแนน ระดับ พอใช้
 0 – 4 คะแนน ระดับ ต่ำ
4. สรุปการประเมินผลใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ดีมาก ☐ ดี
☐ ปานกลาง ☐ พอใช้ ☐ ต่ำ

แบบทดสอบการอ่านออกเสียงคำศัพท์

ชุดที่ 1

ยิ้ม

อ้วน

เขียน

รดน้ำ

กะละมัง

ลูกทองปาน

ฟุตบอล

พยาธิ ขนมหั้ดขนุ่ ก่่องกระดาศ

แบบทดสอบการอ่านออกเสียงคำศัพท์

ชุดที่ 2

แห่

ถางหญ้า

ก้มหน้า

หน้าผาก

หม้อดินเผา

กะหล่ำปลี

หน่อไม้

หมอน

หมวก

กุหลาบ

แบบทดสอบการอ่านออกเสียงคำศัพท์

ชุดที่ 3

ทะหลิว   ฉลาก   ถลอก   ถวาย

ตลิ่ง   ครุฑลับ   ต้นตาลโตหนด

ปลาสด   ปลาสดาย   ครัว

แบบทดสอบการอ่านออกเสียงคำศัพท์

ชุดที่ 4

กล้าม   กลม   พลอย   กระบุง

กระถิน   กระทะ   ตะกร้า

กลางคืน   สบู่   พระเจดีย์ทราย

คู่มือการประเมินด้านการอ่านออกเสียงคำศัพท์

คำชี้แจง

1. ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่เหมาะสม ดังนี้
 อ่านได้ หมายถึง เด็กอ่านออกเสียงคำศัพท์นั้นได้ทันทีที่มองเห็น
 อ่านไม่ได้ หมายถึง เด็กอ่านออกเสียงคำศัพท์นั้นผิดหรืออ่านไม่ได้
2. เกณฑ์การให้คะแนน
 อ่านได้ ให้ 1 คะแนน
 อ่านไม่ได้ ให้ 0 คะแนน
3. เกณฑ์การประเมิน
 8 – 10 คะแนน ระดับ ดีมาก
 7 คะแนน ระดับ ดี
 6 คะแนน ระดับ ปานกลาง
 5 คะแนน ระดับ พอใช้
 0 – 4 คะแนน ระดับ ต่ำ
4. สรุปการประเมินผลใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ดีมาก ☐ ดี
☐ ปานกลาง ☐ พอใช้ ☐ ต่ำ

แบบประเมินการอ่านออกเสียงคำศัพท์

ชุดที่ 1

ชื่อ - นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

โรงเรียนบ้านชำร้าง

อำเภอเนินมะปราง

จังหวัดพิษณุโลก

คำศัพท์	อ่านได้		อ่านไม่ได้		หมายเหตุ
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	
1. ยิ้ม					
2. อ้วน					
3. เขียน					
4. รดน้ำ					
5. กะละมัง					
6. ลุงทองปาน					
7. ฟุตบอล					
8. พยาธิ					
9. ขนมหัดขุ่น					
10. กล้องกระดาศ					
รวมคะแนน					

สรุปการประเมินผลก่อนการทดลอง

☐ ดีมาก

☐ ดี

☐ ปานกลาง

☐ พอใช้

☐ ต่ำ

สรุปการประเมินผลหลังการทดลอง

☐ ดีมาก

☐ ดี

☐ ปานกลาง

☐ พอใช้

☐ ต่ำ

แบบประเมินการอ่านออกเสียงคำศัพท์

ชุดที่ 2

ชื่อ - นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

โรงเรียนบ้านชำรัง

อำเภอเนินมะปราง

จังหวัดพิษณุโลก

คำศัพท์	อ่านได้		อ่านไม่ได้		หมายเหตุ
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	
1. แห่					
2. ถางหญ้า					
3. กัมหน้า					
4. หน้าผาก					
5. หม้อดินเผา					
6. กะหล่ำปลี					
7. หน่อไม้					
8. หมอน					
9. หมวก					
10. กุหลาบ					
รวมคะแนน					

สรุปการประเมินผลก่อนการทดลอง

☐ ดีมาก   ☐ ดี   ☐ ปานกลาง   ☐ พอใช้   ☐ ต่ำ

สรุปการประเมินผลหลังการทดลอง

☐ ดีมาก   ☐ ดี   ☐ ปานกลาง   ☐ พอใช้   ☐ ต่ำ

แบบประเมินการอ่านออกเสียงคำศัพท์
ชุดที่ 3

ชื่อ - นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนบ้านชำร้าง อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

คำศัพท์	อ่านได้		อ่านไม่ได้		หมายเหตุ
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	
1. ตะหลิว					
2. ฉลาก					
3. ถลอก					
4. ถวาย					
5. ดลิ้ง					
6. ครูตลับ					
7. ต้นตาลโตนด					
8. ปลาสด					
9. ปลาสวย					
10. ครั้ว					
รวมคะแนน					

สรุปการประเมินผลก่อนการทดลอง

☐ ดีมาก   ☐ ดี   ☐ ปานกลาง   ☐ พอใช้   ☐ ต่ำ

สรุปการประเมินผลหลังการทดลอง

☐ ดีมาก   ☐ ดี   ☐ ปานกลาง   ☐ พอใช้   ☐ ต่ำ

แบบประเมินการอ่านออกเสียงคำศัพท์

ชุดที่ 4

ชื่อ - นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

โรงเรียนบ้านชำร้าง

อำเภอเนินมะปราง

จังหวัดพิษณุโลก

คำศัพท์	อ่านได้		อ่านไม่ได้		หมายเหตุ
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	
1. กล้าม					
2. กลม					
3. พลอย					
4. กระบุง					
5. กระถิน					
6. กระทะ					
7. ตะกร้า					
8. กลางคืน					
9. สบู่					
10. พระเจดีย์ทราย					
รวมคะแนน					

สรุปการประเมินผลก่อนการทดลอง

☐ ดีมาก

☐ ดี

☐ ปานกลาง

☐ พอใช้

☐ ต่ำ

สรุปการประเมินผลหลังการทดลอง

☐ ดีมาก

☐ ดี

☐ ปานกลาง

☐ พอใช้

☐ ต่ำ

คู่มือการใช้แบบทดสอบการวัดความเข้าใจความหมายคำศัพท์

คำชี้แจง การใช้แบบทดสอบ

1. เป็นแบบทดสอบที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คำศัพท์โดยใช้กิจกรรมศิลปะ

2. เป็นแบบทดสอบที่ใช้ทดสอบเป็นรายบุคคล
3. ไม่ควรให้นักเรียนนั่งใกล้เกินไปในการทดสอบ
4. ห้องทดสอบควรเงียบไม่มีเสียงดังรบกวน
5. แบบทดสอบมี 4 ชุด ใช้เวลาทดสอบ 60 นาที

ขั้นตอนการทดสอบ

1. ครูแจกแบบทดสอบให้นักเรียน แล้วบอกให้นักเรียนเขียนชื่อ – นามสกุลของตนเองลงในแบบทดสอบ
2. ครูอ่านคำชี้แจงให้ฟังแล้วให้นักเรียนอ่านตามครูไปพร้อมๆ กัน
3. ครูซักถามว่าใครยังไม่เข้าใจการทำแบบทดสอบ ถ้ามีให้ครูอธิบายเพิ่มเติม
4. บอกให้นักเรียนลงมือทำแบบทดสอบ
5. นำผลการตรวจแบบทดสอบไปกรอกลงในแบบประเมินการบอกความหมายของคำศัพท์

แบบทดสอบการวัดความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ ชุดที่ 1

ชื่อ - นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

โรงเรียนบ้านชำรัง

อำเภอเนินมะปราง

จังหวัดพิษณุโลก

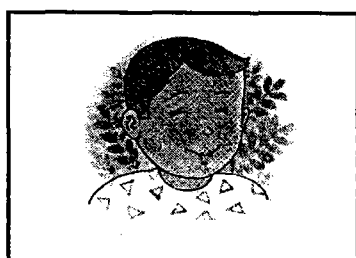
คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านในใจคำที่กำหนดให้และจับคู่โดยการโยงเส้นจากคำที่อ่านให้ตรงกับภาพ

ยืม

หน้าผาก

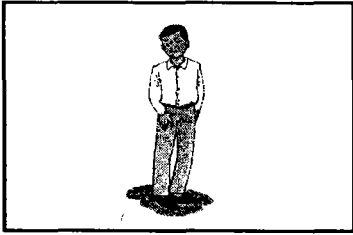
แห่

ก้มหน้า

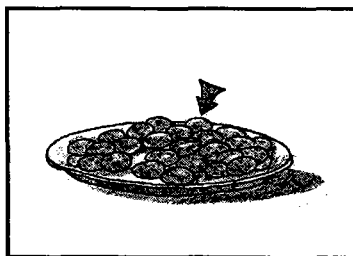
เขี่ย

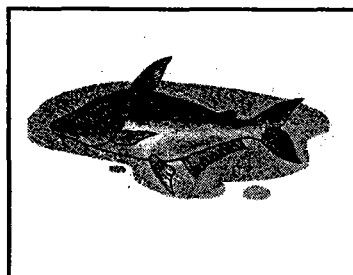
ลุงทองปาน

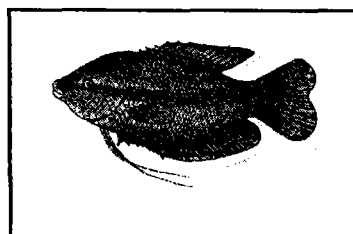
ครูตลับ

ปลาสรวย

ปลาชolid

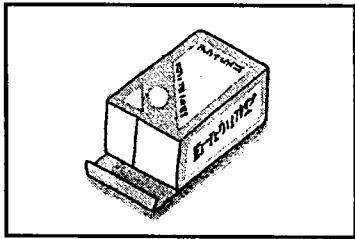

ขนมเม็ดขนุน

แบบทดสอบการวัดความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ ชุดที่ 2

ชื่อ - นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนบ้านชำรัง อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

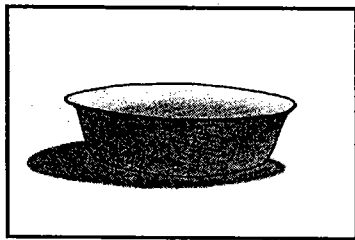
คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านในใจคำที่กำหนดให้และจับคู่โดยการโยงเส้นจากคำที่อ่านให้ตรงกับภาพ

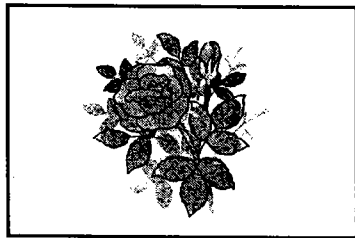
กะละมัง

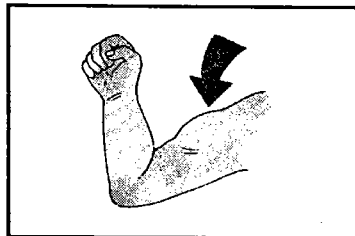
กล่องกระดาษ

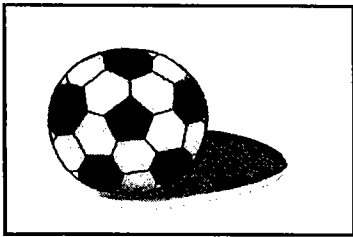
กุหลาบ

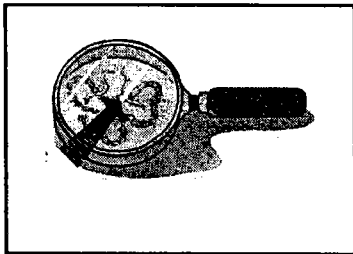
กล้าม

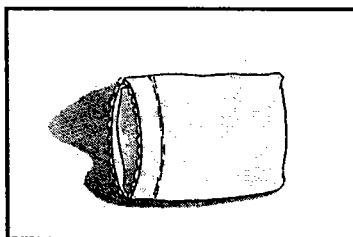
กะหล่ำปลี

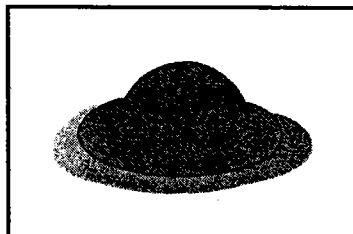
ฟลอย

ฟุตบอล

หมวก

พยาธิ

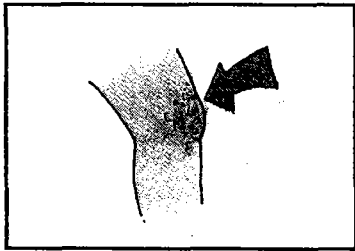

หมอน

แบบทดสอบการวัดความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ ชุดที่ 3

ชื่อ - นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนบ้านชำรัง อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านในใจคำที่กำหนดให้และจับคู่โดยการโยงเส้นจากคำที่อ่านให้ตรงกับภาพ

ถางหญ้า

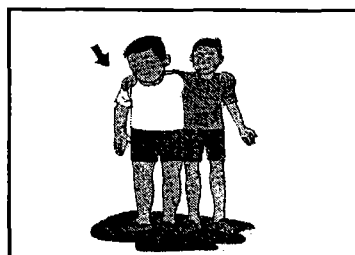
ถวายเป็น

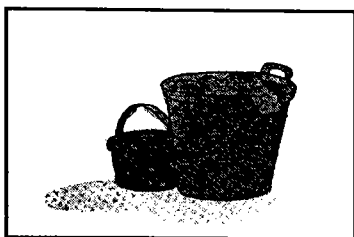
อ้วน

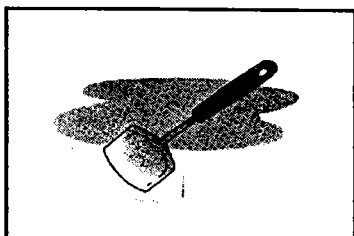
ถลอก

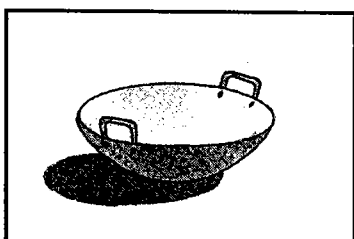
รดน้ำ

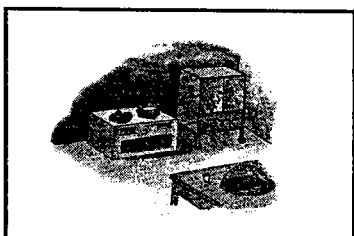
กระบะ

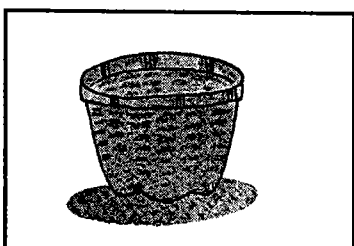
ตะกร้า

ครีว

กระบุง

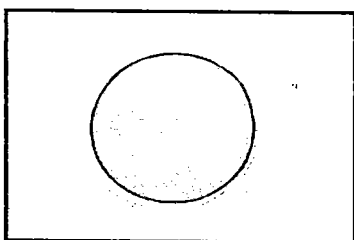

ตะหลิว

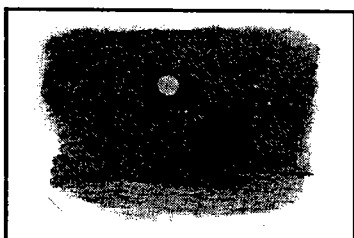
แบบทดสอบการวัดความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ ชุดที่ 4

ชื่อ - นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนบ้านชำรัง อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านในใจคำที่กำหนดให้และจับคู่โดยการโยงเส้นจากคำที่อ่านให้ตรงกับภาพ

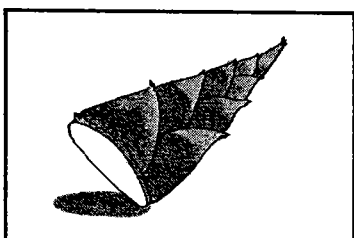
หน่อไม้

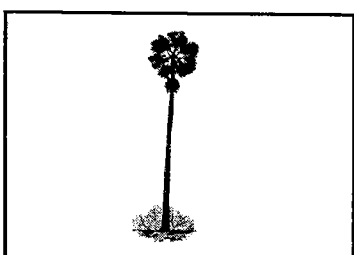
ต้นตาลโตหนด

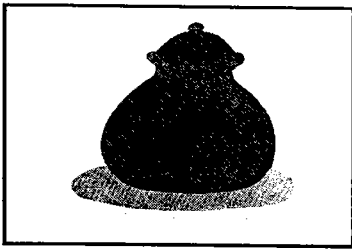
กลม

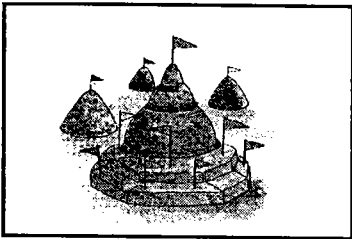
กลางคืน

ตลิ่ง

ฉลาก

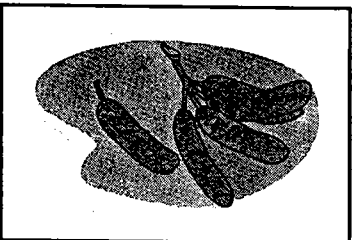
กระถิน

สบู่

พระเจดีย์ทราย

หม้อดินเผา

คู่มือการประเมินการวัดความเข้าใจความหมายของคำศัพท์

คำชี้แจง

1. ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่เหมาะสม ดังนี้

ถูกต้อง	หมายถึง	โยงคำศัพท์ได้ตรงกับภาพที่กำหนดให้
ไม่ถูกต้อง	หมายถึง	โยงคำศัพท์ไม่ตรงกับภาพที่กำหนดให้
2. เกณฑ์การให้คะแนน

โยงถูกต้อง	ให้ 1 คะแนน
โยงไม่ถูกต้อง หรือไม่โยง	ให้ 0 คะแนน
3. เกณฑ์การประเมิน

8 – 10 คะแนน	ระดับ ดีมาก
7 คะแนน	ระดับ ดี
6 คะแนน	ระดับ ปานกลาง
5 คะแนน	ระดับ พอใช้
0 – 4 คะแนน	ระดับ ต่ำ
4. สรุปการประเมินผลใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ดีมาก ☐ ดี
☐ ปานกลาง ☐ พอใช้ ☐ ต่ำ

แบบประเมินการวัดความเข้าใจความหมายของคำศัพท์
ชุดที่ 1

ชื่อ - นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนบ้านชำร้าง อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

คำศัพท์	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		หมายเหตุ
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	
1. ยิ้ม					
2. หน้าผาก					
3. แห่					
4. ก้มหน้า					
5. เขี่ยน					
6. ลุงทองปาน					
7. ครูดลัป					
8. ปลาสดิด					
9. ปลาสวาย					
10. ขนเม็ดขนุน					
รวมคะแนน					

สรุปการประเมินผลก่อนการทดลอง

☐ ดีมาก   ☐ ดี   ☐ ปานกลาง   ☐ พอใช้   ☐ ต่ำ

สรุปการประเมินผลหลังการทดลอง

☐ ดีมาก   ☐ ดี   ☐ ปานกลาง   ☐ พอใช้   ☐ ต่ำ

แบบประเมินการวัดความเข้าใจความหมายของคำศัพท์
ชุดที่ 2

ชื่อ - นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
 โรงเรียนบ้านชำร้าง อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

คำศัพท์	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		หมายเหตุ
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	
1. กะละมัง					
2. กล้องกระดาศ					
3. กุหลาบ					
4. กล้าม					
5. กะหล่ำปลี					
6. พลอย					
7. ฟุตบอล					
8. หมวก					
9. พยาธิ					
10. หมอน					
รวมคะแนน					

สรุปการประเมินผลก่อนการทดลอง

☐ ดีมาก   ☐ ดี   ☐ ปานกลาง   ☐ พอใช้   ☐ ต่ำ

สรุปการประเมินผลหลังการทดลอง

☐ ดีมาก   ☐ ดี   ☐ ปานกลาง   ☐ พอใช้   ☐ ต่ำ

แบบประเมินการวัดความเข้าใจความหมายของคำศัพท์
ชุดที่ 3

ชื่อ - นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
 โรงเรียนบ้านชำรัง อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

คำศัพท์	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		หมายเหตุ
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	
1. ทางหญ้า					
2. ถวาย					
3. อ้วน					
4. ถลอก					
5. รดน้ำ					
6. กระทะ					
7. ตะกร้า					
8. คร้ว					
9. กระบุง					
10. ตะหลิว					
รวมคะแนน					

สรุปการประเมินผลก่อนการทดลอง

☐ ดีมาก   ☐ ดี   ☐ ปานกลาง   ☐ พอใช้   ☐ ต่ำ

สรุปการประเมินผลหลังการทดลอง

☐ ดีมาก   ☐ ดี   ☐ ปานกลาง   ☐ พอใช้   ☐ ต่ำ

แบบประเมินการวัดความเข้าใจความหมายของคำศัพท์
ชุดที่ 4

ชื่อ - นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
 โรงเรียนบ้านชำร้าง อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

คำศัพท์	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		หมายเหตุ
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	
1. หน่อไม้					
2. ต้นตาลโตนด					
3. กลม					
4. กลางคืน					
5. ดลิ้ง					
6. ฉลาก					
7. กระถิน					
8. สบู่					
9. พระเจดีย์ทราย					
10. หม้อดินเผา					
รวมคะแนน					

สรุปการประเมินผลก่อนการทดลอง

☐ ดีมาก   ☐ ดี   ☐ ปานกลาง   ☐ พอใช้   ☐ ต่ำ

สรุปการประเมินผลหลังการทดลอง

☐ ดีมาก   ☐ ดี   ☐ ปานกลาง   ☐ พอใช้   ☐ ต่ำ

ภาคผนวก ค

- การวิเคราะห์คำดัชนีความแม่นยำตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ
การอ่านออกเสียงคำศัพท์
- การวิเคราะห์คำดัชนีความแม่นยำตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ
ความเข้าใจความหมายคำศัพท์
- การวิเคราะห์คำดัชนีความแม่นยำตรงเชิงเนื้อหาของแผนการสอน

การวิเคราะห์ค่าความแม่นยำเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ
วัดความสามารถการเรียนรู้คำศัพท์

ตาราง 7 แสดงคะแนนที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ที่ตรวจสอบ
 ค่าดัชนีความแม่นยำเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบการอ่านออกเสียงคำศัพท์

คำศัพท์	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ยิ้ม	+1	+1	+1	+3	+1.0
อ้วน	+1	+1	+1	+3	+1.0
เขียน	+1	+1	+1	+3	+1.0
รดน้ำ	+1	+1	+1	+3	+1.0
กะละมัง	+1	+1	+1	+3	+1.0
ลูกทองปาน	+1	+1	+1	+3	+1.0
ฟุตบอล	+1	+1	+1	+3	+1.0
พยาธิ	+1	+1	+1	+3	+1.0
ขนมเม็ดขนุน	+1	+1	+1	+3	+1.0
กล่องกระดาษ	+1	+1	+1	+3	+1.0
แห่	+1	+1	+1	+3	+1.0
ถางหญ้า	+1	+1	+1	+3	+1.0
กัมหน้า	+1	+1	+1	+3	+1.0
หน้าผาก	+1	+1	+1	+3	+1.0
หม้อดินเผา	+1	+1	+1	+3	+1.0
กะหล่ำปลี	+1	+1	+1	+3	+1.0
หน่อไม้	+1	+1	+1	+3	+1.0
หมอน	+1	+1	+1	+3	+1.0
หมวก	+1	+1	+1	+3	+1.0
กุหลาบ	+1	+1	+1	+3	+1.0
ตะลิว	+1	+1	+1	+3	+1.0
ฉลาก	+1	+1	+1	+3	+1.0
ถลอก	+1	+1	+1	+3	+1.0

คำศัพท์	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ถว้าย	+1	+1	+1	+3	+1.0
ดลิ่ง	+1	+1	+1	+3	+1.0
ครูดลับ	+1	+1	+1	+3	+1.0
ต้นตาลโตนด	+1	+1	+1	+3	+1.0
ปลาสลิค	+1	+1	+1	+3	+1.0
ปลาสวาย	+1	+1	+1	+3	+1.0
ครัว	+1	+1	+1	+3	+1.0
กล้าม	+1	+1	+1	+3	+1.0
กลม	+1	+1	+1	+3	+1.0
พลอย	+1	+1	+1	+3	+1.0
กระบุง	+1	+1	+1	+3	+1.0
กระถิน	+1	+1	+1	+3	+1.0
กระทะ	+1	+1	+1	+3	+1.0
ตะกร้า	+1	+1	+1	+3	+1.0
กลางคีน	+1	+1	+1	+3	+1.0
สบู่	+1	+1	+1	+3	+1.0
พระเจดีย์ทราย	+1	+1	+1	+3	+1.0

ตาราง 8 แสดงคะแนนที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ที่ตรวจสอบ
 ค่าดัชนีความแม่นยำตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบความเข้าใจความหมายของคำศัพท์

คำศัพท์	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ยิ้ม	+1	+1	+1	+3	+1.0
อ้วน	+1	+1	+1	+3	+1.0
เขี่ย	+1	+1	+1	+3	+1.0
รดน้ำ	+1	+1	+1	+3	+1.0
กะละมัง	+1	+1	+1	+3	+1.0
ลูกทองปาน	+1	+1	+1	+3	+1.0
ฟุตบอล	+1	+1	0	+2	+0.6
พยาธิ	+1	+1	+1	+3	+1.0
ขนมเม็ดขนุน	0	+1	+1	+2	+0.6
กล่องกระดาษ	0	+1	+1	+2	+0.6
แห่	+1	+1	+1	+3	+1.0
ถางหญ้า	+1	+1	+1	+3	+1.0
กัมหน้า	+1	+1	+1	+3	+1.0
หน้าผาก	+1	+1	+1	+3	+1.0
หม้อดินเผา	+1	+1	+1	+3	+1.0
กะหล่ำปลี	+1	+1	+1	+3	+1.0
หน่อไม้	+1	+1	+1	+3	+1.0
หมอน	+1	+1	+1	+3	+1.0
หมวก	+1	+1	+1	+3	+1.0
กุหลาบ	+1	+1	+1	+3	+1.0
ตะลิว	+1	+1	+1	+3	+1.0
ฉลาก	+1	+1	+1	+3	+1.0
ถลอก	+1	+1	0	+2	+0.6

คำศัพท์	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ถวายเป็น	+1	+1	+1	+3	+1.0
ดลิ่ง	+1	+1	+1	+3	+1.0
ครูดลิ่ง	+1	+1	+1	+3	+1.0
ต้นตาลโตนด	+1	+1	+1	+3	+1.0
ปลาสด	+1	+1	+1	+3	+1.0
ปลาหวาน	+1	+1	+1	+3	+1.0
ครัว	+1	+1	+1	+3	+1.0
กลั้ว	+1	+1	+1	+3	+1.0
กลม	+1	+1	+1	+3	+1.0
พลอย	+1	+1	0	+2	+0.6
กระบุง	+1	+1	+1	+3	+1.0
กระถิน	+1	+1	+1	+3	+1.0
กระทะ	+1	+1	0	+2	+0.6
ตะกร้า	+1	+1	+1	+3	+1.0
กลางคืน	+1	+1	+1	+3	+1.0
สนุ่	+1	+1	+1	+3	+1.0
พระเจดีย์ทราย	+1	+1	+1	+3	+1.0

ตาราง 9 แสดงคะแนนที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ที่ตรวจสอบ
 คำดัชนีความมั่นคงเชิงเนื้อหาของแผนการสอน

แผนการสอน	คะแนนความคิดเห็นของ			ΣR	IOC	หมายเหตุ
	ผู้เชี่ยวชาญ					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. สอนคำศัพท์ “ยิ้ม”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
2. สอนคำศัพท์ “อ้วน”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
3. สอนคำศัพท์ “เขี่ยน”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
4. สอนคำศัพท์ “รดน้ำ”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
5. สอนคำศัพท์ “กะละมัง”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
6. สอนคำศัพท์ “lungทองป่าน”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
7. สอนคำศัพท์ “ฟุตบอล”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
8. สอนคำศัพท์ “พยาธิ”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
9. สอนคำศัพท์ “ขนมเม็ดขนุน”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
10. สอนคำศัพท์ “กล่องกระดาษ”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
11. สอนคำศัพท์ “แห่”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
12. สอนคำศัพท์ “ถางหญ้า”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
13. สอนคำศัพท์ “กัมหน้า”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
14. สอนคำศัพท์ “หน้าผาก”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
15. สอนคำศัพท์ “หม้อดินเผา”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
16. สอนคำศัพท์ “กะหล่ำปลี”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
17. สอนคำศัพท์ “หน่อไม้”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
18. สอนคำศัพท์ “หอม”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
19. สอนคำศัพท์ “หมี”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
20. สอนคำศัพท์ “กุหลาบ”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
21. สอนคำศัพท์ “ตะลิว”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
22. สอนคำศัพท์ “ฉลาก”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
23. สอนคำศัพท์ “ถลอก”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้

คำศัพท์	คะแนนความคิดเห็นของ			ΣR	IOC	หมายเหตุ
	ผู้เชี่ยวชาญ					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
24. สอนคำศัพท์ “ถวายเป็น”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
25. สอนคำศัพท์ “ดลิ่ง”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
26. สอนคำศัพท์ “ครูตลับ”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
27. สอนคำศัพท์ “ต้นตาลโตนด”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
28. สอนคำศัพท์ “ปลาสด”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
29. สอนคำศัพท์ “ปลาสรวย”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
30. สอนคำศัพท์ “ครัว”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
31. สอนคำศัพท์ “กล่อม”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
32. สอนคำศัพท์ “กลม”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
33. สอนคำศัพท์ “พลอย”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
34. สอนคำศัพท์ “กระบุง”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
35. สอนคำศัพท์ “กระถิน”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
36. สอนคำศัพท์ “กระทะ”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
37. สอนคำศัพท์ “ตะกร้า”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
38. สอนคำศัพท์ “กลางคืน”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
39. สอนคำศัพท์ “สบู่”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้
40. สอนคำศัพท์ “พระเจดีย์ทราย”	+1	+1	+1	+3	+1.0	นำไปใช้สอนได้

ภาคผนวก ง

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์สนธิ นิยมเล็ก

ตำแหน่ง	ประธานโปรแกรมวิชาการประถมศึกษา
วุฒิการศึกษา	การศึกษามัธยมศึกษา (กศ.บ. ภาษาไทย)
สถานที่ทำงาน	สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก

2. อาจารย์ศิริวิมล ใจงาม

ตำแหน่ง	ประธานโปรแกรมการศึกษาพิเศษ
วุฒิการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ. การอนุบาลศึกษา)
สถานที่ทำงาน	สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก

3. อาจารย์คนันพร ภัคดีอาษา

ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำวิชาศิลปศึกษา คณะมนุษยศาสตร์
วุฒิการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ. ศิลปศึกษา)
	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สถานที่ทำงาน	สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล	นางสมศรี อุดลยรัตนพันธุ์
วัน เดือน ปีเกิด	23 มีนาคม 2505
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	191 ถนนบรมไตรโลกนารถ 2 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านช้าง อำเภอนิคมบ่งช้าง จังหวัดพิษณุโลก
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2522	ม.ศ.5 จากโรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม จังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ. 2524	ป.กศ.สูง (ศิลปศึกษา) จากวิทยาลัยครูพิษณุโลกสงคราม พิษณุโลก
พ.ศ. 2530	ค.บ. (ภาษาไทย) จากวิทยาลัยครูสกลนคร จังหวัดสกลนคร
พ.ศ. 2546	กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ สาขาการเรียนร่วม) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ